

ผลกระทบทางสายตาของโครงการระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้าความเร็วสูงต่อแหล่งโบราณคดี จ.
พระนครศรีอยุธยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VISUAL IMPACTS OF NORTHEASTERN HIGH-SPEED RAIL PROJECT ON ARCHAEOLOGICAL
SITES OF AYUTTHAYA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Landscape Architecture in Landscape Architecture

Department of Landscape Architecture

FACULTY OF ARCHITECTURE

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบทางสายตาของโครงการระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้า
	ความเร็วสูงต่อแหล่งโบราณคดี จ.พระนครศรีอยุธยา
โดย	นายธาริต อิ่มอภัย
สาขาวิชา	ภูมิสถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.นวนัฐ โอศิริ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ ทรัพย์สุข)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.นวนัฐ โอศิริ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.พรธรรม ธรรมวิมล)	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จาริต อิมอภัย : ผลกระทบทางสายตาของโครงการระบบขนส่งมวลชนรถไฟความเร็วสูง
ต่อแหล่งโบราณคดี จ.พระนครศรีอยุธยา . (VISUAL IMPACTS OF NORTHEASTERN
HIGH-SPEED RAIL PROJECT ON ARCHAEOLOGICAL SITES OF AYUTTHAYA) อ.
ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.นวนัฐ โอศิริ

ปัจจุบันโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน สายตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนิน
โครงการ 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 กรุงเทพมหานครถึงนครราชสีมา และช่วงที่ 2 คือ นครราชสีมาถึง
หนองคาย โดยเส้นทางช่วงที่ 1 ตัดผ่านพื้นที่โบราณสถานที่ยื่นทะเปียนโดยกรมศิลปากรในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาผลกระทบทางสายตาของทางรถไฟและ
สถานีรถไฟที่มีต่อโบราณสถานโดยกำหนดพื้นที่ศึกษาจากรางรถไฟออกไปข้างละ 1 กิโลเมตร โดย
เริ่มจากจุดศูนย์กลางของสถานีลงมา 3 กิโลเมตร และขึ้นไป 3 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 6
กิโลเมตร ในพื้นที่ศึกษาดังกล่าวมีพื้นที่มีโบราณสถานทั้งหมด 40 แห่ง แต่จะเลือกศึกษา 24 แห่งที่
ยังเหลือหลักฐานทางโบราณคดีและยังไม่มีการศึกษามาก่อน

ผลการวิจัยพบว่า จากโบราณสถานที่ยังศึกษา 24 แห่ง มีจำนวน 13 แห่งที่สถานี
และรางรถไฟส่งผลกระทบต่อมุมมองของโบราณสถาน โดยในส่วนของภาววิเคราะห้จะประเมิน
ระดับผลกระทบ และลำดับความสำคัญของคุณค่าโบราณสถาน รวมทั้งเสนอแนวทางการออกแบบ
พืชพรรณโดยรอบพื้นที่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา ภูมิสถาปัตยกรรม

ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6370024125 : MAJOR LANDSCAPE ARCHITECTURE

KEYWORD: visual impact mass transit system the northeast route high speed
train historical park historic site

Tharit Imabhai : VISUAL IMPACTS OF NORTHEASTERN HIGH-SPEED RAIL
PROJECT ON ARCHAEOLOGICAL SITES OF AYUTTHAYA. Advisor: Assoc. Prof.
NAVANATH OSIRI, Ph.D.

At present, the Northeastern Thailand-China High-Speed Rail Project is implemented in 2 sections: the first one from Bangkok to Nakhon Ratchasima and the second one from Nakhon Ratchasima to Nong Khai. The first section route will run through the archaeological sites registered by the Fine Arts Department in Ayutthaya.

This research aims at exploring the visual impact of railways and railway stations on the archaeological sites by specifying the study area of 1 kilometer away from each side of the railway line, starting from 3 kilometers up and down from the center of the station with a total distance of 6 kilometers. In this study area, there are in total 40 archaeological sites, but only 24 sites which have never been studied and where the archeological evidence remains were selected for the study.

The research findings revealed that the railway stations and the railway line will cause the visual impact on 13 out of 24 studied archaeological sites. For the analysis, the impact level and the priority of archaeological site value will be evaluated, and the guidelines for planting design in the surrounding areas will also be proposed.

Field of Study: Landscape Architecture

Student's Signature

Academic Year: 2022

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.นวนัฐ โอศิริ สำหรับการให้คำปรึกษา ความรู้ และข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์ และดร.พรธรรม ธรรมวิมล ที่ให้ความกรุณามาเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เพื่อให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.วิลาสินี สุขสว่าง และ ผศ.ดร.รุจิโรจน์ อนามบุตร อาจารย์ผู้ชำนาญการ ด้านการศึกษาผลกระทบทางสายตา ที่ให้ความรู้ และคำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณบุคคลากรจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร และการรถไฟ แห่งประเทศไทย ที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์

อีกทั้งผู้ศึกษาขอขอบคุณ เพื่อน รุ่นพี่ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำปรึกษา แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และ แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้างานวิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่มอบให้ ข้าพเจ้าเสมอมา

และสุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และพี่ชาย ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุน ด้านการศึกษา รวมทั้งเป็นแรงใจสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จาริต อิมอภัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญตาราง.....ญ	ญ
สารบัญรูปภาพ.....ฎ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ..... 1	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1	1
1.2 คำถามการวิจัย..... 2	2
1.3 วัตถุประสงค์..... 2	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 2	2
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 2	2
1.6 ขอบเขตการวิจัย..... 4	4
1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา..... 4	4
1.6.2 ขอบเขตเชิงพื้นที่..... 4	4
1.7 ระเบียบวิธีวิจัย..... 6	6
1.7.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง..... 6	6
1.7.2 การสำรวจพื้นที่..... 6	6
1.7.3 การกำหนดตัวแปรในการวิจัย..... 8	8
1.7.4 ทำแบบจำลอง..... 8	8
1.7.5 การประเมินผลกระทบ..... 9	9

1.7.6	สรุปผลการวิจัย.....	9
1.7.7	ข้อเสนอแนะ.....	9
1.8	ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน.....	11
บทที่ 2 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย		12
2.1	หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้และการมองเห็นของมนุษย์.....	12
2.1.1	ความสามารถในการมองเห็นภาพแนวลึก (Perception of Depth).....	12
2.1.2	ความสามารถในการมองเห็นภาพแนวตั้งและแนวนอน	12
2.1.3	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มองกับสิ่งปลูกสร้าง.....	13
2.2	หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการถ่ายภาพ.....	15
2.2.1	การศึกษาลักษณะมุมมองของภาพ.....	15
2.2.2	การกำหนดเลนส์ในการถ่ายภาพ.....	16
2.2.3	หลักการเก็บภาพมุมกว้าง (Panorama)	16
2.3	หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณภาพทางสายตาของภูมิทัศน์.....	18
2.3.1	สุนทรียภาพทางภูมิทัศน์.....	19
2.3.2	มลพิษทางทัศนียภาพ (มลทัศน์).....	19
2.4	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความอ่อนไหวทางสายตา (Visual Sensitivity).....	19
2.5	หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางภูมิทัศน์	20
2.5.1	แนวทางการประเมินผลกระทบทางสายตา	20
2.5.2	แนวทางการประเมินคุณค่าโบราณสถาน	22
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐาน		23
3.1	ลักษณะทางกายภาพจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	23
3.1.1	ที่ตั้งและอาณาเขต.....	23
3.1.2	ลักษณะภูมิประเทศ.....	23
3.1.3	ลักษณะภูมิอากาศ.....	24

3.1.4 ลักษณะธรณีวิทยา.....	24
3.1.5 การใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	25
3.2 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการรถไฟความเร็วสูงอยุธยา.....	28
3.2.1 ลักษณะทางกายภาพของสถานีรถไฟความเร็วสูง.....	28
3.2.2 การศึกษาลักษณะทางกายภาพของรางรถไฟ.....	29
3.2.3 การศึกษาเส้นทางรถไฟความเร็วสูง จ.พระนครศรีอยุธยา.....	31
3.2.4 ลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่ศึกษา.....	36
3.2.5 การใช้ประโยชน์อาคารและประเภทของพื้นที่ศึกษา.....	37
3.3 โบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	37
3.3.1 ความสำคัญของโบราณ.....	37
3.3.2 ประเภทของโบราณสถาน.....	38
บทที่ 4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
4.1 การศึกษาทรัพยากรทางสายตา.....	39
4.1.1 การคัดเลือกพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อผลกระทบทางสายตาที่เบื้องต้น.....	39
4.1.2 การศึกษาระดับผลกระทบทางสายตาเบื้องต้น.....	40
4.1.3 การวิเคราะห์ตำแหน่งจุดมอง (View point: VP).....	45
4.1.4 การวิเคราะห์ระยะถ่ายภาพถึงโบราณสถาน.....	46
4.2 การประเมินเพื่อคาดการณ์ผลกระทบเบื้องต้น.....	47
4.3 การประเมินผลกระทบทางสายตา (Visual Impact Assessment: VIA).....	136
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	146
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	146
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	146
5.2.1 หลักการในการออกแบบพืชพรรณ.....	146
5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการออกแบบภูมิทัศน์และการเลือกใช้พืชพรรณภายในพื้นที่....	148

5.2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการลดระดับความสูงของรางรถไฟความเร็วสูง	161
บรรณานุกรม	162
ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับผลกระทบทางสายตา.....	40
ตาราง 2 การพิจารณาจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ (ผู้วิจัย, 2565).....	43
ตาราง 3 แบบจำลองเชิงซ้อนโบราณสถานที่ไม่ได้รับผลกระทบทางสายตา.....	137
ตาราง 4 แบบจำลองเชิงซ้อนโบราณสถานที่ได้รับผลกระทบทางสายตา.....	137
ตาราง 5 การประเมินคุณค่าโบราณสถาน.....	139
ตาราง 6 ตารางสรุปการประเมินคุณค่าโบราณสถาน.....	143
ตาราง 7 ตารางสรุปการประเมินคุณค่าโบราณสถาน (ต่อ).....	144
ตาราง 8 ตารางสรุปการประเมินคุณค่าโบราณสถาน (ต่อ).....	145

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	1
ภาพที่ 2 กรอบแนวความคิดในงานวิจัย	4
ภาพที่ 3 แผนผังแสดงตำแหน่งโบราณสถานในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์และพื้นที่รอบนอกทุกด้าน	5
ภาพที่ 4 แผนผังแสดงตำแหน่งโบราณสถาน 24 แห่ง	6
ภาพที่ 5 ตัวอย่างการเก็บภาพโบราณสถาน 4 ตำแหน่ง	8
ภาพที่ 6 ขั้นตอนการวิจัย	10
ภาพที่ 7 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน	11
ภาพที่ 8 ขอบเขตการมองเห็นภาพในแนวลึก	12
ภาพที่ 9 ขอบเขตการมองเห็นภาพในแนวตั้งและแนวนอน	13
ภาพที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับผู้มอง	13
ภาพที่ 11 ปัจจัยสำคัญในการมองเห็นวัตถุ	14
ภาพที่ 12 ระยะเวลาในการมองเห็นองค์ประกอบโดยรอบโบราณสถาน	15
ภาพที่ 13 ลักษณะการมองเห็นของมนุษย์	16
ภาพที่ 14 วิธีการถ่ายภาพมุมกว้าง(Panorama)	17
ภาพที่ 15 วิธีการรวมภาพมุมกว้าง	18
ภาพที่ 16 ตัวอย่างการรวมภาพมุมกว้าง	18
ภาพที่ 17 ลักษณะภูมิประเทศ จ.พระนครศรีอยุธยา	24
ภาพที่ 18 การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ฝั่งเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2559	26
ภาพที่ 19 แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินปี พ.ศ. 2552 และปี พ.ศ.2558	27
ภาพที่ 20 แผนภาพแสดงเปอร์เซ็นต์การเปรียบเทียบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินปี พ.ศ. 2552 และปี พ.ศ.2558	28

ภาพที่ 21 รูปตัดสถานีรถไฟความเร็วสูง จ.พระนครศรีอยุธยา	29
ภาพที่ 22 รูปตัดทางรถไฟระดับดิน (Embankment Structure).....	30
ภาพที่ 23 รูปตัดสะพานรถไฟ (Railway Bridge).....	30
ภาพที่ 24 รูปตัดทางรถไฟยกระดับ (Elevated Structure).....	31
ภาพที่ 25 แนวเส้นทางรถไฟความเร็วสูงระยะที่ 1 และระยะที่ 2.....	32
ภาพที่ 26 แนวเส้นทางโครงการ (ช่วงจังหวัดกรุงเทพมหานคร-จังหวัดอยุธยา).....	33
ภาพที่ 27 แนวเส้นทางโครงการ (ช่วงจังหวัดอยุธยา-จังหวัดสระบุรี).....	33
ภาพที่ 28 แผนที่องค์ประกอบในรัศมี 3 กิโลเมตร	34
ภาพที่ 29 รูปตัดช่วงสถานีบ้านโพ - อยุธยา.....	34
ภาพที่ 30 รูปตัดช่วงสถานีอยุธยา - บ้านม้า.....	34
ภาพที่ 31 ภาพจำลองเชิงซ้อนแนวเส้นทางรถไฟ (บริเวณสะพานปรีดี-ธำรง).....	35
ภาพที่ 32 ภาพจำลองเชิงซ้อนแนวเส้นทางรถไฟ (บริเวณสะพานปรีดี-ธำรง).....	35
ภาพที่ 33 ลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่ศึกษา	36
ภาพที่ 34 แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบระดับความสูงสถานีรถไฟกับอาคารที่พักอาศัย.....	37
ภาพที่ 35 ผังแสดงระยะห่างจากจุดมองในระยะ 100 เมตร, 500 เมตร และ 1 กิโลเมตร.....	42
ภาพที่ 36 แสดงตัวอย่างภาพจำลอง 3 มิติของแนวทางรถไฟ ณ ระยะห่างจากจุดมอง 100 เมตร...42	
ภาพที่ 37 แสดงตัวอย่างภาพจำลอง 3 มิติของแนวทางรถไฟ ณ ระยะห่างจากจุดมอง 500 เมตร...43	
ภาพที่ 38แสดงตัวอย่างภาพจำลอง 3 มิติของแนวทางรถไฟ ณ ระยะห่างจากจุดมอง 1000 เมตร..43	
ภาพที่ 39 จุดมองที่ 1 วัดประสาธ (บริเวณทางเข้าวัด).....	47
ภาพที่ 40 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดประสาธ	48
ภาพที่ 41 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประสาธ มุมมอง A.....	49
ภาพที่ 42 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประสาธ มุมมอง B	49
ภาพที่ 43 จุดมองที่ 2 วัดมณฑป (บริเวณลานอเนกประสงค์)	50
ภาพที่ 44 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดมณฑป	51

ภาพที่ 45 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมณฑป มุมมอง A	52
ภาพที่ 46 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมณฑป มุมมอง B.....	52
ภาพที่ 47 จุดมองที่ 3 วัดมหาโลก (บริเวณป้ายชื่อทางด้านหน้าวัด).....	53
ภาพที่ 48 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดมหาโลก	54
ภาพที่ 49 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมหาโลก มุมมอง A.....	55
ภาพที่ 50 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมหาโลก มุมมอง B.....	55
ภาพที่ 51 จุดมองที่ 4 วัดตองปุ (พื้นที่เปิดโล่งบริเวณที่จอดรถด้านหลังวัดหันไปทางศาลาปฏิบัติ ธรรม).....	56
ภาพที่ 52 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดตองปุ.....	57
ภาพที่ 53 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดตองปุ มุมมอง A.....	58
ภาพที่ 54 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดตองปุ มุมมอง B.....	58
ภาพที่ 55 จุดมองที่ 5 วัดสมณโกฏฐาราม (พระพุทธรูปทางด้านหน้าวัด).....	59
ภาพที่ 56 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสมณโกฏฐาราม มุมมอง A.....	60
ภาพที่ 57 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสมณโกฏฐาราม มุมมอง B.....	60
ภาพที่ 58 จุดมองที่ 6 หมู่บ้านโปรตุเกส (พื้นที่เปิดโล่งทางด้านหน้าอาคาร)	61
ภาพที่ 59 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน หมู่บ้านโปรตุเกส	62
ภาพที่ 60 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านโปรตุเกส มุมมอง A	63
ภาพที่ 61 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านโปรตุเกส มุมมอง B.....	63
ภาพที่ 62 จุดมองที่ 7 วัดบางกะจะ (พื้นที่จอดรถทางด้านหน้าศาลาปฏิบัติธรรม).....	64
ภาพที่ 63 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดบางกะจะ	65
ภาพที่ 64 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง A	66
ภาพที่ 65 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง B	66
ภาพที่ 66 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง C	67
ภาพที่ 67 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง D	67

ภาพที่ 68 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง E.....	68
ภาพที่ 69 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง F.....	68
ภาพที่ 70 วัดทรงกุศล (พื้นที่จอดรถหันไปทางฝั่งที่พักทรง).....	69
ภาพที่ 71 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดทรงกุศล.....	70
ภาพที่ 72 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกุศล มุมมอง A.....	71
ภาพที่ 73 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกุศล มุมมอง B.....	71
ภาพที่ 74 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกุศล มุมมอง C.....	72
ภาพที่ 75 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกุศล มุมมอง D.....	72
ภาพที่ 76 วัดประดู่ทรงธรรม (พื้นที่บริเวณตรงกลางวัด).....	73
ภาพที่ 77 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดประดู่ทรงธรรม.....	74
ภาพที่ 78 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประดู่ทรงธรรม มุมมอง A.....	75
ภาพที่ 79 แบบจำลองเชิงซ้อน ประดู่ทรงธรรม มุมมอง B.....	75
ภาพที่ 80 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประดู่ทรงธรรม มุมมอง C.....	76
ภาพที่ 81 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประดู่ทรงธรรม มุมมอง D.....	76
ภาพที่ 82 วัดโบสถ์ราชเดชะ (บริเวณพระพุทธรูป).....	77
ภาพที่ 83 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดโบสถ์ราชเดชะ.....	78
ภาพที่ 84 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดโบสถ์ราชเดชะ มุมมอง A.....	79
ภาพที่ 85 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดโบสถ์ราชเดชะ มุมมอง B.....	79
ภาพที่ 86 วัดป่าโค (พื้นที่บริเวณด้านหลังโบสถ์).....	80
ภาพที่ 87 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดป่าโค.....	81
ภาพที่ 88 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโค มุมมอง A.....	82
ภาพที่ 89 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโค มุมมอง B.....	82
ภาพที่ 90 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโค มุมมอง C.....	83
ภาพที่ 91 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโค มุมมอง D.....	83

ภาพที่ 92 วัดไผ่โสมนรินทร์ (พื้นที่จอดรถบริเวณด้านหน้าวัด).....	84
ภาพที่ 93 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดไผ่โสมนรินทร์	85
ภาพที่ 94 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดไผ่โสมนรินทร์ มุมมอง A.....	86
ภาพที่ 95 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดไผ่โสมนรินทร์ มุมมอง B.....	86
ภาพที่ 96 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดไผ่โสมนรินทร์ มุมมอง C.....	87
ภาพที่ 97 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดไผ่โสมนรินทร์ มุมมอง D.....	87
ภาพที่ 98 หมู่บ้านฮอลันดา (บริเวณด้านหลังอาคาร)	88
ภาพที่ 99 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน หมู่บ้านฮอลันดา.....	89
ภาพที่ 100 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านฮอลันดา มุมมอง A.....	90
ภาพที่ 101 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านฮอลันดา มุมมอง B.....	91
ภาพที่ 102 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านฮอลันดา มุมมอง C.....	91
ภาพที่ 103 วัดแค (บริเวณด้านหน้าหลวงปู่ทวด).....	92
ภาพที่ 104 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดแค	93
ภาพที่ 105 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดแค มุมมอง A-1	94
ภาพที่ 106 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดแค มุมมอง A-2	94
ภาพที่ 107 วัดดุสิตาราม (บริเวณด้านหน้าเจดีย์ประธาน).....	95
ภาพที่ 108 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดดุสิตาราม.....	96
ภาพที่ 109 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดดุสิตาราม มุมมอง A.....	97
ภาพที่ 110 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดดุสิตาราม มุมมอง B.....	97
ภาพที่ 111 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดดุสิตาราม มุมมอง C.....	98
ภาพที่ 112 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดดุสิตาราม มุมมอง D.....	98
ภาพที่ 113 วัดอโยธยา (บริเวณด้านหน้าอุโบสถ).....	99
ภาพที่ 114 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดอโยธยา.....	100
ภาพที่ 115 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดอโยธยา มุมมอง A.....	101

ภาพที่ 116 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดอโยธยา มุมมอง B.....	101
ภาพที่ 117 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดอโยธยา มุมมอง C.....	102
ภาพที่ 118 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดอโยธยา มุมมอง D.....	102
ภาพที่ 119 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดอโยธยา มุมมอง E.....	103
ภาพที่ 120 วัดสังฆาวาส.....	104
ภาพที่ 121 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดสังฆาวาส.....	105
ภาพที่ 122 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสังฆาวาส มุมมอง A-1.....	106
ภาพที่ 123 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสังฆาวาส มุมมอง A-2.....	106
ภาพที่ 124 วัดจักรวรรดิ (บริเวณด้านหน้าเจดีย์ประธาน).....	107
ภาพที่ 125 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดจักรวรรดิ.....	108
ภาพที่ 126 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดจักรวรรดิ มุมมอง A.....	109
ภาพที่ 127 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดจักรวรรดิ มุมมอง B.....	109
ภาพที่ 128 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดจักรวรรดิ มุมมอง C.....	110
ภาพที่ 129 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดจักรวรรดิ มุมมอง D.....	110
ภาพที่ 130 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดจักรวรรดิ มุมมอง E.....	111
ภาพที่ 131 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดจักรวรรดิ มุมมอง F.....	111
ภาพที่ 132 ตำหนักกำมะเลียน (บริเวณพื้นที่เปิดโล่งด้านหน้าพระตำหนัก).....	112
ภาพที่ 133 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน ตำหนักกำมะเลียน.....	113
ภาพที่ 134 แบบจำลองเชิงซ้อนตำหนักกำมะเลียน มุมมอง A.....	114
ภาพที่ 135 แบบจำลองเชิงซ้อนตำหนักกำมะเลียน มุมมอง B.....	114
ภาพที่ 136 แบบจำลองเชิงซ้อนตำหนักกำมะเลียน มุมมอง C.....	115
ภาพที่ 137 วัดกุฎีดาว (บริเวณทางเดินด้านหน้าอุโบสถ).....	116
ภาพที่ 138 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดกุฎีดาว.....	117
ภาพที่ 139 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดกุฎีดาว มุมมอง A.....	118

ภาพที่ 140 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดกุฎีดาว มุมมอง B	118
ภาพที่ 141 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดกุฎีดาว มุมมอง C	119
ภาพที่ 142 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดกุฎีดาว มุมมอง D	119
ภาพที่ 143 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดกุฎีดาว ระยะห่างจากจุดถ่ายภาพถึงโบราณสถาน มุมมอง E... 120	
ภาพที่ 144 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดกุฎีดาว ระยะห่างจากจุดถ่ายภาพถึงโบราณสถาน มุมมอง F... 120	
ภาพที่ 145 วัดมเหยงคณ์ (พื้นที่บริเวณภายในเขตโบราณสถาน).....	121
ภาพที่ 146 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดมเหยงคณ์.....	122
ภาพที่ 147 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมเหยงคณ์ มุมมอง A	123
ภาพที่ 148 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมเหยงคณ์ มุมมอง B	123
ภาพที่ 149 วิหารพระสุริยมณี (บริเวณด้านหลังพระวิหาร)	124
ภาพที่ 150 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วิหารพระสุริยมณี	125
ภาพที่ 151 แบบจำลองเชิงซ้อนวิหารพระสุริยมณี มุมมอง A.....	126
ภาพที่ 152 แบบจำลองเชิงซ้อนวิหารพระสุริยมณี มุมมอง B.....	126
ภาพที่ 153 แบบจำลองเชิงซ้อนวิหารพระสุริยมณี มุมมอง C.....	127
ภาพที่ 154 แบบจำลองเชิงซ้อนวิหารพระสุริยมณี มุมมอง D	127
ภาพที่ 155 หมู่บ้านญี่ปุ่น (บริเวณวงเวียนด้านหน้าหมู่บ้าน).....	128
ภาพที่ 156 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน หมู่บ้านญี่ปุ่น.....	129
ภาพที่ 157 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านญี่ปุ่น มุมมอง A	130
ภาพที่ 158 แบบจำลองเชิงซ้อนจุดมองที่ 23 หมู่บ้านญี่ปุ่น มุมมอง B	130
ภาพที่ 159 วัดพระนอน (บริเวณด้านหน้าอาคาร)	131
ภาพที่ 160 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดพระนอน.....	132
ภาพที่ 161 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง A.....	133
ภาพที่ 162 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง B	133
ภาพที่ 163 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง C	134

ภาพที่ 164 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง D.....	134
ภาพที่ 165 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง E	135
ภาพที่ 166 แพลนวัดดุสิตาราม	148
ภาพที่ 167 แบบจำลองวัดดุสิตาราม.....	148
ภาพที่ 168 แพลนวัดอโยธยา	149
ภาพที่ 169 แบบจำลองวัดอโยธยา.....	149
ภาพที่ 170 แพลนวัดสังฆาวาส.....	150
ภาพที่ 171 แบบจำลองวัดสังฆาวาส	150
ภาพที่ 172 แพลนวัดจักรวรรดิ.....	151
ภาพที่ 173 แบบจำลองวัดจักรวรรดิ.....	151
ภาพที่ 174 แพลนตำหนักกำมะไลยน.....	152
ภาพที่ 175 แบบจำลองตำหนักกำมะไลยน	152
ภาพที่ 176 แพลนวัดกุฎีดาว	153
ภาพที่ 177 แบบจำลองวัดกุฎีดาว.....	153
ภาพที่ 178 แพลนวัดมเหยงคณ์	154
ภาพที่ 179 แบบจำลองวัดมเหยงคณ์.....	154
ภาพที่ 180 แพลนวิหารพระสุริยมณี.....	155
ภาพที่ 181 แบบจำลองวิหารพระสุริยมณี	155
ภาพที่ 182 แพลนหมู่บ้านญี่ปุ่น	156
ภาพที่ 183 แบบจำลองหมู่บ้านญี่ปุ่น.....	156
ภาพที่ 184 แพลนวัดพระนอน	157
ภาพที่ 185 แบบจำลองวัดพระนอน.....	157
ภาพที่ 186 แพลนวัดประดู่ทรงธรรม	158
ภาพที่ 187 แบบจำลองวัดประดู่ทรงธรรม.....	158

ภาพที่ 188 แพลนวัดทรงกุศล.....	159
ภาพที่ 189 แบบจำลองวัดทรงกุศล.....	159
ภาพที่ 190 แพลนวัดบางกะจะ	160
ภาพที่ 191 แบบจำลองวัดบางกะจะ.....	160
ภาพที่ 192 การลดระดับความสูงของรางรถไฟความเร็วสูง	161

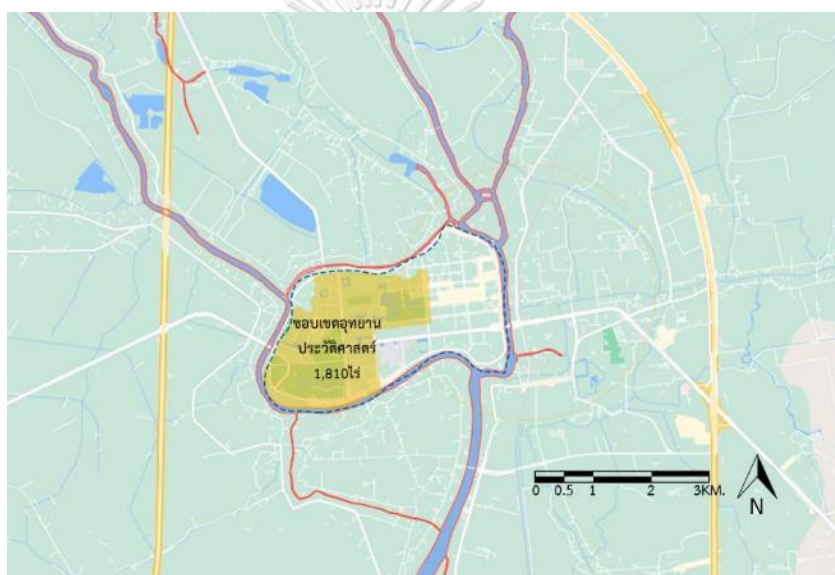

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจากการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2534 มีเนื้อที่ 1,810 ไร่ ตั้งอยู่ในเกาะเมืองอยุธยา เขตเทศบาลเมือง พระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(ศูนย์ข้อมูลมรดกโลก, 2550)

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: ผู้วิจัย, 2565)

ปัจจุบันมีการดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนในการพัฒนาระบบขนส่งรถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค จึงเกิดเป็นโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน สายตะวันออกเฉียงเหนือถือเป็นโครงการระบบขนส่งมวลชนแบบพิเศษที่เป็นหนึ่งในโครงการรถไฟความเร็วสูงในประเทศไทย โดยดำเนินโครงการแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี และนครราชสีมา ระยะทางทั้งสิ้น 253 กิโลเมตร และช่วงที่ 2 ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย ระยะทางทั้งสิ้น 354 กิโลเมตรรวมระยะทางทั้งหมด 608 กิโลเมตร ซึ่งเส้นทางรถไฟความเร็วสูงช่วงที่ 1 ได้ผ่านพื้นที่สำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจำนวนมาก โดยมีการก่อสร้างสถานีรถไฟอยุธยาเพื่อใช้รองรับทั้ง

รถไฟฟ้าธรรมดา รถไฟชานเมืองสายสีแดง และรถไฟฟ้าความเร็วสูง ซึ่งสถานีรถไฟอยุธยาและเส้นทางรถไฟความเร็วสูงจะก่อสร้างบนตำแหน่งเดิมของสถานีอยุธยาในปัจจุบัน โดยที่ตั้งของสถานีจะอยู่ติดกับเกาะเมืองอยุธยาทางด้านทิศตะวันออกคู่ขนานกับแม่น้ำป่าสักซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่วมถึง (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2563)

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรได้ทำการศึกษาตำแหน่งผลกระทบทางสายตาของโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง จากการเก็บรวบรวมภาพถ่ายเสมือนจริงของการรถไฟแห่งประเทศไทย และบริษัทไอซี คอนเซ็ป จำกัด จำนวน 42 ตำแหน่ง บริเวณทางสัญจรในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่ในเกาะเมืองนอกเขตอุทยาน ซึ่งมีโบราณสถานที่อยู่ในขอบเขตพื้นที่ศึกษาบางส่วน

ดังนั้นงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาโบราณสถานที่อยู่ในแนวสถานีและรางรถไฟความเร็วสูงที่ยังไม่ได้รับการศึกษามาก่อนว่ามีที่ใดบ้างที่ได้รับผลกระทบทางสายตาและประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางที่ช่วยป้องกันหรือลดผลกระทบดังกล่าว

1.2 คำถามการวิจัย

โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าความเร็วสูงส่งผลกระทบต่อโบราณสถานในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาผลกระทบทางสายตาของรถไฟฟ้าความเร็วสูงต่อโบราณสถานและอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมโดยรอบโบราณสถานที่จะช่วยลดผลกระทบทางสายตาจากโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ศึกษาคุณค่าของโบราณสถานที่ได้รับผลกระทบทางสายตา เพื่อใช้วางแผนอนุรักษ์ต่อไป

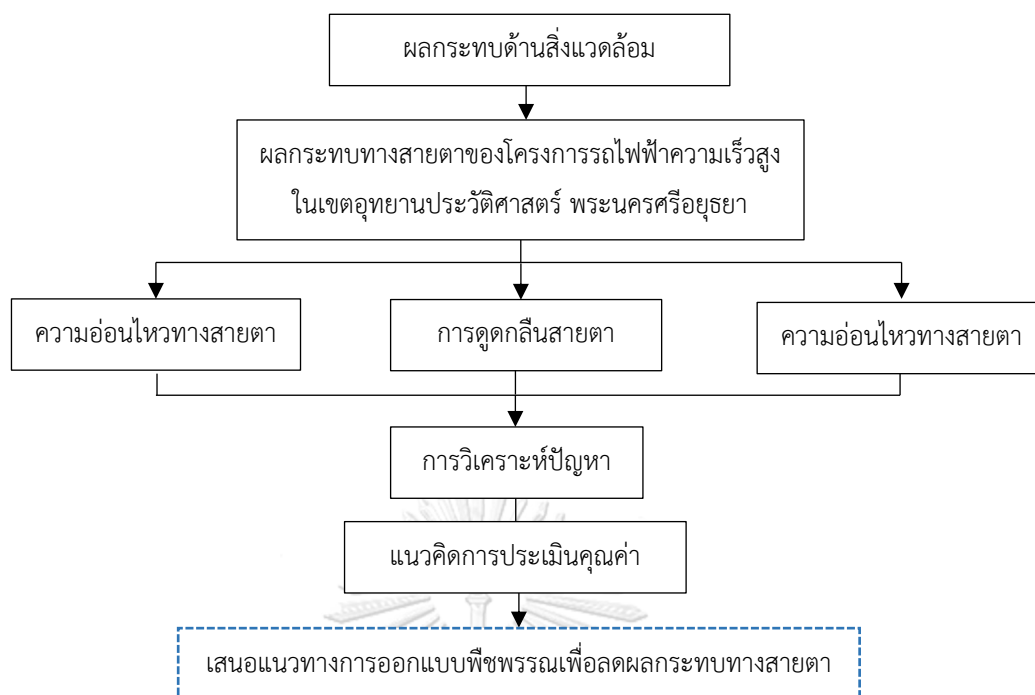
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาผลกระทบทางสายตาของโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมโดย

จัดอยู่ในประเภทของการประเมินคุณภาพทางสายตา (Visual Quality: VQ) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่ส่งผลต่อการรับรู้และการมองเห็นถึงผลกระทบทางสายตาจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะภูมิทัศน์ไปจากเดิม โดยแบ่งปัจจัยในการรับรู้ผลกระทบออกเป็น 3 ประเด็น (รุจิโรจน์ อนามบุตร และวิลาสินี สุขสว่าง, 2555) ได้แก่

1. ความอ่อนไหวทางสายตา (Visual Sensitivity) เป็นระดับความสนใจของผู้คนต่อภูมิทัศน์นั้น ๆ ว่าสามารถรับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมได้มากน้อยเพียงใด โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้ (1) ประเภทผู้มอง (2) จำนวนผู้มอง (3) ความสนใจของประชาชน (4) การใช้ประโยชน์ที่ดิน และ (5) ความสำคัญของพื้นที่
2. การดูดกลืนสายตา (Visual Absorbability) เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมว่ามีลักษณะภูมิทัศน์อะไรบ้างที่ช่วยสร้างความกลมกลืนและลดผลกระทบทางสายตาจากการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมได้มากน้อยเพียงใด โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ (1) ลักษณะพืชพรรณเดิม และ (2) ลักษณะสิ่งปลูกสร้างเดิม
3. ทัศนวิสัย (Visibility) เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการมองเห็น โดยพิจารณา 2 ลักษณะ ดังนี้ (1) ระยะห่างระหว่างสถานีกับโบราณสถาน (2) สภาพภูมิอากาศ

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้กล่าวไปข้างต้นมาทำการประเมินคุณค่าโบราณสถานที่สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและคาดการณ์ถึงระดับผลกระทบทางสายตา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางสายตาที่เหมาะสมกับพื้นที่โบราณสถานนั้น ๆ ต่อไป

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

(ที่มา: ผู้วิจัย, 2565)

1.6 ขอบเขตการวิจัย

วิทยานิพนธ์จะทำการศึกษาขอบเขตการวิจัยประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ ขอบเขตเชิงเนื้อหา และขอบเขตเชิงพื้นที่

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

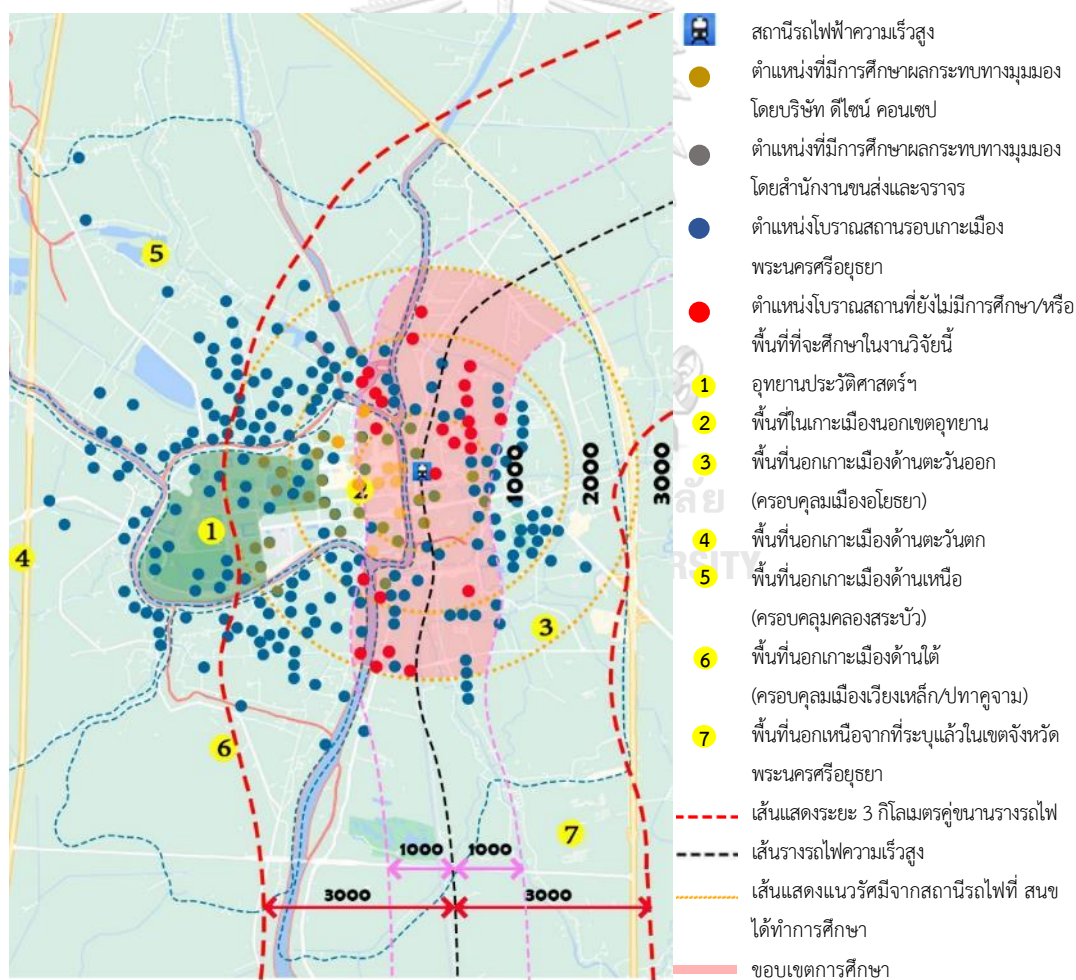
งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีของโบราณสถานที่ได้รับผลกระทบทางสายตา

1.6.2 ขอบเขตเชิงพื้นที่

ศึกษาพื้นที่อ่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม (กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, 2564) คู่ขนานทางรถไฟออกไปข้างละ 1 กิโลเมตร โดยเริ่มจากจุดศูนย์กลางของสถานีวัดลงมา 3 กิโลเมตร และวัดขึ้นไป 3 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 6 กิโลเมตร ซึ่งตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ในเกาะเมืองนอกเขตอุทยาน และพื้นที่นอกเกาะเมืองด้านตะวันออก(ครอบคลุมเมืองอโยธยา) มีจำนวนโบราณสถานทั้งหมด 40 ตำแหน่ง จากการสืบค้นแผนแม่บทนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (กองโบราณคดี กรมศิลปากร ,2533) โดยการรถไฟแห่งประเทศไทยและบริษัท ดีไซน์ คอนเซป จำกัด ได้ทำการศึกษาผลกระทบทางสายตาในรัศมี 3 กิโลเมตร จากจุดกึ่งกลางสถานีรถไฟ ซึ่งมีโบราณสถานที่ทำการศึกษาไว้แล้วกับ

โบราณสถานที่ไม่เหลือหลักฐานทางโบราณคดีที่อยู่ในขอบเขตพื้นที่ศึกษาจำนวน 16 แห่ง จึงทำการศึกษาผลกระทบทางสายตาของแนวรางรถไฟความเร็วสูงที่มีต่อโบราณสถานจำนวน 24 แห่ง ซึ่งยังไม่ได้รับการศึกษามาก่อน

จากการศึกษาข้างต้นพบว่ามีโบราณสถานที่ยังไม่ได้รับการศึกษ จำนวน 24 แห่ง ได้แก่ (1) วัดปราสาท (2) วัดมณฑป (3) วัดมหาโลก (4) วัดตองปุ (5) วัดสมณโกฏฐาราม (6) หมู่บ้านโปรตุเกส (7) หมู่บ้านฮอลันดา (8) วัดบางกระจะ (9) วัดทรงกukul (10) วัดประดู่ทรงธรรม (11) วัดโบสถ์ราชเดชะ (12) วัดป่าโค (13) วัดไผ่สมนรินทร์ (14) วัดแค (15) วัดดุสิตาราม (16) วัดอโยธยา (17) วัดสังฆาวาส (18) วัดจักรวรรดิ (19) ตำหนักกำมะเลียน (20) วัดกุฎีดาว (21) วัดมเหยงค์ (22) วิหารพระสุริยมุนี (23) หมู่บ้านญี่ปุ่น (24) วัดพระนอน ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนผังแสดงตำแหน่งโบราณสถานในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์และพื้นที่รอบนอกทุกด้าน (ที่มา ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 4 แผนผังแสดงตำแหน่งโบราณสถาน 24 แห่ง
(ที่มา ผู้วิจัย, 2565)

1.7 ระเบียบวิธีวิจัย

การประเมินผลกระทบทางสายตา (Visual Impact Assessment) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.7.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง

1) ลักษณะทางสภาพแวดล้อมของพื้นที่ศึกษา โดยศึกษาสภาพแวดล้อมโดยรอบพื้นที่ เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และลักษณะทางธรณีวิทยา เป็นต้น

2) ลักษณะทางกายภาพโครงการ ประกอบด้วย

2.1) ลักษณะการวางผังของสถานี

2.2) การออกแบบสถานีและรางรถไฟ

2.3) แนวรางรถไฟในเขตอุทยานประวัติศาสตร์

1.7.2 การสำรวจพื้นที่

1) กำหนดมุมมองสำคัญในการถ่ายภาพ โดยคัดเลือกมุมมองโบราณสถานสำคัญที่มีความอ่อนไหวหรือส่งผลกระทบทางสายตา โดยการคาดการณ์การมองเห็นจากการสำรวจและเก็บภาพถ่ายว่าแนวรางรถไฟจะผ่านบริเวณพื้นที่โบราณสถานนั้น ๆ ในลักษณะใด เพื่อคัดเลือกจุดควบคุมมุมมองหรือตำแหน่งในการมองโบราณสถานที่จะคาดว่าจะได้รับผลกระทบเมื่อมีการก่อสร้างสถานีและแนวรางรถไฟความเร็วสูง

2) กำหนดมุมมองที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ

2.1) การกำหนดวัตถุของภาพ จากการศึกษารูปแบบของการวางผังบริเวณ และพื้นที่ภายในวัดเพื่อเรียงลำดับความสำคัญของตำแหน่งที่ตั้งอาคาร โดยดูความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสุนทรียภาพ จากแนวแกนของผังบริเวณหรือจุดหยุดสายตา ซึ่งเป็นตำแหน่งแรกในการมองเห็นเมื่อเข้าไปในโบราณสถาน (2) ด้านวัฒนธรรม จากความสัมพันธ์ของโบราณสถานกับสิ่งแวดล้อมที่สื่อถึงวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์และการตั้งถิ่นฐาน (3) การใช้ประโยชน์ของอาคาร จากกิจกรรมสำคัญของโบราณสถาน

2.2) การวิเคราะห์การมองเห็น (Visibility analysis) วิเคราะห์ระดับการมองเห็นโบราณสถานโดยพิจารณาจากระยะที่มองเห็น แบ่งออกเป็น 2 ระยะ (ชาลีสา บุญมณี, 2562) ได้แก่ (1) ระยะใกล้หรือระยะไม่เกิน 1-9 เมตร จากตัวอาคารสามารถมองเห็นรายละเอียดองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมของกลุ่มอาคารได้ชัดเจน (2) ระยะกลางและระยะไกล หรือระยะ 10-30 เมตร สามารถมองเห็นกลุ่มอาคารโบราณสถานเป็นภาพรวมได้

3) กำหนดอุปกรณ์ในการถ่ายภาพเป็นการศึกษาถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บภาพถ่าย ซึ่งมีความสำคัญต่อการทำแบบจำลองเชิงซ้อน เนื่องจากอุปกรณ์ในการถ่ายภาพเป็นตัวกำหนดถึงเลนส์ที่ใช้ในการเก็บภาพถ่าย โดยเลือกใช้เลนส์ที่มีความใกล้เคียงกับระดับสายตาตามมนุษย์ให้มากที่สุด เพื่อลดความบิดเบี้ยวของภาพเสมือนจริง

4) หลักเกณฑ์ในการเก็บภาพถ่าย แบ่งออกเป็น 3 ข้อ ได้แก่ (1) ระยะในการถ่ายภาพ โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ 1-9 เมตร และ 10-30 เมตร (2) องศาหมุนเงยกล้องจะอยู่ในช่วง 0-45 องศา ตามขนาดและความสูงของโบราณสถาน (3) เลนส์ที่ใช้ในการถ่ายภาพ ได้แก่ เลนส์ 55 มม. แนวตั้ง ซึ่งเป็นเลนส์ที่อยู่ในช่วงระดับสายตาตามมนุษย์ และเลนส์ 17 มม. แนวนอน ซึ่งเป็นเลนส์ที่อยู่ในช่วงกว้างกว่าระดับสายตาตามมนุษย์

การถ่ายภาพในมุมมองที่กล้องอยู่ต่ำกว่าวัตถุที่ถ่าย หรือในระดับเดียวกัน สิ่งที่ถ่ายเพื่อให้สื่อถึงการแสดงข้อเท็จจริง หรือเทียบเท่ากับสายตาของมนุษย์ในการมองวัตถุนั้น ๆ กำหนดตำแหน่งมุมมองในการถ่ายภาพ 4 ตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่งที่ 1 ระยะ 1-9 เมตรโดยใช้เลนส์ 55 มม. ถ่ายแนวตั้ง, ตำแหน่งที่ 2 ระยะ 1-5 เมตร โดยใช้เลนส์ 17 มม. ถ่ายแนวนอน, ตำแหน่งที่ 3 ระยะ 10-30 เมตร โดยใช้เลนส์ 55 มม.ถ่ายแนวตั้ง และตำแหน่งที่ 4 ระยะ 10-30 เมตร โดยใช้เลนส์ 17 มม. ถ่ายแนวนอน

ตำแหน่งที่ 1 ระยะ 1-9 เมตรโดยใช้เลนส์ 55 มม. แนวตั้ง

ตำแหน่งที่ 2 ระยะ 1-9 เมตรโดยใช้เลนส์ 17 มม. แนวนอน

ตำแหน่งที่ 3 ระยะ 10-30 เมตรโดยใช้เลนส์ 55 มม. แนวตั้ง

ตำแหน่งที่ 4 ระยะ 10-30 เมตรโดยใช้เลนส์ 17 มม. แนวนอน

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการเก็บภาพโบราณสถาน 4 ตำแหน่ง

(ที่มา: ผู้วิจัย, 2565)

โบราณสถาน 1 แห่งจะเก็บภาพถ่ายจำนวน 4 ภาพ ดังตัวอย่างในภาพ 4 เพื่อนำมาใช้ทำแบบจำลองเชิงซ้อน ในการศึกษาจะได้มุมมองทั้งหมดจากโบราณสถาน 24 แห่ง จำนวน 96 ภาพ ได้แก่ ภาพระดับสายตาระยะ 1-9 เมตร และระยะ 10-30 เมตร จำนวน 48 ภาพ ภาพกว้างกว่าระดับสายตาระยะ 1-9 เมตร และระยะ 10-30 เมตร จำนวน 48 ภาพ

1.7.3 การกำหนดตัวแปรในการวิจัย

1) การเลือกโบราณสถานตัวแทน จากการศึกษาขอบเขตผลกระทบทางสายตาจากพื้นที่อ่อนไหวที่คาดการณ์เบื้องต้นว่าระยะห่างของโบราณสถานกับอาคารสร้างใหม่ที่จะได้รับผลกระทบทางสายตา

2) การเลือกอาคารสร้างใหม่ จากการศึกษาแนวโน้มนการพัฒนาอาคารสร้างใหม่ที่อยู่ในขอบเขตอุทยานประวัติศาสตร์และมีระดับความสูงที่แตกต่างกับสิ่งปลูกสร้างเดิมอย่างเด่นชัด

1.7.4 ทำแบบจำลอง

โดยทำแบบจำลองเชิงซ้อนทับภาพถ่าย จากการใช้ข้อมูลลักษณะทางสถาปัตยกรรมของโครงการที่ได้มาจากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานมาสร้างภาพ 3 มิติ ด้วยโปรแกรมสเก็ทอัปที่มีความถูกต้องตามมาตราส่วนและพิกัดจริงบนแผนที่ จากนั้นจึงนำมาซ้อนทับภาพถ่ายสถานที่จริงเพื่อใช้คาดการณ์มุมมองให้ชัดเจนมากขึ้นว่าโบราณสถานใดบ้างที่น่าจะเกิดผลกระทบทางสายตา ทำการคัดเลือกเฉพาะสถานที่นั้น ๆ เพื่อทำการศึกษาลำดับความสำคัญและคุณค่าของโบราณสถานในขั้นตอนการประเมินต่อไป

1.7.5 การประเมินผลกระทบ

สามารถแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินผลกระทบทางสายตาและการประเมินคุณค่าโบราณสถาน

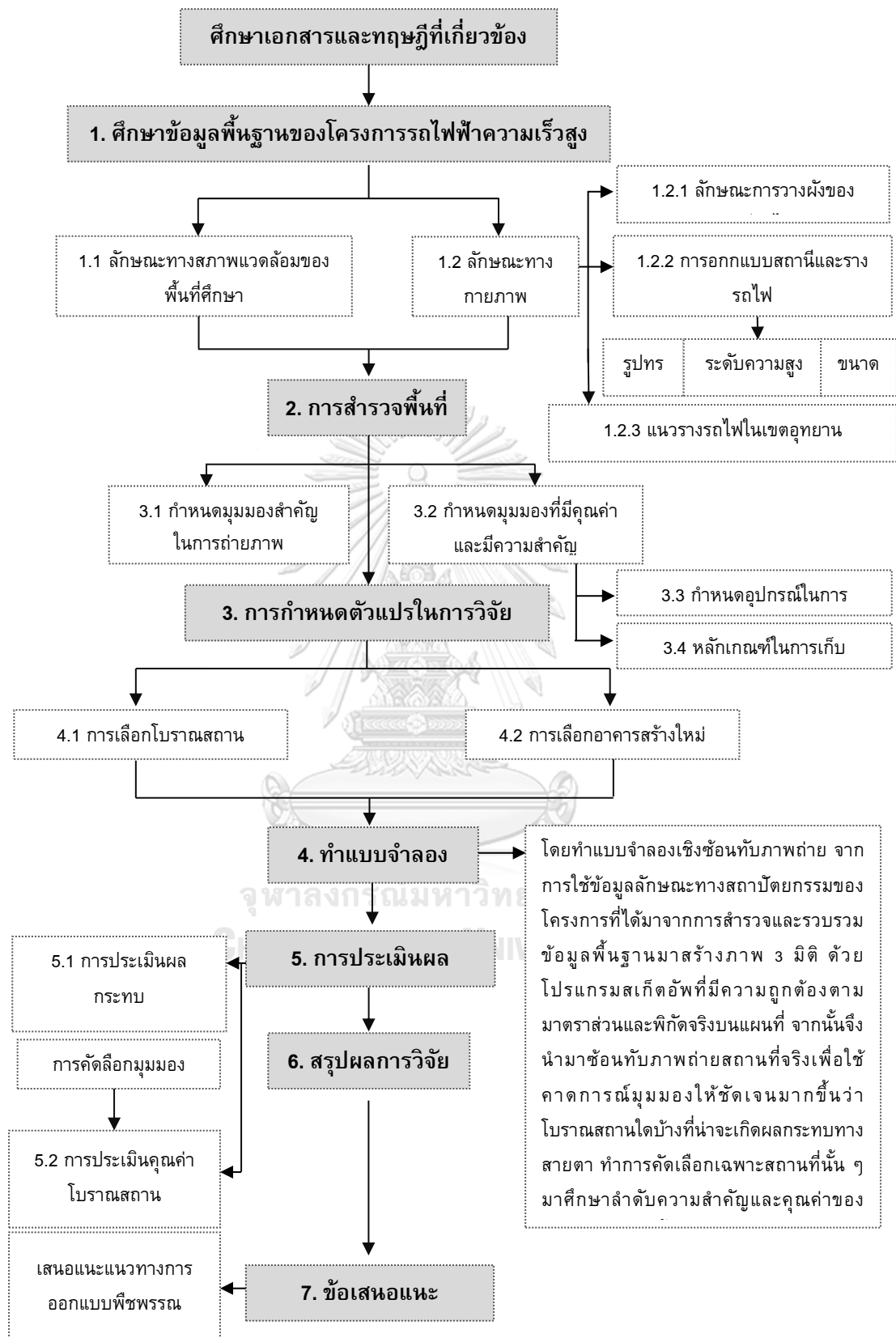
1.7.6 สรุปผลการวิจัย

สรุประดับผลกระทบทางสายตาและลำดับคุณค่าของโบราณสถานในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

1.7.7 ข้อเสนอแนะ

เสนอแนะแนวทางลดผลกระทบทางสายตาจากโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง โดยเน้นการใช้พืชพรรณและการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการวิจัย

(ที่มา: ผู้วิจัย, 2565)

1.8 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน

ลำดับ	ขั้นตอน	2565												
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
1. แผนการวิจัย														
1.1	ทบทวนวรรณกรรม													
1.2	เตรียมข้อมูลพื้นฐาน													
1.3	กำหนดระเบียบวิธีวิจัย													
ส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์														
2. การทำงานวิจัย														
2.1	สำรวจพื้นที่ทำวิจัยเบื้องต้น													
2.2	เตรียมแบบสังเกต													
2.3	ทดสอบแบบสังเกต													
2.4	เก็บข้อมูลพื้นที่วิจัย													
2.5	วิเคราะห์ข้อมูล													
การติดตามผลการทำวิทยานิพนธ์ (ถึงวิธี)														
3. งานนำเสนอผลวิจัย														
3.1	รวบรวมข้อมูล													
3.2	เตรียมข้อมูลพื้นฐาน													
3.3	เก็บภาพถ่าย													
3.4	วิเคราะห์ข้อมูล													
สอบวิทยานิพนธ์														
4. งานเรียบเรียงรูปเล่มวิทยานิพนธ์														
4.1	งานเผยแพร่บทความวารสารศาสตร์													
4.2	แก้ไขเล่มวิทยานิพนธ์													
4.3	ส่งเล่มรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์แก่นักบัณฑิตวิทยาลัย													

ภาพที่ 7 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน

(ที่มา: ผู้วิจัย, 2565)

บทที่ 2

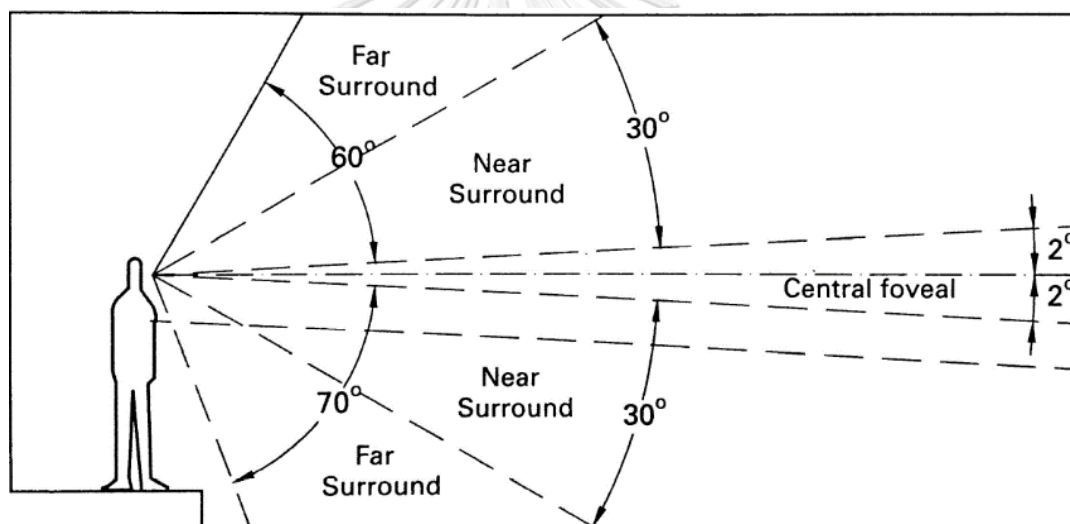
หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

2.1 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้และการมองเห็นของมนุษย์

ขอบเขตการมองเห็นของมนุษย์ (Visual Field) (บัณฑิต จุลาสัย, 2547) สามารถแบ่งได้ดังนี้

2.1.1 ความสามารถในการมองเห็นภาพแนวลึก (Perception of Depth)

สามารถแบ่งการมองเห็นออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ (1) การมองเห็นระยะใกล้ชิด (Fovea Vision) เมื่อมูมมองทำมุมเท่ากับ 4 องศา (2) การมองเห็นระยะใกล้ (Near Surround Vision) เมื่อมูมมองทำมุมเท่ากับ 60 องศา (3) การมองเห็นระยะไกล (Far Surround Vision) เมื่อมูมมองทำมุมเท่ากับ 120 องศา สามารถมองเห็นรายละเอียดดังภาพที่ 7

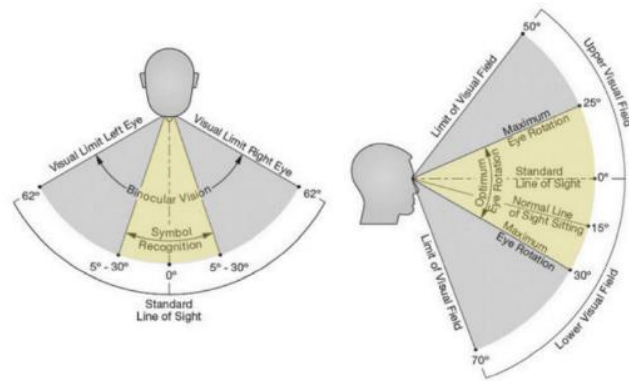

ภาพที่ 8 ขอบเขตการมองเห็นภาพในแนวลึก

ที่มา: (บัณฑิต จุลาสัย, 2547)

2.1.2 ความสามารถในการมองเห็นภาพแนวตั้งและแนวนอน

ขอบเขตการมองเห็นภาพในแนวตั้งของมนุษย์กว้างที่สุดเท่ากับ 120 องศา และขอบเขตการมองเห็นภาพในแนวนอนของมนุษย์กว้างที่สุดเท่ากับ 124 องศา (บัณฑิต จุลาสัย, 2547) ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 9 ขอบเขตการมองเห็นภาพในแนวตั้งและแนวนอน

ที่มา:(Achintha Madhusanka, 2016)

2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มองกับสิ่งปลูกสร้าง

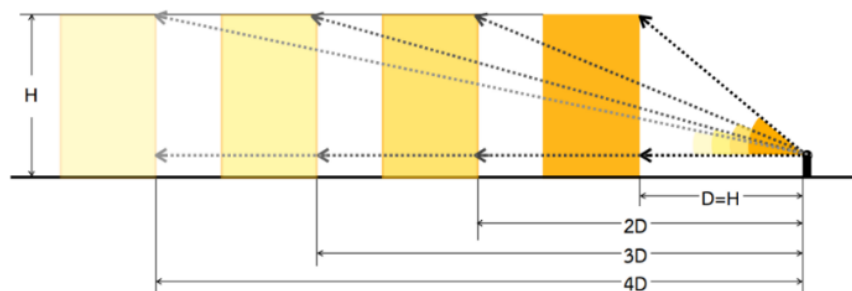
1) ความสัมพันธ์ของระยะห่างระหว่างอาคารกับผู้มอง (Distance: D) และความสูงของอาคาร (Height: H) สามารถแบ่งมุมมองได้ดังนี้ (Dike, 1983; Maertens, 1971 อ้างถึงใน บัณฑิต จุลาสัย, 2547: 72-75)

1.1) ระยะห่างอาคารกับผู้มองเท่ากับความสูงของอาคาร ซึ่งทำมุม 45 องศาที่ระดับสายตาตามนุษย์จะเห็นรายละเอียดของอาคารได้ชัดเจน

1.2) ระยะห่างอาคารกับผู้มองเป็น 2 เท่าของความสูงอาคาร ซึ่งทำมุม 27 องศาที่ระดับสายตาตามนุษย์จะเห็นภาพรวมของอาคารได้ทั้งหมด

1.3) ระยะห่างอาคารกับผู้มองเป็น 3 เท่าของความสูงอาคาร ซึ่งทำมุม 18 องศาที่ระดับสายตาตามนุษย์จะเห็นอาคารเด่นชัดจากสภาพแวดล้อม

1.4) ระยะห่างอาคารกับผู้มองเป็น 4 เท่าของความสูงอาคาร ซึ่งทำมุม 12 องศาที่ระดับสายตาตามนุษย์จะเห็นอาคารเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมเท่านั้น

ภาพที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับผู้มอง

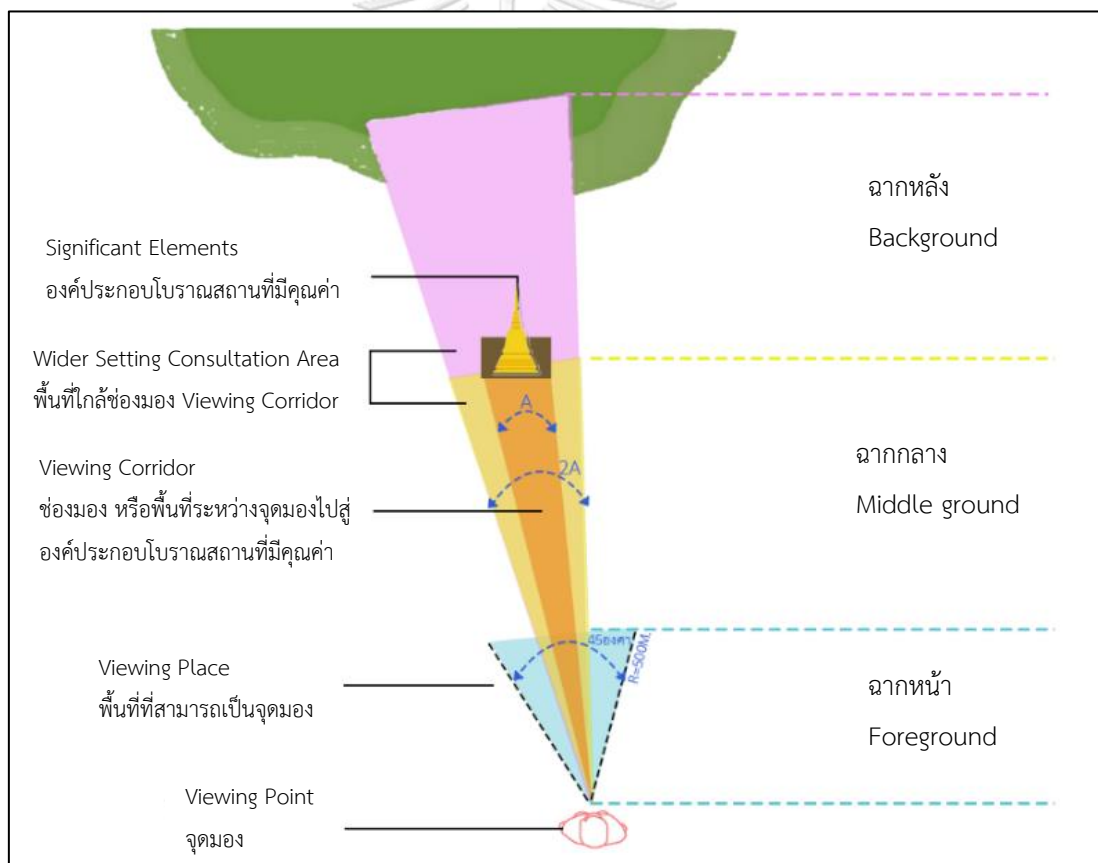
ที่มา: (บัณฑิต จุลาสัย, 2547)

2) การรับรู้ของมนุษย์ต่อมุมมองสำคัญของโบราณสถาน สามารถแบ่งการมองเห็น ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ฉากหน้า ฉากกลาง และฉากหลัง ดังแสดงในภาพที่ 10 และระยะในการรับรู้ มุมมองสำคัญของโบราณสถานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ (จิตรกร ปันโปธิ, 2563) ได้แก่

2.1) ระยะ a เป็นมุมมองที่มองไปยังมุมมองสำคัญของภูมิทัศน์โดยรอบ อุทยานประวัติศาสตร์ ในพื้นที่นี้ไม่ควรมีสิ่งก่อสร้างใดๆ ที่เข้ามาทำลายและลดความงดงามของภูมิทัศน์

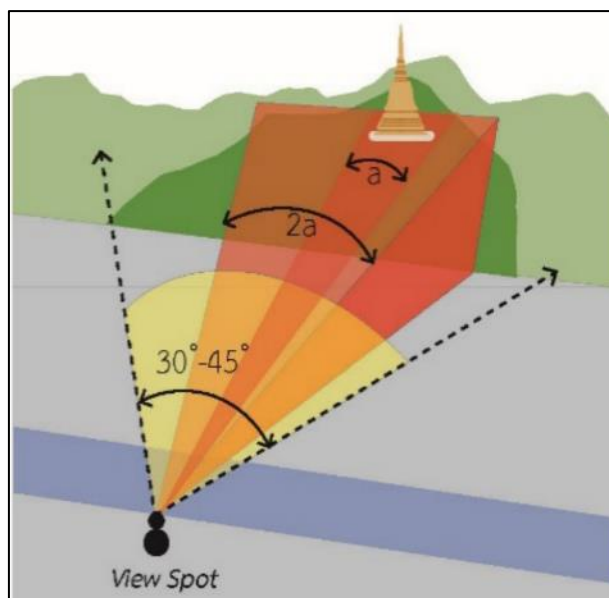
2.2) ระยะ 2a เป็นระยะขององศาที่มองที่เป็น 2 เท่าของระยะ a ซึ่งเป็นระยะ ที่ต้องกำหนดมุมมองรอบข้างภูมิทัศน์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อมุมมองโบราณสถานที่สำคัญ

2.3) ในระยะ 30-45 องศา ถือเป็นระยะที่ผู้มองสามารถรับรู้ได้ดี จึงควรมี การกำหนดรูปแบบและความสูงของสิ่งก่อสร้างเพื่อไม่ให้รบกวนไปยังมุมมองที่สำคัญ

ภาพที่ 11 ปัจจัยสำคัญในการมองเห็นวัตถุ

ที่มา: (จิตรกร ปันโปธิ, 2563)

ภาพที่ 12 ระยะในการมองเห็นองค์ประกอบโดยรอบโบราณสถาน
ที่มา: (จิตรกร ปันโปธิ, 2563)

2.2 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการถ่ายภาพ

2.2.1 การศึกษาลักษณะมุมมองของภาพ

การถ่ายภาพเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับรู้ผลกระทบทางสายตา (วิมลญา สงค์อ้อม, 2557) โดยการเก็บภาพถ่ายเสมือนจริงนั้นควรศึกษาองค์ประกอบดังนี้

1) ลักษณะมุมมองในการถ่ายภาพในการกำหนดมุมมองที่สำคัญนอกจากการรับรู้และการมองเห็นของมนุษย์ที่มีผลต่อมุมมองแล้ว สภาพแวดล้อมโดยรอบตัวของผู้มองก็มีส่วนสำคัญต่อการรับรู้ที่แตกต่างกันออกไป โดยสามารถแบ่งมุมมองออกเป็น 2 ประเภท (จิตรกร ปันโปธิ, 2563) ได้แก่

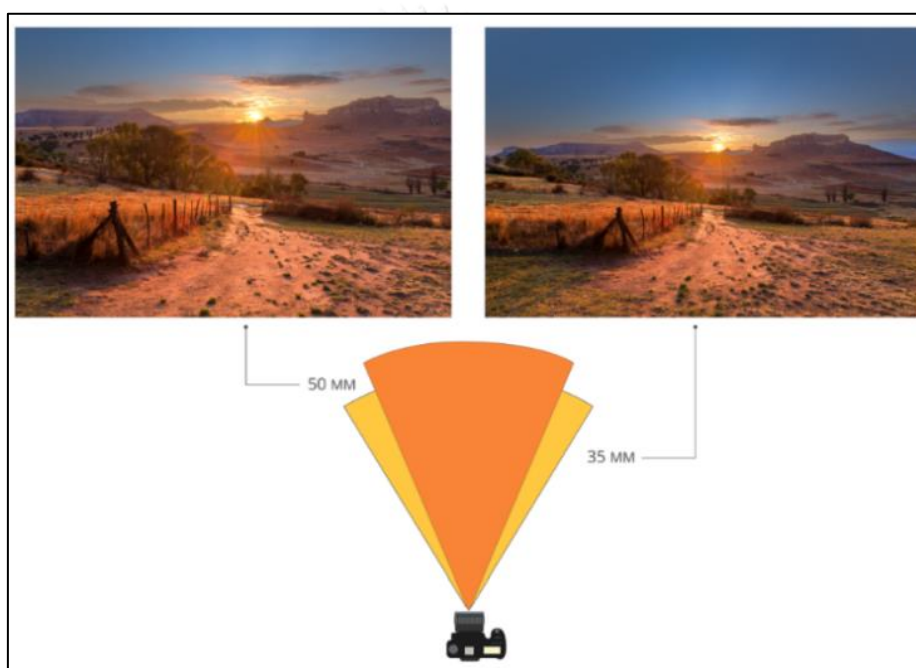
1.1) ภาพมุมกว้าง (The Panoramas) เป็นมุมมองที่แสดงถึงองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ทั้งหมด โดยภาพในมุมมองนี้จะทำให้เห็นองค์ประกอบในภูมิทัศน์เป็น 3 มิติได้อย่างชัดเจน ตำแหน่งในการมองส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่โล่งกว้างหรือพื้นที่ที่ไม่มีการปิดกั้นทางด้านมุมมอง เช่น พื้นที่สาธารณะและลานอเนกประสงค์ เป็นต้น

1.2) ภาพช่องมอง (Vista) เป็นมุมมองเฉพาะบริเวณของเมืองซึ่งมีแนวการมองที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ขนาบแนวการมองไปยังจุดสนใจหรือจุดนำสายตา ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดึงดูดเข้าไปยังจุดนั้น ๆ

2.2.2 การกำหนดเลนส์ในการถ่ายภาพ

การกำหนดเลนส์ภาพจะศึกษาลักษณะการมองของมนุษย์ โดยจะแบ่งการมองออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ระยะการมองเห็นภาพด้านข้างโดยสายตามองตรงจะเท่ากับ เลนส์ 50 mm. (2) ระยะการมองเห็นภาพที่กว้างขึ้นโดยการเอี้ยวมองจะเท่ากับ เลนส์ 35 mm. ดังแสดงในภาพที่ 12

ดังนั้นควรเลือกใช้โดยเลนส์ขนาด 50-55 mm. เนื่องจากเป็นเลนส์ที่มีความใกล้เคียงกับการมองเห็นจริงของมนุษย์มากที่สุดและเป็นมุมมองที่ตรงกับผู้มองในการรับรู้ถึงผลกระทบทางสายตา เป็นภาพที่เหมาะสมในการทำแบบจำลองเชิงซ้อน เนื่องจากมีความบิดเบี้ยวของภาพน้อยที่สุด

ภาพที่ 13 ลักษณะการมองของมนุษย์

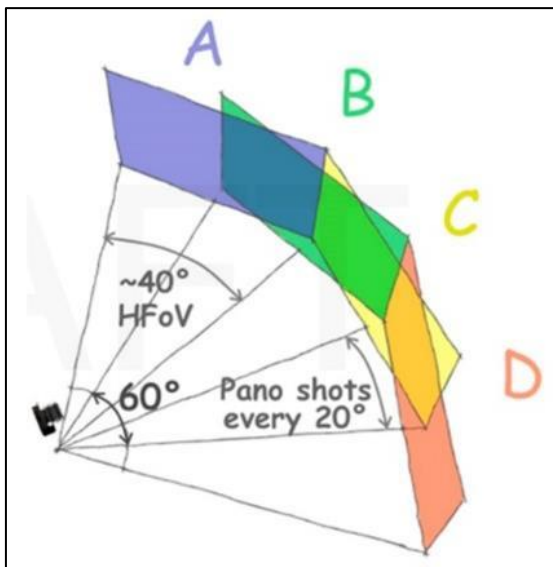
ที่มา: (Shawn C., 2021)

2.2.3 หลักการเก็บภาพมุมกว้าง (Panorama)

นอกจากการเลือกใช้เลนส์ให้มีความใกล้เคียงกับระดับสายตามนุษย์แล้ว ก็ยังมีขั้นตอนการถ่ายภาพที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งในการทำแบบจำลองเชิงซ้อนให้มีความแม่นยำและถูกต้องตามหลักการเก็บภาพมุมกว้างให้มีความบิดเบี้ยวน้อยที่สุด โดยมีวิธีการเก็บภาพมุมกว้าง ดังนี้

1) วิธีการถ่ายภาพหลายภาพให้ได้ภาพมุมกว้าง เป็นการเก็บภาพมุมกว้างหลายภาพมาซ้อนทับกันผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยถ่ายภาพมุมกว้างทำมุมโดยประมาณ 40 องศา ทำการ

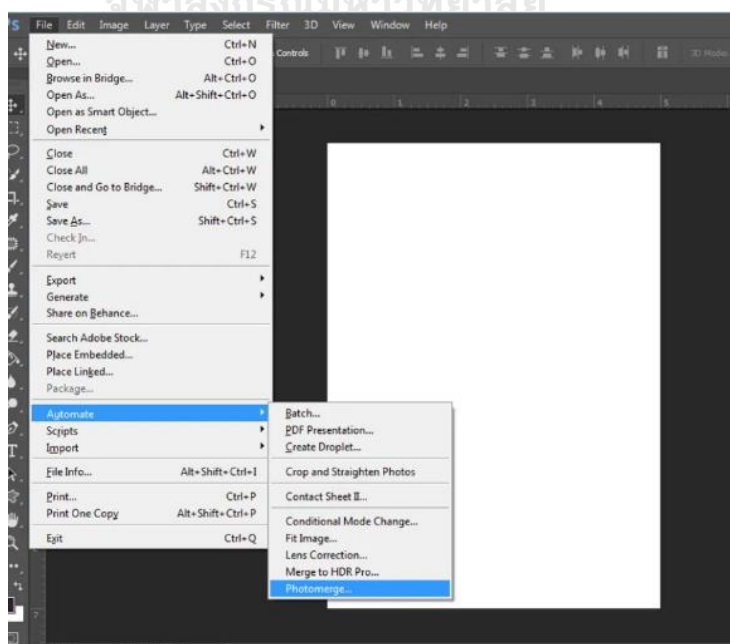
ซ้อนทับกันประมาณครึ่งหนึ่งของภาพแล้วทำการรวมภาพทั้งหมดเพื่อให้ได้ภาพที่มีความแม่นยำและเกิดการบิดเบี้ยวขององค์ประกอบทางภูมิทัศน์น้อยที่สุด

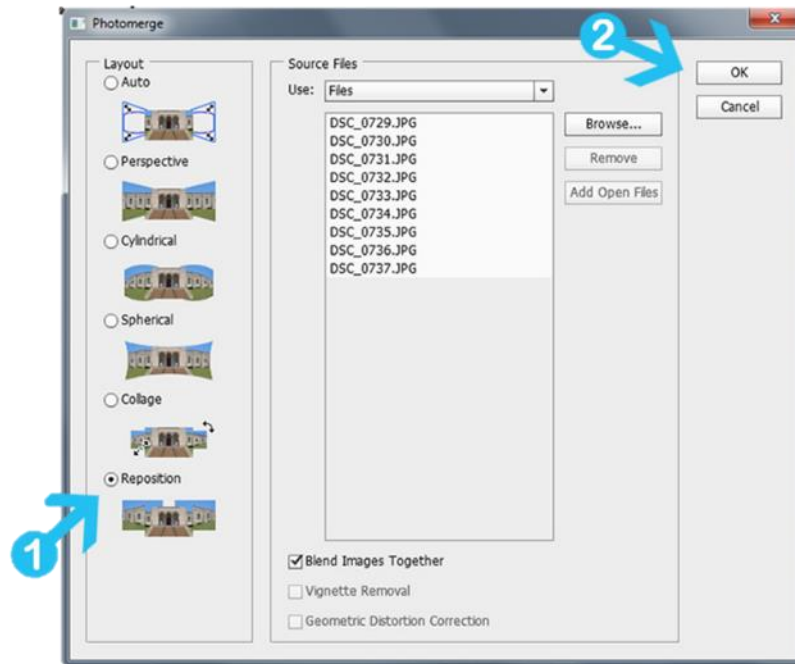

ภาพที่ 14 วิธีการถ่ายภาพมุมกว้าง(Panorama)

ที่มา: (Landscape Institute Technical Guidance Note, 2021)

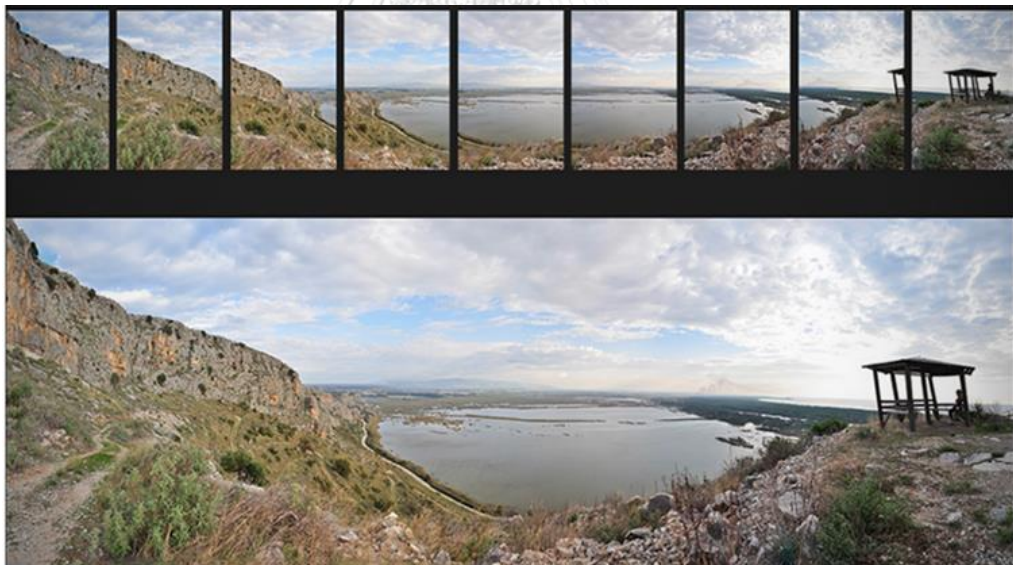
2) วิธีการรวมภาพถ่ายมุมกว้าง เป็นการนำภาพถ่ายมุมกว้างหลายภาพมารวมกันในโปรแกรมอะโดบี โฟโต ชอป (Photoshop) โดยใช้คำสั่งรวมภาพ (Photo merge) เป็นคำสั่งที่ใช้สร้างภาพแบบพานาโลมา (Panorama) จากการต่อภาพเข้าด้วยกัน

ภาพที่ 15 วิธีการรวมภาพมุมกว้าง

ที่มา : (Dreamstale, 2021)

ภาพที่ 16 ตัวอย่างการรวมภาพมุมกว้าง

ที่มา : (Dreamstale, 2021)

2.3 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณภาพทางสายตาของภูมิทัศน์

การวิเคราะห์คุณภาพทางสายตา (Visual Analysis) เป็นกระบวนการศึกษาองค์ประกอบทางด้านสายตาผ่านหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้และการมองเห็นภูมิทัศน์ของมนุษย์ โดยมีการ

จำแนกองค์ประกอบออกเป็นส่วน ๆ เพื่อทำความเข้าใจโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบนั้น ๆ กับภูมิทัศน์ว่าเป็นการลดทอนคุณค่าของภูมิทัศน์หรือไม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 สุนทรียภาพทางภูมิทัศน์

ทัศนคติทางด้านความงามอยู่บนพื้นฐานของการรับรู้องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่แตกต่างกัน ตามองค์ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการของบุคคลนั้น ๆ ว่าจะมองเห็นสิ่งใดสวยงามแล้วเกิดคุณค่าภายในจิตใจ โดยสุนทรียภาพของอาคารต้องคำนึงถึงความกลมกลืน การจัดองค์ประกอบ สี รูปทรง ผิวสัมผัส และสัดส่วน เป็นต้น หากอาคารสร้างใหม่ขาดการพิจารณาในรูปแบบและที่ตั้งจะทำให้เกิดความกลมกลืนกับธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อความงามของภูมิทัศน์โดยรวม ทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกและขัดแย้งในสังคมนำไปสู่ปัญหาสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ตามมา

2.3.2 มลพิษทางทัศนียภาพ (มลทัศน์)

การเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่ทำให้องค์ประกอบทางภูมิทัศน์โดยรวมแยกลงไปจากเดิมเกิดความรู้สึกในทางลบและลดทอนคุณค่าของพื้นที่บริเวณนั้น ทำให้ทัศนียภาพโดยรวมไม่น่าชม ก่อความรำคาญแก่ผู้มองไม่มากนักน้อย (วิมลลัญญา สงค์อิม, 2557)

2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความอ่อนไหวทางสายตา (Visual Sensitivity)

ความอ่อนไหวทางด้านสายตาเป็นระดับความสนใจของผู้คนต่อคุณภาพทางสายตาในภูมิทัศน์นั้น ๆ และการรับรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบทางภูมิทัศน์ (Smardon, 1986) โดยระดับความอ่อนไหวทางด้านสายตาขึ้นอยู่กับระดับการให้ความสำคัญของประชาชนต่อคุณภาพทางสายตา โดยแบ่งปัจจัยสำคัญออกเป็น 5 ประเด็น (สุพิชฌาย์ เมืองศรี, 2553) ดังนี้

1) ประเภทของผู้มอง คือความอ่อนไหวทางสายตาจะมีการเปลี่ยนแปลงตามประเภทของผู้สังเกต เช่น นักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่มักจะมี ความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางสายตา มากกว่าคนในพื้นที่หรือคนที่ทำงานในพื้นที่บริเวณนั้น ๆ เป็นประจำ เนื่องจากมีความคุ้นเคยกับภูมิทัศน์ และเห็นพื้นที่เป็นประจำจนเกิดความเคยชิน และไม่รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางสายตาเท่ากับคนที่นาน ๆ ครั้งมาที่

2) จำนวนผู้มอง คือพื้นที่ที่มีการใช้งานเป็นประจำของประชากรจำนวนมากย่อมมีโอกาสรู้ถึงผลกระทบทางสายตา มากกว่าพื้นที่ที่มีจำนวนผู้มองน้อยกว่า ดังนั้นการรักษาคุณค่าทางสายตาก็จะมีความสำคัญมากขึ้นตามจำนวนผู้สังเกตที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน

3) ความสนใจของประชาชน คือพื้นที่ที่มีผู้สนใจเป็นจำนวนมากในวงกว้างยังมีผู้สนใจมากขึ้นเท่าใดย่อมมีระดับความอ่อนไหวเพิ่มขึ้นตามเท่านั้น ซึ่งเกิดจากการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิทัศน์ในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านวาระการประชุม หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร เป็นต้น ที่แสดงให้เห็นถึงบริบททางสภาพแวดล้อมที่ถูกจับตามองจากประชาชนจำนวนมากเป็นพิเศษ ดังนั้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิทัศน์ย่อมต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

4) การใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่โดยรอบ คือการใช้ประโยชน์ของพื้นที่แตกต่างกัน จึงมีความสำคัญต่อคุณภาพทางสายตาที่ไม่เท่ากัน เช่น การก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ในย่านที่อยู่อาศัยย่อมให้ความสำคัญต่อการมองภูมิทัศน์ที่สวยงามมากกว่าย่านพาณิชย์กรรมที่ผู้คนไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพทางสายตามากนัก

5) พื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ คือพื้นที่ที่ต้องมีการจัดการและดูแลเป็นพิเศษ เช่น พื้นที่ที่มีความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ พื้นที่ไม่มีอาคารอยู่อาศัย หรือพื้นที่ริมแม่น้ำหรือบนภูเขาที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม ซึ่งถือเป็นพื้นที่ทางธรรมชาติที่ให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษ และมีความอ่อนไหวทางสายตาเป็นอย่างมาก จึงต้องมีการปกป้องและคงสภาพภูมิทัศน์เดิมของพื้นที่ไว้

ดังนั้นการศึกษามุมมองที่มีความสำคัญต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการที่ได้กล่าวไปข้างต้น โดยมุมมองที่มีความสำคัญนั้นต้องเป็นพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวเป็นผู้สังเกตเป็นประจำและมีจำนวนผู้สังเกตเป็นจำนวนมาก และเป็นที่น่าสนใจของสื่อต่าง ๆ เช่น สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย่อมปรากฏมุมมองที่มีความสำคัญในด้านต่าง ๆ จึงทำให้มุมมองในพื้นที่โดยรอบโบราณสถาน มีความสำคัญเป็นพิเศษมากกว่ามุมมองในสถานที่อื่น ๆ จึงจำเป็นต้องควบคุมคุณภาพสายตาและคงสภาพของภูมิทัศน์เดิมไว้เพื่อรักษาคุณค่าขององค์ประกอบทางภูมิทัศน์ในพื้นที่โบราณสถานสืบต่อไป

2.5 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางภูมิทัศน์

เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการผลกระทบทางสายตา โดยแบ่งการประเมินหลัก ๆ ดังนี้

2.5.1 แนวทางการประเมินผลกระทบทางสายตา

การประเมินผลกระทบทางสายตา เป็นการวิเคราะห์และจำแนกลักษณะทางภูมิทัศน์ด้วยการทำแบบจำลองเชิงซ้อน เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมและใหม่ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกหรือทางลบที่ประกอบกับการบรรยายอธิบายลักษณะทางภูมิทัศน์ โดยทำการศึกษาแนวทางการประเมินผลกระทบทางสายตาจากสิ่งก่อสร้างประเภทอาคาร ดังนี้

1) การประเมินผลกระทบทางสายตาจากสิ่งก่อสร้างประเภทอาคารในประเทศไทย เป็นกระบวนการส่วนหนึ่งในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเริ่มใช้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2518 และมีการพัฒนาแนวทางการประเมินให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยแบ่งการประเมิน ออกเป็น 7 ขั้นตอน (รุจิโรจน์ อนุามบุตร และวิลาสินี สุขสว่าง, 2555) ดังนี้

1.1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คือการศึกษาและเก็บข้อมูลโครงการในการ ออกแบบและก่อสร้างอย่างละเอียด เพื่อทำความเข้าใจลักษณะของโครงการ ขอบเขตที่ตั้งและ ประโยชน์ใช้สอยของอาคารและส่วนประกอบอื่น ๆ ของโครงการ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

(1) ผังบริเวณของโครงการ ซึ่งแสดงตำแหน่งทางสัญจร ถนน และ สิ่งปลูกสร้างทั้งหมดที่เป็นองค์ประกอบของโครงการ

(2) รูปด้านและรูปตัด ที่แสดงขนาด รูปทรง สี วัสดุ และระดับ ความสูง ที่เป็นลักษณะภายนอกของโครงการ

(3) รูปทัศนียภาพของอาคาร เพื่อทำความเข้าใจขนาดของอาคาร สามมิติ (3D-Mass) เบื้องต้น

(4) รายละเอียดวิธีการก่อสร้างและประโยชน์ใช้สอยของโครงการ

1.2) การคาดการณ์ผลกระทบเบื้องต้น คือการคาดการณ์ผลกระทบที่ อาจเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ เช่น ลักษณะพื้นที่ตั้งโครงการ พื้นที่อ่อนไหวหรือพื้นที่ที่ มีความเปราะบางสูง มีโอกาสเกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ ในเชิงลบหากได้รับผลกระทบไม่ว่าจะ ทางตรงหรือทางอ้อมจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อจำกัดขอบเขตพื้นที่ศึกษา

1.3) การศึกษาและสำรวจทรัพยากรทางสายตา คือ การสำรวจพื้นที่ตั้ง โครงการ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ และวิเคราะห์คุณภาพโดยรอบพื้นที่ได้

1.4) การกำหนดจุดควบคุมมุมมอง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

(1) จุดควบคุมมุมมอง เป็นการกำหนดตำแหน่งที่ได้รับผลกระทบทางสายตาเบื้องต้นจากการสำรวจ พื้นที่ตั้งโครงการ (2) จุดควบคุมมุมมองวิกฤต เป็นจุดที่คัดเลือกมุมมองที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วว่า ได้รับผลกระทบทางสายตาสูง

1.5) การคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เป็นการคาดการณ์จากการ วิเคราะห์แบบจำลองเชิงซ้อน (Simulation) โดยกระบวนการที่นิยมใช้และเห็นผลมากที่สุดในปัจจุบัน คือการสร้างแบบจำลองเชิงซ้อนทับภาพถ่าย (Photomontage) โดยมีกระบวนการดังนี้ (1)

วัตถุประสงค์ของการสร้างแบบจำลอง คือ ต้องทำให้เกิดความเข้าใจสภาพของโครงการในอนาคตเมื่อสร้างเสร็จจริงได้และเชื่อถือได้ (2) คุณสมบัติของภาพจำลอง คือ สามารถเป็นภาพตัวแทนได้จริง มีความแม่นยำ เชื่อถือได้ มองเห็นภาพได้ชัดเจนเสมือนมนุษย์มองวัตถุนั้นจริง ๆ (3) วิธีสร้างแบบจำลองเชิงซ้อน คือจะใช้ข้อมูลรายละเอียดของโครงการ เพื่อสร้างแบบจำลองเชิงซ้อนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สร้างภาพ 3 มิติ ด้วยโปรแกรมสเก็ทอัพที่มีความถูกต้องตามมาตราส่วนและพิกัดจริงบนแผนที่จากนั้นจึงนำแบบจำลองที่ได้มาซ้อนทับภาพถ่ายเสมือนจริงในตำแหน่งเดียวกับจุดควบคุมมุมมองที่กำหนด

1.6) การประเมินผลกระทบทางสายตา เป็นการประเมินผลจากจากจุดควบคุมมุมมองทั้งหมดที่เป็นภาพตัวแทนหรือภาพเชิงซ้อน (Photomontage) แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาตำแหน่งที่เห็นอาคารสร้างใหม่ในฉากหลังอย่างเด่นชัด เพื่อกำหนดเป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤต โดยมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ภาพถ่ายแบ่งเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้ (1) การรบกวน (Disturbance) คือ การที่อาคารสร้างใหม่ปรากฏขึ้นรบกวนทิวทัศน์ หรือโบราณสถานสำคัญ หรือมุมมองที่สำคัญที่เกิดความรำคาญแก่ผู้พบเห็นหรือไม่ (2) การคุกคาม (Threaten) อาคารสร้างใหม่ที่ปรากฏในตำแหน่งใกล้เคียงกับสถานที่สำคัญ แล้วทำให้สถานที่สำคัญนั้นถูกลดทอนความสวยงามลง (3) การบดบัง (Obstruction) คือ อาคารสร้างใหม่ที่ปรากฏขึ้นทางด้านหน้าแล้วบดบังอาคารหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่เดิม ทำให้มองเห็นอาคารสำคัญนั้นได้น้อยลง (4) การแปลกแยก (Alienation) คือ อาคารสร้างใหม่ปรากฏขึ้นแล้วสร้างความแตกต่างกันมากกับบริบทโดยรอบพื้นที่ หรือสถานที่สำคัญเดิม (วิมลญา สงค์อิม, 2557)

1.7) การเสนอแนะแนวทางการบรรเทาและลดผลกระทบทางสายตา เป็นการเสนอแนะแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรมให้เหมาะสมสำหรับแต่ละพื้นที่ เพื่อลดผลกระทบและสร้างความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิม

2.5.2 แนวทางการประเมินคุณค่าโบราณสถาน

เพื่อวิเคราะห์ถึงลำดับความสำคัญและคุณค่าของโบราณสถาน โดยมีหลักเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าโบราณสถาน 4 ด้าน (ปรานอม ต้นสุขานันท์, 2559) (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2546) ดังนี้

- 1) ด้านประวัติศาสตร์ มีตัวชี้วัด 4 ประการ ได้แก่

1.1) อายุ (Age) เป็นความเก่าแก่ของอาคารซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประเมินคุณค่าโบราณสถาน เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอาคารนั้น ๆ จะสามารถบ่งบอกถึงช่วงอายุหรือการแบ่งยุคสมัยของอาคารได้อย่างเหมาะสม จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าโบราณสถานที่มีอายุหรือความเก่าแก่ ย่อมมีคุณค่าและความสำคัญมากกว่าโบราณสถานที่มีอายุน้อยกว่า แต่ในบางกรณีก็ต้องดูคุณค่าด้านอื่นประกอบด้วย

1.2) เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (identification with historic events) เป็นการพิจารณาถึงความสำคัญของช่วงเวลานั้น ๆ ในอดีตที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ หรือเหตุการณ์สำคัญในช่วงเวลานั้น ๆ มากเท่าใดย่อมเป็นตัวชี้วัดถึงระดับคุณค่าโบราณสถานมากขึ้นเท่านั้น และเป็นสิ่งบ่งบอกให้ผู้คนในปัจจุบันระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต

1.3) เกี่ยวข้องกับแหล่งโบราณคดี (identification with archeological site) โบราณสถานที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมเกี่ยวข้องกับแหล่งโบราณคดีในพื้นที่ย่อมมีคุณค่าเพิ่มขึ้น

1.4) แบบแผนการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต (As a pattern of living of a past technology) ลักษณะของโบราณสถานที่ยังบ่งบอกถึงการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีตมากเท่าใด ย่อมบ่งบอกถึงคุณค่าและความสำคัญของอาคารมากขึ้น

2) ด้านสถาปัตยกรรม มีตัวชี้วัด 8 ประการ ได้แก่

2.1) ตัวอย่างที่ดีที่สุดในกลุ่มอาคารนั้น (Best example of each type of building) เป็นโบราณสถานที่มีลักษณะสถาปัตยกรรมและโบราณคดีที่มีความโดดเด่น และมีรายละเอียดของอาคารที่ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุดในกลุ่มอาคารชนิดเดียวกัน

2.2) อาคารเพียงหลังเดียวในกลุ่มอาคารนั้น (Only example of type of building) เป็นโบราณสถานที่มีลักษณะการออกแบบ การก่อสร้าง และวัสดุที่หลงเหลือเพียงแห่งเดียวในพื้นที่บริเวณนั้น ๆ

2.3) อาคารที่พิเศษอย่างยิ่ง (Outstanding architectural set piece) เป็นโบราณสถานที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นเป็นพิเศษกว่ากลุ่มโบราณสถานประเภทเดียวกัน เช่น อาคารที่มีขนาดใหญ่กว่าอาคารประเภทเดียวกัน

2.4) เทคนิคการก่อสร้างหรือฝีมือการก่อสร้างเป็นพิเศษ เป็นโบราณสถานที่มีเทคนิคการก่อสร้างหรือรายละเอียดการก่อสร้างที่มีความปราณีตและแสดงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของช่างฝีมือ

2.5) เป็นอาคารที่หาได้ยาก (Rarity of building) เป็นโบราณสถานที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมและโบราณคดีที่หาได้ยากของกลุ่มอาคารนั้น ๆ ในปัจจุบัน

2.6) การออกแบบที่ดี (Merit of design) เป็นโบราณสถานที่มีการออกแบบที่ดี เช่น การเข้าถึงที่สะดวก การออกแบบภูมิทัศน์โดยรอบที่สร้างร่มเงาแก่ผู้คนที่เข้ามาเยี่ยมชมและช่วยส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่โบราณสถานนั้น ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์ภายในอาคาร เป็นต้น

2.7) เป็นสถาปัตยกรรมที่อยู่ในสภาพที่ดี (Architectural condition) เป็นโบราณสถาน que แสดงรายละเอียดทางสถาปัตยกรรมของอาคารได้ครบถ้วนสมบูรณ์

2.8) เป็นผลงานชิ้นเอกของคนสำคัญ (Principal work of an important architects) เป็นโบราณสถานที่ถูกออกแบบโดยบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์

3) ด้านสุนทรียภาพ มีตัวชี้วัด 5 ประการ ได้แก่

3.1) ความแท้ กล่าวคือ เป็นโบราณสถานที่มีความงามเฉพาะตัวและเป็นตัวกำหนดอัตลักษณ์ให้กับพื้นที่นั้น ๆ

3.2) ลักษณะทางภูมิทัศน์ เป็นตัวกำหนดความสวยงามและองค์ประกอบของโบราณสถานในภาพรวม ภูมิทัศน์ที่สร้างความโดดเด่นให้กับโบราณสถานย่อมมีคุณค่ามากกว่าภูมิทัศน์ที่แย่งความสนใจของตัวโบราณสถานนั้น ๆ

3.3) รูปแบบการจัดวาง เป็นการจัดวางผังหรือการจัดกลุ่มอาคาร กล่าวคืออาคารที่มีคุณค่าด้านความสวยงามไม่มากนัก หากเกิดการรวมกลุ่มกันก็จะทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเกิดความโดดเด่นและเป็นที่ยึดจุดสายตาของผู้เยี่ยมชมมากขึ้น

3.4) ความดั้งเดิมของโบราณสถาน เป็นโบราณสถานที่ไม่มีการดัดแปลง ไม่ถูกบูรณะ และคงสภาพทางสถาปัตยกรรมในยุคสมัยนั้น ๆ ไว้

3.5) ตำแหน่งที่ตั้งอาคาร มีความเกี่ยวข้องกับทัศนียภาพที่สวยงาม เนื่องจากโบราณสถานที่ตั้งอยู่ในบริบททางสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมย่อมเป็นตัวส่งเสริมเอกลักษณ์ของโบราณสถานให้เด่นชัดมากขึ้นและมีคุณค่ามากกว่าโบราณสถานที่ไม่เอื้อต่อการมอง เช่น

โบราณสถานที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนเมืองย่อมมีมุมมองที่ค่อนข้างปิดกว่าโบราณสถานที่อยู่ในพื้นที่เปิดโล่ง เป็นต้น

4) ด้านการศึกษา มีตัวชี้วัด 5 ประการ ได้แก่

4.1) สิ่ง que แสดงถึงลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรม เป็นแนวทางการเรียนรู้ถึงแนวคิดในการออกแบบ การวางผัง และรูปแบบสถาปัตยกรรมในยุคสมัยนั้น ๆ ว่ามีรูปแบบการก่อสร้าง การใช้วัสดุ และการใช้ประโยชน์ของอาคารที่แตกต่างกันอย่างไร

4.2) วิถีชีวิตของคนในอดีตในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ถึงแนวคิดหรือความเฉลียวฉลาดของผู้คนในอดีตในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ภูมิปัญญาเหล่านี้เป็นความรู้ความสามารถที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และถ่ายทอดมาให้ด้วยวิธีการหลายอย่างที่ทำให้ความรู้เหล่านี้เกิดประโยชน์แก่สังคมในปัจจุบัน

4.3) แหล่งความรู้ทางประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของพื้นที่โบราณสถานนั้น ๆ ว่าผู้คนในอดีตได้กระทำ หรือสร้างแนวความคิดจนก่อให้เกิดเป็นอารยธรรมต่าง ๆ ที่สร้างเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ในยุคสมัยนั้น ๆ

4.4) แหล่งเผยแพร่ความรู้ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่รวมองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับและถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในปัจจุบัน ซึ่งโบราณสถานที่เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ย่อมมีคุณค่ามากกว่าโบราณสถานที่ถูกปล่อยทิ้งร้าง เป็นต้น

บทที่ 3

ข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลต่างๆ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นการศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ลักษณะทางภูมิทัศน์ของโบราณสถาน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสำรวจภาคสนาม จากนั้นนำมาวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป โดยข้อมูลที่สำคัญมีดังนี้

3.1 ลักษณะทางกายภาพจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

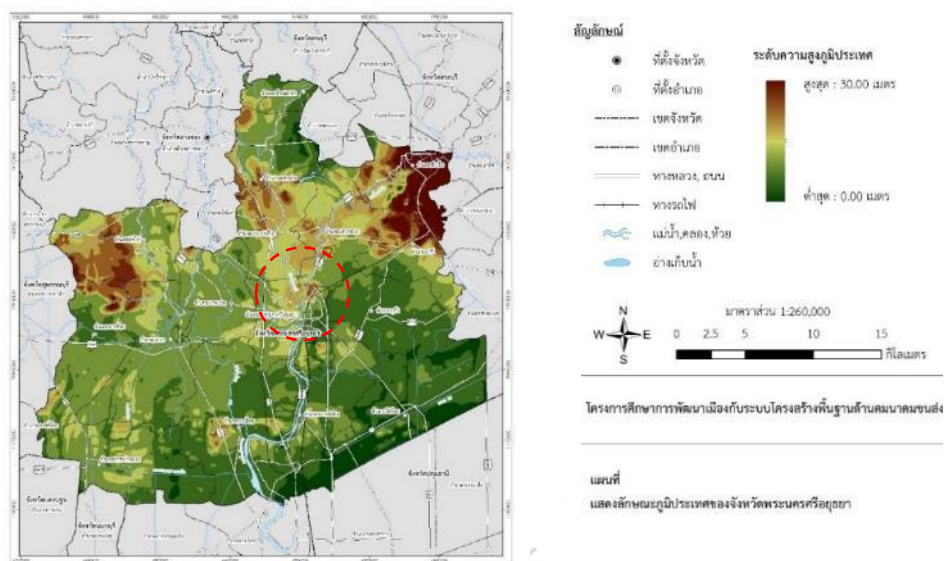
จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่างของประเทศไทยบริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำน้อย มีพื้นที่ประมาณ 2,556,640 ตารางกิโลเมตร หรือพื้นที่ประมาณ 1,597,900 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 15.46 ของพื้นที่ภาคกลาง โดย

ทิศเหนือ	ติดกับ รางรถไฟจากสถานีอยุธยามุ่งหน้าสู่สถานีสระบุรี
ทิศใต้	ติดกับ รางรถไฟจากสถานีตอนเมืองมุ่งหน้าสู่สถานีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดกับ อำเภอกอฉก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดกับ พื้นที่อยู่อาศัยริมแม่น้ำป่าสัก

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าเรือ ภาชี พระนครศรีอยุธยา บางไทร นครหลวง บางบาล บางปะอิน บางปะหัน ผักไห้ ลาดบัวหลวง วังน้อย เสนา บางซ้าย อุทัย และมหาราชและบ้านแพรก

3.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพทั่วไปของพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟความเร็วสูง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่วมถึง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ไม่มีภูเขาและป่าไม้ สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 3.5-5 เมตร โดยมีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านสี่สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำน้อยไหลมาบรรจบกันล้อมรอบเกาะเมือง รวมทั้งมีลำคลองธรรมชาติและลำคลองขุด เชื่อมต่อกับแม่น้ำเกือบทั่วบริเวณพื้นที่ เช่นคลองบางบาล คลองบางหลวง

ภาพที่ 17 ลักษณะภูมิประเทศ จ.พระนครศรีอยุธยา
ที่มา: (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2563)

3.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ทำเลที่ตั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในเขตเงาฝน หรือเขตกึ่งป่าผลัดใบเขตร้อนชื้นได้ ทำให้อากาศค่อนข้างร้อนและแห้งแล้งอุณหภูมิเฉลี่ย 24-31 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน อากาศร้อนอบอ้าว ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งจังหวัดประมาณ 1,342.7 มิลลิเมตรต่อปี น้ำที่หลากมาตามแม่น้ำลำคลองจะท่วมพื้นที่ตามทุ่งลุ่มต่างๆ ให้กลายเป็นทะเลสาบย่อย ๆ ดังนั้นบ้านเรือนของชุมชนริมน้ำในอยุธยาจึงมักจะสร้างเป็นเรือนไม้ได้สูงมาแต่โบราณ

3.1.4 ลักษณะธรณีวิทยา

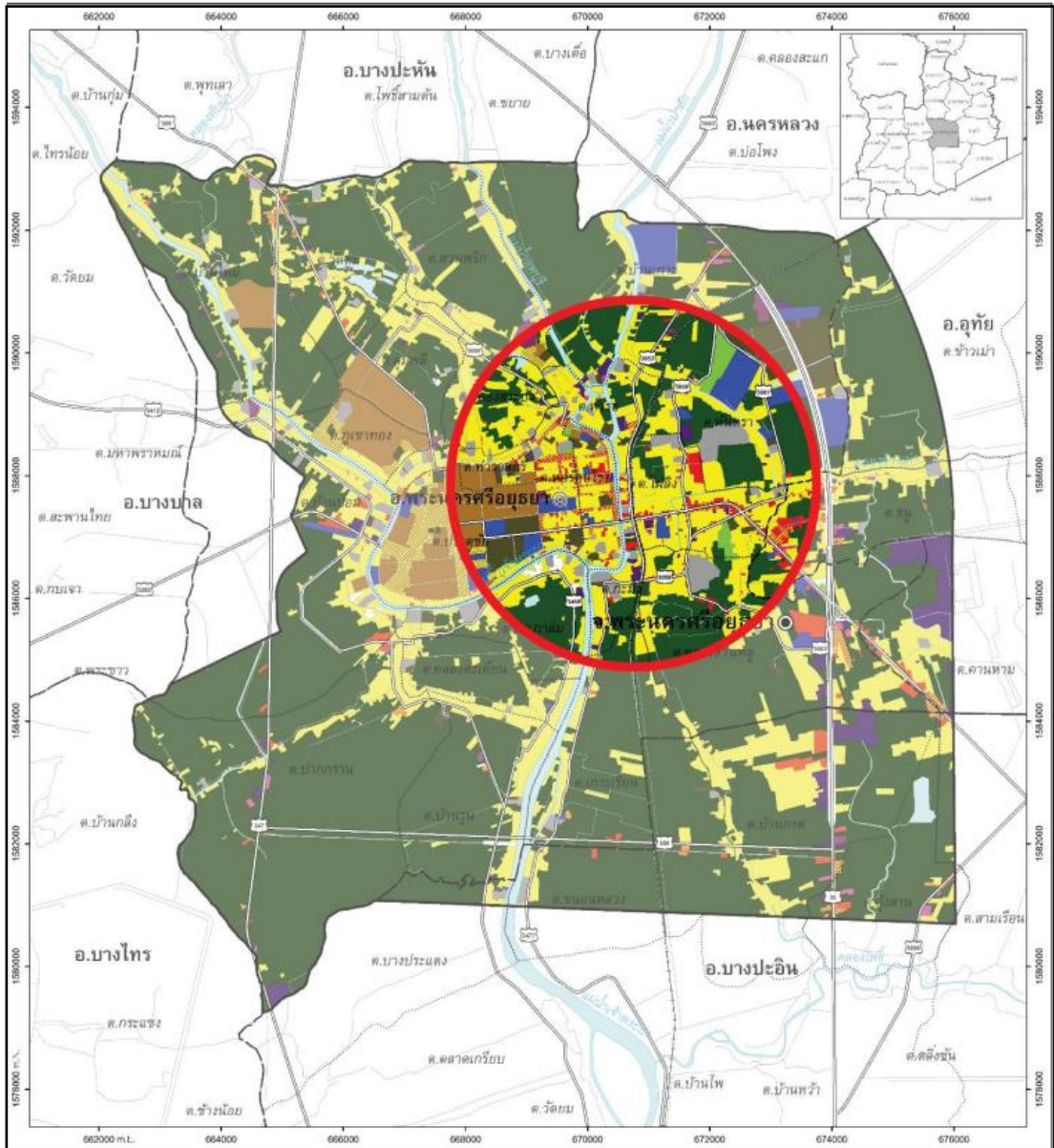
พบหลักฐานทางธรณีวิทยาที่แสดงว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเคยถูก น้ำทะเลท่วมถึงมาก่อน เกิดการทับถมของตะกอน จากทะเลและแม่น้ำตื้นเขิน กลายเป็นแผ่นดินหรือที่ราบลุ่มบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่ดินส่วนใหญ่เป็นดินที่เกิดจากการรวมตัวกันของตะกอนจากการพัดพาหน้าดิน ที่มีลำคลองใหญ่น้อยจำนวนมากทั้งคลองขุด และคลองธรรมชาติเมื่อถึงฤดูน้ำหลากระดับน้ำจะมีความสูงมากและท่วมปกคลุมทั่ว บริเวณที่ราบลุ่มของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงทำให้ดินของจังหวัดมีความอุดมสมบูรณ์มากเหมาะแก่การทำเกษตร

3.1.5 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นตัวกำหนดประเภทอาคารและความสูงของอาคารที่สามารถก่อสร้างได้ในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2562) แบ่งเป็น 11 ประเภท ได้แก่

- 1) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- 2) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- 3) ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- 4) ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- 5) ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
- 6) ที่ดินประเภทปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 7) ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 8) ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
- 9) ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
- 10) ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
- 11) ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

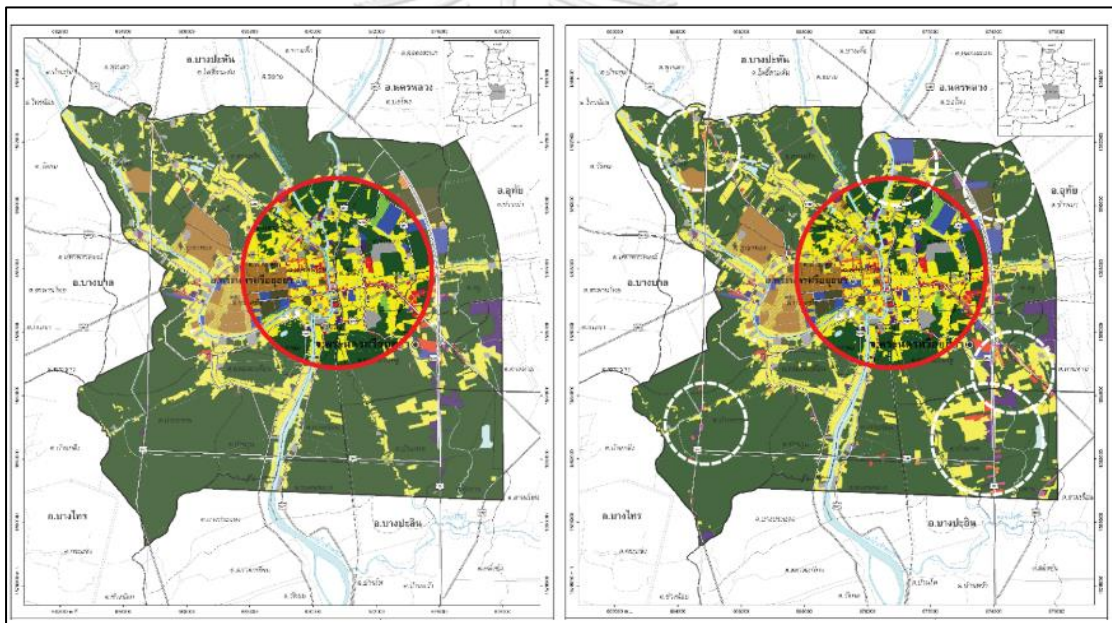
โดยที่ดินที่ติดกับสถานีรถไฟอยุธยาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อยู่อาศัย รองลงมาเป็นที่เกษตรกรรม ถัดมาเป็นที่อยู่อาศัยในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ พื้นที่ราชการ และพื้นที่พาณิชยกรรม น้อยลงตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 19

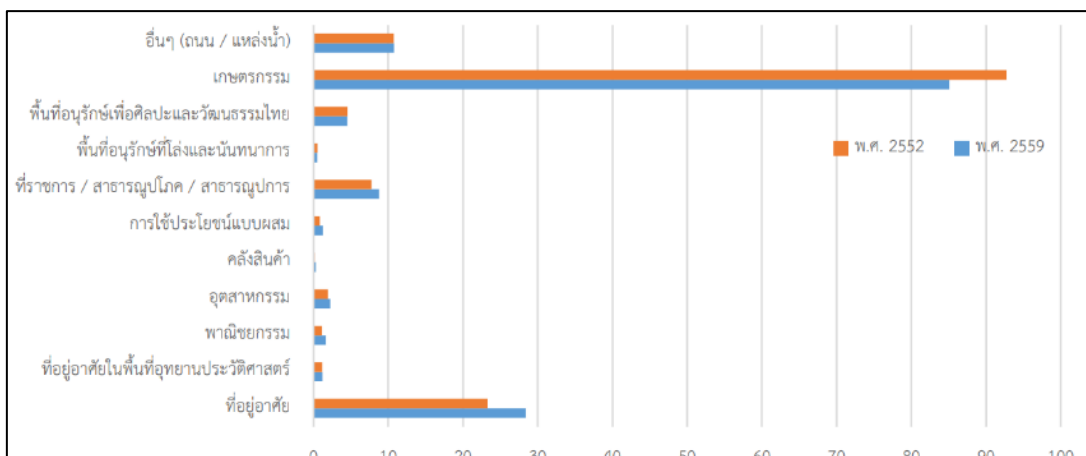
- ที่อยู่อาศัย
 ที่อยู่อาศัยในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์
 พาณิชยกรรม
 อุตสาหกรรม
- คลังสินค้า
 การใช้ประโยชน์
 ที่ราชการ / สาธารณูปโภค / สาธารณูปการผสม
- พื้นที่อนุรักษ์ที่โล่งและนันทนาการ
 พื้นที่อนุรักษ์เพื่อศิลปะและวัฒนธรรมไทย
- เกษตรกรรม
 อื่นๆ (ถนน / แหล่งน้ำ)

ภาพที่ 18 การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2559
ที่มา: (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2562)

ในส่วนการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ในช่วงระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมาพบว่าในเขตพื้นที่ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยามีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5.07 ตร.กม. คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 21.75 ของพื้นที่อยู่อาศัยเดิม โดยเป็นการขยายตัวออกจากพื้นที่ชุมชนเดิมพร้อมกับการขยายตัวของพื้นที่พาณิชยกรรม 0.56 ตร.กม. ซึ่งสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเกษตรกรรมที่มีพื้นที่ลดลงเป็นอย่างมาก 7.59 ตร.กม. นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทคลังสินค้า มีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 138.46 ของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทดังกล่าว

ภาพที่ 19 แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินปี พ.ศ. 2552 และปี พ.ศ.2558
ที่มา: (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2561)

ภาพที่ 20 แผนภาพแสดงเปอร์เซ็นต์การเปรียบเทียบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินปี พ.ศ. 2552 และปี พ.ศ.2558
ที่มา: (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2561)

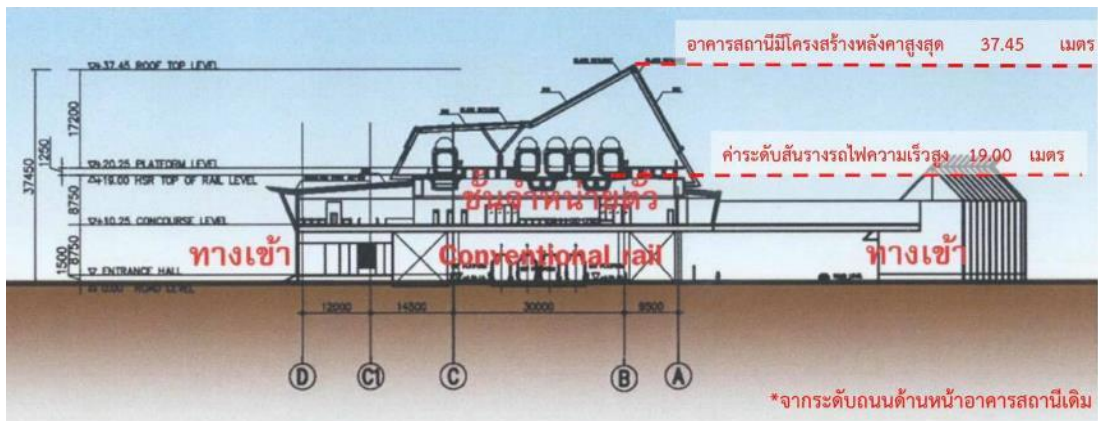
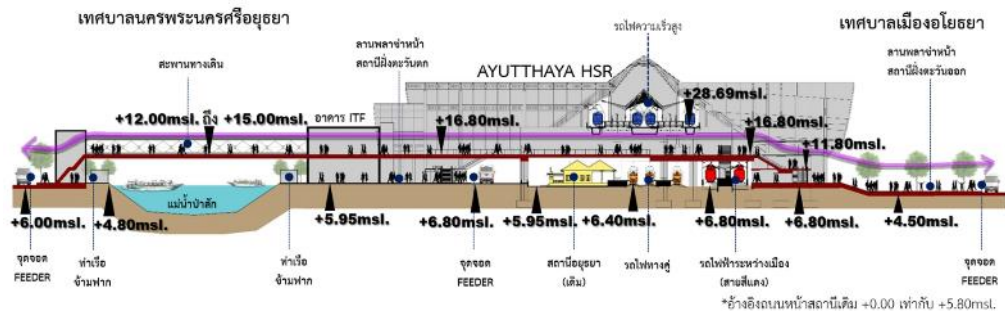
3.2 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงอยุธยา

จากการศึกษาขอบเขตพื้นที่ตั้งโครงการพบว่า รัศมีในการศึกษาจะครอบคลุมแนวทางการจัดทำผังเมืองเฉพาะหรือการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีรถไฟความเร็วสูงและระบบขนส่งมวลชนในรัศมี 3 กิโลเมตร (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2562) โดยจะทำการศึกษาลักษณะทางกายภาพของโครงการ ได้แก่ รูปแบบการก่อสร้าง ผังบริเวณของโครงการ ความยาวและระดับความสูงของรางรถไฟ เพื่อโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องต่อการศึกษาผลกระทบทางสายตา ดังนี้

3.2.1 ลักษณะทางกายภาพของสถานีรถไฟความเร็วสูง

ในส่วนของสถานีรถไฟความเร็วสูงอยุธยา แบ่งระดับความสูงออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- 1) ระดับหลังคาอาคารสูงสุดอยู่ที่ 37.45 เมตร
- 2) ระดับพื้นที่ชั้นที่ 3 ขานชาลารถไฟฟ้าความเร็วสูง 28.69 เมตร
- 3) ระดับพื้นที่ชั้นที่ 2 ขานชานพื้นที่ขายตั๋วและรอรถ 16.80 เมตร
- 4) ระดับพื้นที่ชั้นที่ 1 และขานเมืองสายสีแดงอยู่ที่ 6.80 เมตรรวมทั้งความสูงสันรางอยู่ที่ 17 เมตร ดังภาพที่ 22

ภาพที่ 21 รูปตัดสถานีรถไฟความเร็วสูง จ.พระนครศรีอยุธยา
ที่มา: (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2563)

3.2.2 การศึกษาลักษณะทางกายภาพของรางรถไฟ

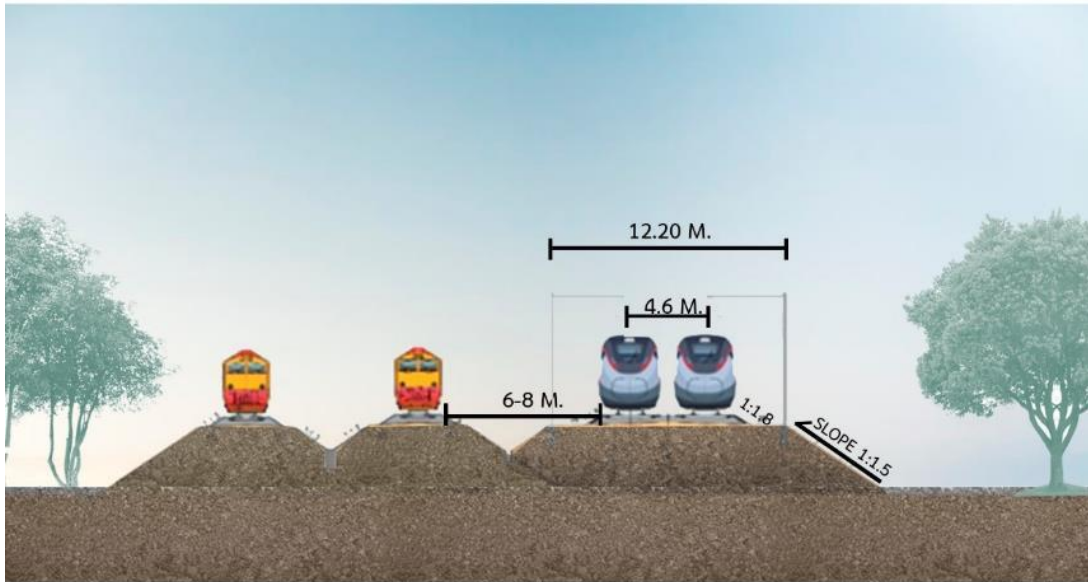
เป็นการศึกษาลักษณะสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับรางรถไฟ ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะโครงสร้างออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (รุจิโรจน์ อนุามบุตร, 2565)

1) ทางรถไฟระดับดิน (Embankment Structure) เป็นรางรถไฟความเร็วสูงที่มีระดับความสูงเท่ากับแนวรางรถไฟเดิม โดยมีลักษณะโครงสร้างเป็นรางเหล็กบนค้ำคอนกรีตที่วางตัวอยู่บนคันเดิม จะมีระดับรบกวนสายตาที่ค่อนข้างน้อย หรือไม่มีผลกระทบเลย ดังแสดงในภาพที่ 22

2) สะพานรถไฟ (Railway Bridge) เป็นรางรถไฟความเร็วสูงที่มีระดับความสูงถัดขึ้นมาจากแนวรางรถไฟเดิม ซึ่งมีความสูงอยู่ที่ 8-10 เมตร มีระดับความรบกวนสายต่าปานกลาง ดังแสดงในภาพที่ 23

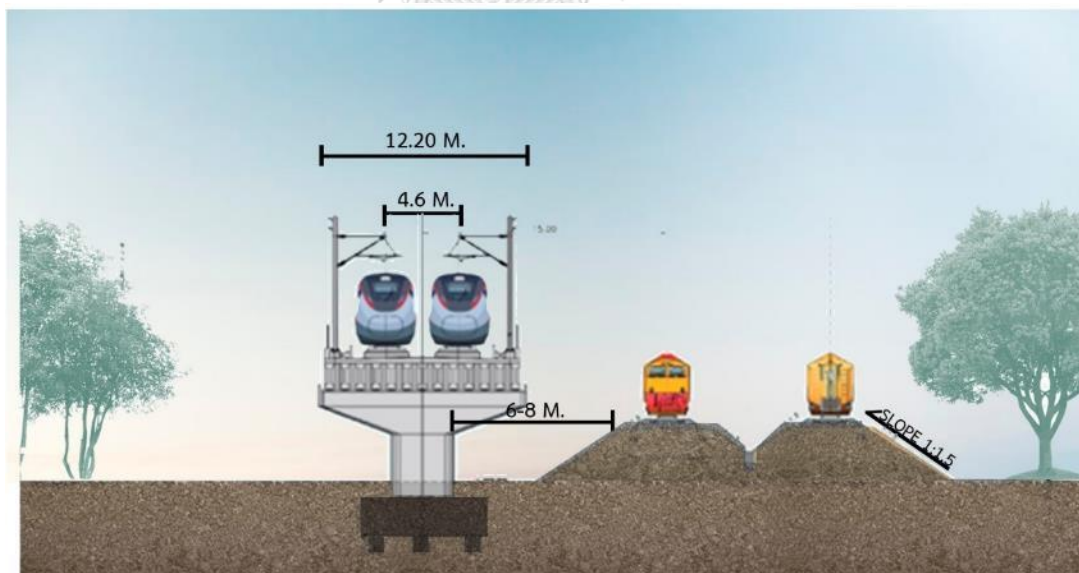
3) ทางรถไฟยกระดับ (Elevated Structure) มีลักษณะโครงสร้างเป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ซึ่งมีระดับความสูงแตกต่างกับแนวรางรถไฟเดิมค่อนข้างมาก ซึ่งมีความสูงโดยประมาณอยู่ที่

17 - 25 เมตร จะมีระดับความรบกวนสายตาที่ค่อนข้างมากขึ้นอยู่กับระดับความสูงของแนวราง ณ พื้นที่บริเวณนั้น ดังแสดงในภาพที่ 24

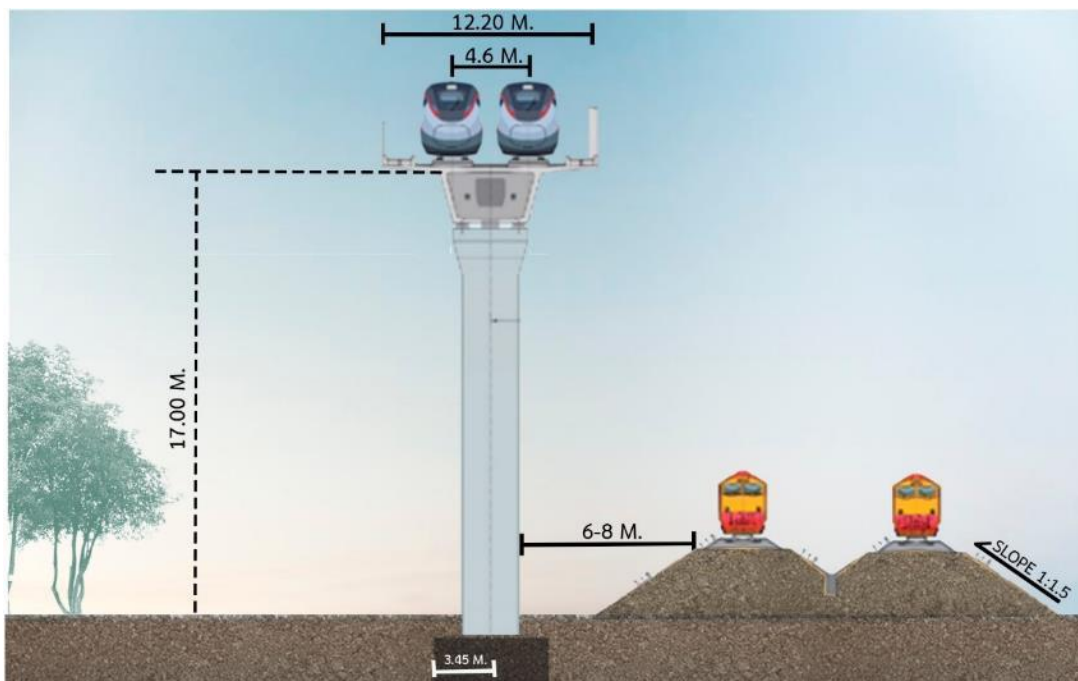
ภาพที่ 22 รูปตัดทางรถไฟระดับดิน (Embankment Structure)

ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 23 รูปตัดสะพานรถไฟ (Railway Bridge)

ที่มา: (ผู้วิจัย 2565)

ภาพที่ 24 รูปตัดทางรถไฟยกระดับ (Elevated Structure)

ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

3.2.3 การศึกษาเส้นทางรถไฟความเร็วสูง จ.พระนครศรีอยุธยา

เป็นการศึกษาลักษณะของแนวเส้นทางวางรถไฟ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยรอบที่แนววางรถไฟผ่านว่ามีพื้นที่ส่วนใดบ้างที่ต้องยกระดับวางรถไฟ โดยแบ่งแนวทางการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

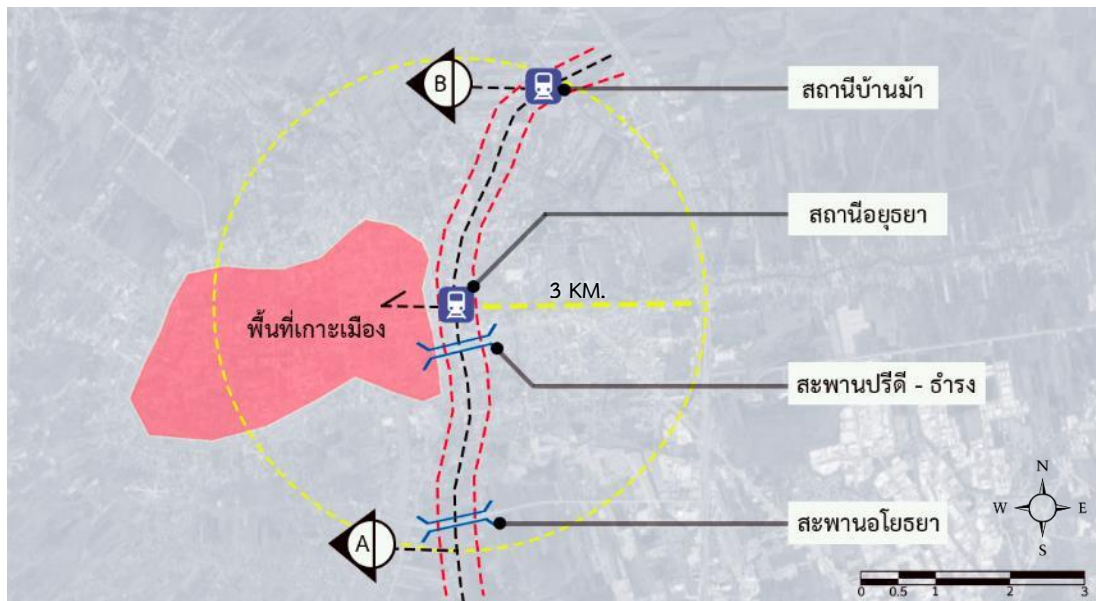
แนวเส้นทางวางรถไฟระดับจังหวัด ตลอดเส้นทางโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ระยะที่ 1 มีความยาวเส้นทางอยู่ที่ 253 เมตร ผ่านพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และ สระบุรี โดยสถานีอยุธยาตั้งอยู่ระหว่าง สถานีดอนเมือง และสถานีสระบุรี (ดังแสดงในภาพที่ 23) ซึ่งเส้นทางรถไฟความเร็วสูงจะตั้งอยู่บนแนวเส้นทางรถไฟเดิม โดยมีทัศนียภาพแตกต่างกันไปตามการใช้งานที่ดินของแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วยพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ประวัติศาสตร์ พื้นที่ชุมชนเมือง และพื้นที่รกร้าง เป็นต้น โดยแบ่งแนวทางการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ (1) ช่วงกรุงเทพมหานคร - พระนครศรีอยุธยา และ (2) ช่วงพระนครศรีอยุธยา - สระบุรี

ภาพที่ 25 แนวเส้นทางรถไฟความเร็วสูงระยะที่ 1 และระยะที่ 2

ที่มา: (รจจิโรจน์, 2565)

2) แนวเส้นทางรางรถไฟในรัศมี 3 กิโลเมตร ตลอดเส้นทางในพื้นที่ศึกษาจนถึงสถานีอยุธยา คือ สถานีบ้านโปะ ส่วนสถานีถัดจากสถานีอยุธยา คือ สถานีบ้านม้า ซึ่งในรัศมี 3 กิโลเมตรที่อยู่ในขอบเขตพื้นที่ศึกษามีเฉพาะสถานีบ้านม้า ดังแสดงในภาพที่ 26 เพื่อวิเคราะห์พื้นที่ที่แนวทางการรถไฟผ่านว่าส่วนต้องยกระดับบ้าง

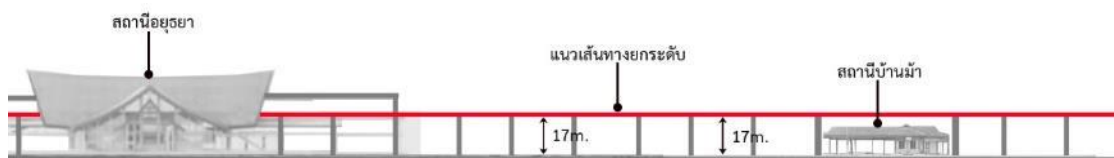
ภาพที่ 28 แผนเบื้องต้นประกอบในรัศมี 3 กิโลเมตร

ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 29 รูปตัดช่วงสถานีบ้านโปะ - อยุธยา

ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 30 รูปตัดช่วงสถานีอยุธยา - บ้านม้า

ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

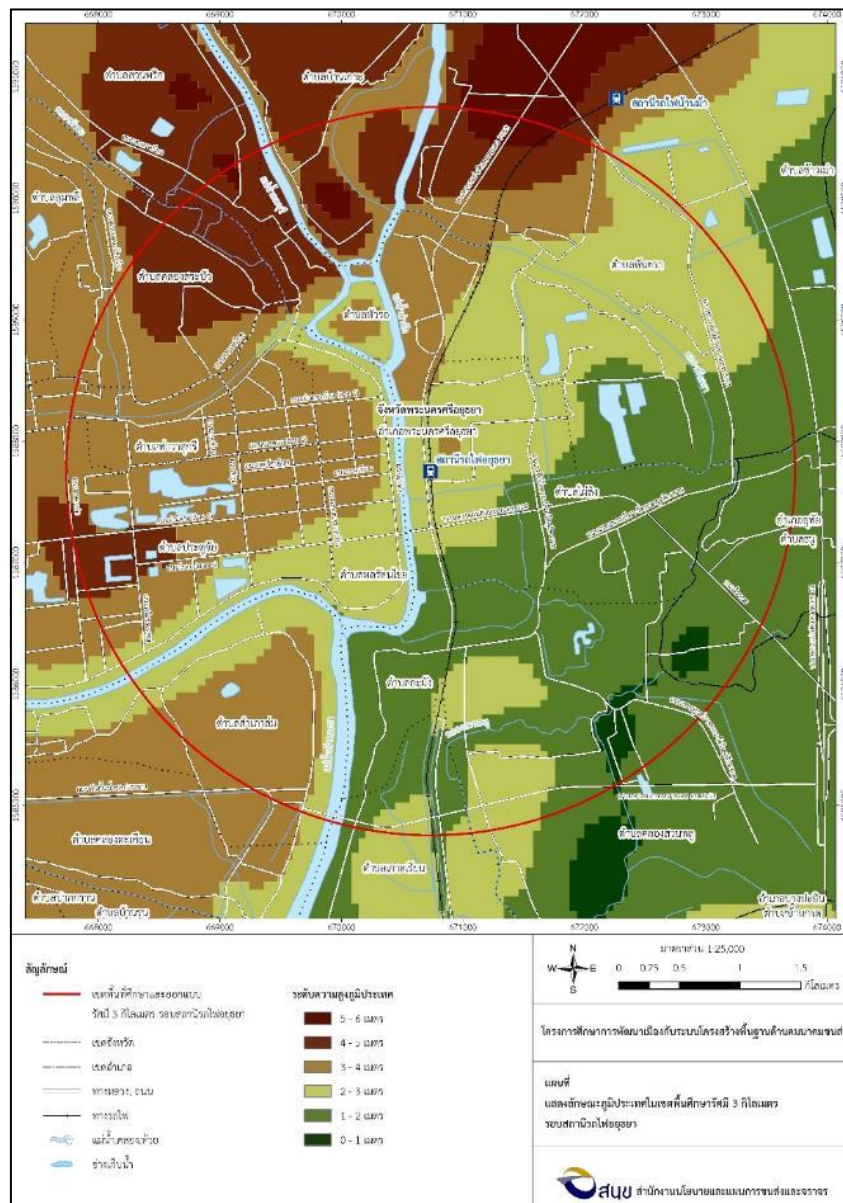
ภาพที่ 31 ภาพจำลองเชิงซ้อนแนวเส้นทางรถไฟ (บริเวณสะพานปรีดี-ธำรง)
ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 32 ภาพจำลองเชิงซ้อนแนวเส้นทางรถไฟ (บริเวณสะพานปรีดี-ธำรง)
ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

3.2.4 ลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่ศึกษา

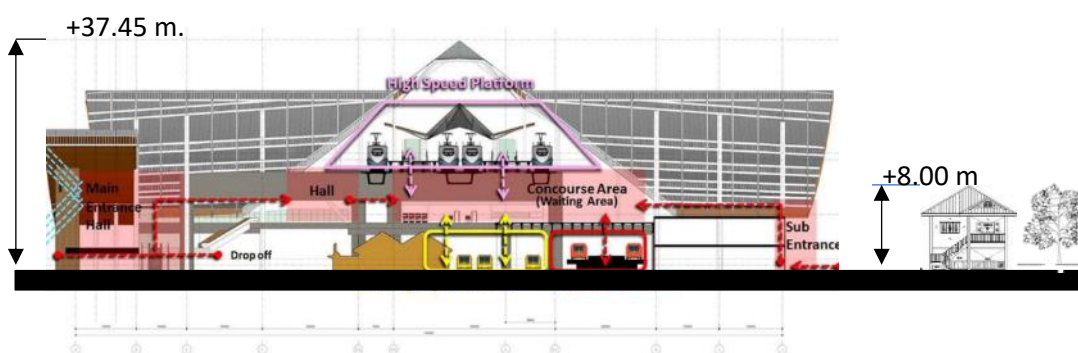
ส่วนใหญ่พื้นที่ในรัศมี 3 กิโลเมตรรอบสถานีรถไฟเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่วมถึง อยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของแม่น้ำป่าสักมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 1-3 เมตร ความลาดชันอยู่ในช่วง 0-5 เปอร์เซ็นต์ โดยมีลักษณะลาดลงไปทางทิศตะวันออกฉียงใต้ของอำเภอพระนครศรีอยุธยา ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลไผ่ลิง ตำบลกะมัง และตำบลคลองสวนพลู เป็นพื้นที่รับน้ำและเสี่ยงต่อภาวะน้ำท่วม (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2562)

ภาพที่ 33 ลักษณะภูมิประเทศในเขตพื้นที่ศึกษา
ที่มา: (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2562)

3.2.5 การใช้ประโยชน์อาคารและประเภทของพื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาพบว่า อาคารส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งอยู่กันเป็นชุมชน เมืองริมแม่น้ำป่าสักและแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งถือเป็นพื้นที่มรดกที่สืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นสู่รุ่น โดยที่ดินส่วนใหญ่มีการปลูกสร้างเป็นบ้านเดี่ยวเป็นหลัก เป็นพื้นที่ที่ต้องการมุมมองทางทัศนียภาพที่สวยงาม และมีความอ่อนไหวทางสายตาสอง ในส่วนระดับความสูงของอาคารในเขตพื้นที่ศึกษา พบว่า อาคารส่วนใหญ่ที่อยู่โดยรอบสถานีและรางรถไฟมีความสูงเฉลี่ยอยู่ที่ 3-6 เมตร หรือมีความสูงอยู่ที่ 1-2 ชั้น รวมทั้งมีพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่โล่งกว้างกระจายตัวตามแนวเขตโบราณสถานค่อนข้างมากทำให้มีโอกาสมองเห็นสถานีและรางรถไฟได้เด่นชัด เนื่องจากสถานีรถไฟเป็นมรดกอาคารขนาดใหญ่ที่มีระดับความสูงประมาณ 37 เมตร ซึ่งมีความสูงที่โดดเด่นกว่าพื้นที่ข้างเคียงมากจึงสร้างความแปลกแยกและไม่กลมกลืนกับภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 34 แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบระดับความสูงสถานีรถไฟกับอาคารที่พักอาศัย
ที่มา: (ผู้วิจัย, 2565)

3.3 โบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.3.1 ความสำคัญของโบราณ

โบราณสถานโดยทั่วไป เป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีความเก่าแก่อันยาวนานที่สะท้อนให้เห็นถึงร่องรอยหรือกิจกรรมของมนุษย์ในอดีต รวมถึงมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งคนในปัจจุบันมีการนำมาลอกเลียนแบบหรือประยุกต์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงถือว่าโบราณสถานเป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมหรือมรดกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ โบราณสถานเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ยังมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในดานต่าง ๆ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2549) ดังนี้

1) เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ที่แสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมา ความเชื่อ ศาสนาขนบธรรมเนียมประเพณี และความเจริญของชุมชนใดชุมชนหนึ่งรวมไปถึงของชาติ

2) เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สะท้อนถึงเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น อีกทั้งยังให้ ข้อมูลในการศึกษาทางวิชาการด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์โบราณคดีศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ความสัมพันธ์กับพื้นที่อื่น ๆ

3) เป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชนและของประเทศชาติที่สามารถก่อให้เกิดรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

5) เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในสังคม

3.3.2 ประเภทของโบราณสถาน

กรมศิลปากรได้ทำการแบ่งประเภทโบราณสถาน โดยการใช้เงื่อนไขให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการโบราณสถาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2549) ดังนี้

1) แบ่งตามคุณค่าและความสำคัญ

- โบราณสถานระดับชาติ เป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ มีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์และราชสำนักที่มีหลักฐานบ่งชี้ได้อย่างชัดเจน และมีลักษณะที่มีความเก่าแก่ โดดเด่น หาได้ยาก และเหลืออยู่น้อย

- โบราณสถานระดับท้องถิ่น เป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษเฉพาะชุมชนในท้องถิ่น

2) แบ่งตามลักษณะที่ปรากฏ

- โบราณสถานที่เห็นรูปทรงชัดเจน

- ซากโบราณสถาน เป็นสิ่งก่อสร้างหรือสถาปัตยกรรมที่เคยมีรูปทรงในอดีต แต่ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงมีสภาพที่ไม่สมบูรณ์หรือชัดเจน แต่ยังคงเห็นสภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม

3) แบ่งตามวัสดุก่อสร้าง

- โบราณสถานที่สร้างด้วยดิน

- โบราณสถานที่สร้างด้วยอิฐ

- โบราณสถานที่สร้างด้วยหินและศิลาแลง
- โบราณสถานที่สร้างด้วยไม้

4) แบ่งตามประโยชน์การใช้สอย

- โบราณสถานร้าง เป็นสิ่งก่อสร้างอาคารสถาปัตยกรรม ฯ ที่ในปัจจุบันถูกทิ้งร้างไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามหน้าที่ดั้งเดิมดังในอดีตจนกลายเป็นหลักฐานทางโบราณคดี
- โบราณสถานที่ยังใช้ประโยชน์ เป็นโบราณสถานที่ยังคงมีการใช้ประโยชน์ตามหน้าที่ดั้งเดิมจนถึงทุกวันนี้เช่น โบสถ์วิหารเจดีย์ป้อมปราการ หรือคูคลอง เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย มีการประยุกต์ใช้จากคู่มือการประเมินผลกระทบทางสายตาจากสิ่งก่อสร้างประเภทอาคาร (รุจิโรจน์ อนามัยบุตร และวิลาสินี สุขสว่าง, 2555) ให้มีความเหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนการวิจัย แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน โดยอันดับแรกเป็นการกำหนดทรัพยากรทางสายตาที่อาจได้รับผลกระทบและทำการกำหนดกลุ่มตัวแปรในการวิจัย เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา หลังจากนั้นเป็นการศึกษาทรัพยากรทางสายตาจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดมุมมองสำคัญว่ามุมมองไหนมีคุณภาพทางสายตาสูงและมีความอ่อนไหวทางสายตามากในส่วนถัดมาเป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการศึกษาว่าองค์ประกอบไหนของภาพที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสายตา จากนั้นทำการประเมินผลกระทบทางสายตาขององค์ประกอบทางภูมิทัศน์ เพื่อทราบระดับความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความรบกวนภูมิทัศน์ ซึ่งจะเป็นปัจจัยในการเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพทางสายตาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่สุด โดยรายละเอียดกระบวนการและขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

4.1 การศึกษาทรัพยากรทางสายตา

4.1.1 การคัดเลือกพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อผลกระทบทางสายตาที่เบื้องต้น

จากข้อมูลในบทที่ 1 ที่แสดงขอบเขตพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อสภาพแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ศึกษาในระยะ 1 กิโลเมตรจากกึ่งกลางแนวทางการรถไฟนับจากจากจุดศูนย์กลางของสถานีวัดลงมา 3 กิโลเมตร และวัดขึ้นไป 3 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 6 กิโลเมตร จึงทำการศึกษาโบราณสถานที่ยังไม่มีการศึกษาจำนวน 24 แห่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่หากเกิดผลกระทบจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทัศนียภาพในบริเวณนั้น ๆ โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักโดยเรียงจากมากไปหาน้อยแบ่งเกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้ 3 ข้อ (รุจิโรจน์ อนามัยบุตร, 2565) ดังนี้

- 1) เกณฑ์ด้านประเภทของพื้นที่ เป็นเกณฑ์ที่จะพิจารณาเป็นอันดับแรกและให้น้ำหนักมากที่สุด โดยจะคัดเลือกเฉพาะประเภทของพื้นที่ที่คาดการณ์ได้ว่าน่ามีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบทางทัศนียภาพ เช่น พื้นที่ด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีศิลปกรรม พื้นที่ที่มีความสำคัญทางสถาปัตยกรรม และพื้นที่ที่หากมีผลกระทบทางสายตาเกิดขึ้นก็จะส่งผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก เป็นต้นรวมทั้งสิ้น 4 ประเภท ได้แก่ (1) โบราณสถาน ทั้งโบราณสถานขึ้นทะเบียนและโบราณสถานรอพิจารณาขึ้น

ทะเบียน (2) ศาสนสถาน (3) แหล่งศิลปกรรม (4) พื้นที่ประเพณีศูนย์กลางชุมชนและสถานที่สำคัญอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของคน เช่น พื้นที่กลางเมือง ตลาด สวนสาธารณะ อนุสาวรีย์พิพิธภัณฑสถานที่เกี่ยวข้อง สถานทูต สถานราชการ สถานที่สำคัญของจังหวัด เป็นต้น

2) เกณฑ์ด้านลักษณะโครงการบริเวณพื้นที่ เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาเป็นอันดับที่สอง โดยจะคัดเลือกเฉพาะพื้นที่ใน 2 กรณี ได้แก่ 1) พื้นที่ที่มีทางรถไฟยกระดับผ่าน 2) พื้นที่อยู่ใกล้กับสถานีรถไฟความเร็วสูง เนื่องจากรูปแบบโครงสร้างที่มีแนวโน้มจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจน และมีแนวโน้มจะสร้างผลกระทบทางสายตาได้ชัดเจนกว่าทางรถไฟระดับดินซึ่งขนาบคู่ไปกับทางรถไฟเดิม

3) เกณฑ์ด้านระยะห่างจากโบราณสถานถึงแนวทางรถไฟโครงการ เป็นเกณฑ์ที่จะพิจารณาเป็นอันดับสุดท้าย และให้น้ำหนักน้อยที่สุด โดยจะคัดเลือกจากตำแหน่งกึ่งกลางทางรถไฟโดยแบ่งระยะออกเป็น 3 ระยะดังต่อไปนี้ (1) ระยะ 0-100 เมตร (2) ระยะ 100-500 เมตร และ (3) ระยะ 500-1,000 เมตร จากผลกระทบมากไปหาน้อยตามลำดับ เนื่องจากทั้ง 3 ระยะที่กล่าวมาข้างต้นสามารถมองเห็นสิ่งปลูกสร้างได้ค่อนข้างชัดเจน จึงคาดการณ์ได้ว่าหากโครงการตั้งอยู่ห่างออกไปในระยะดังกล่าวก็จะสามารถรับรู้ถึงผลกระทบทางสายตาได้

4.1.2 การศึกษาระดับผลกระทบทางสายตาเบื้องต้น

ระดับผลกระทบทางสายตาเบื้องต้น เป็นการพิจารณาจากระยะห่างระหว่างพื้นที่กับโครงสร้างของโครงการ และประเด็นที่เป็นผลกระทบต่อคนในวงกว้าง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับหลักเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินความสำคัญ ทั้งนี้ในการประเมินอาจประเมินเป็นช่วงได้เช่น น้อย-ปานกลาง เป็นต้น (รุจิโรจน์ อนุามบุตร, 2565) มีรายละเอียดดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 1 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับผลกระทบทางสายตา

ระดับผลกระทบมาก
เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญมาก มีลักษณะพื้นที่และ/หรือตำแหน่งที่ตั้งที่คาดการณ์ได้ว่าจะได้รับผลกระทบทางสายตาอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากมองเห็นสถานีและแนวทางรถไฟของโครงการได้ชัดเจน เช่น เป็นประเภทพื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่สาธารณะที่มีระยะห่างจากแนวทางรถไฟโครงการน้อยที่อยู่ในระยะที่สายตายังมองเห็นโครงการได้เป็นต้น ตลอดจนมีผู้คนจำนวนมากใช้งานเป็นประจำทำให้มีโอกาสที่ผู้คนในวงกว้างจะรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์หากมีการก่อสร้างโครงการได้มาก
ระดับผลกระทบปานกลาง
เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญปานกลาง มีลักษณะพื้นที่และ/หรือตำแหน่งที่ตั้งที่คาดการณ์ได้ว่าจะได้รับผลกระทบทางสายตาบางส่วน เช่น อยู่ในระยะที่ค่อนข้างไกลออกไปเป็นพื้นที่ที่คาดการณ์ได้ว่ามีมุมมองไม่เปิดโล่งมากนัก เป็นต้น ตลอดจนอาจมีผู้คนจำนวนหนึ่งใช้งานเป็นประจำ ทำให้มีโอกาสได้รับผลกระทบทางสายตาปานกลาง

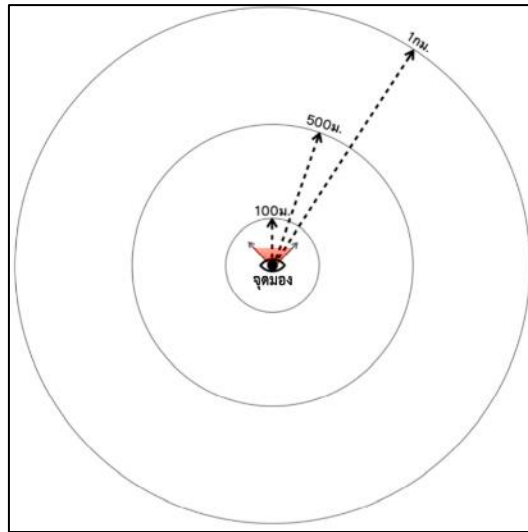
ระดับผลกระทบน้อย

เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญน้อย มีลักษณะพื้นที่และ/หรือตำแหน่งที่ตั้งที่คาดการณ์ได้ว่าจะได้รับผลกระทบทางสายตาน้อย เช่น อยู่ในระยะที่ไกลออกไปมากแทบมองเห็นแนวทางรถไฟของโครงการ เป็นพื้นที่ที่คาดการณ์ได้ว่ามีมุมมองค่อนข้างปิดหรือองค์ประกอบสำคัญของพื้นที่อยู่ในบริเวณที่ได้รับการดูแลรักษาและจัดการภูมิทัศน์เพื่อป้องกันผลกระทบแล้ว เป็นต้น ตลอดจนอาจมีผู้คนเข้าใช้งานน้อยมีการเข้าถึงที่ลำบาก ทำให้มีโอกาสได้รับผลกระทบทางสายตาน้อย

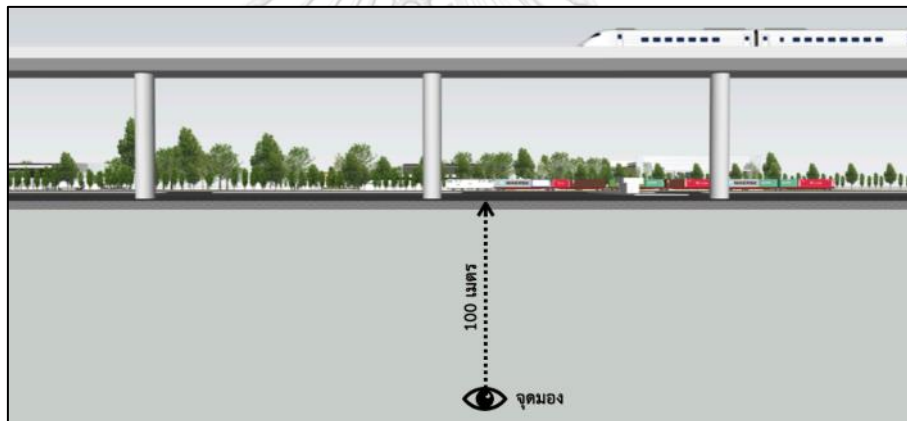
3) การคัดเลือกจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ

ในขั้นตอนของกระบวนการคัดเลือกจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ จะนำภาพถ่ายเสมือนจริง ณ จุดควบคุมมุมมองไปสร้างแบบจำลองเชิงซ้อนทับภาพถ่ายที่จะใช้ประกอบการประเมินผลกระทบเพื่อคาดการณ์ระดับผลกระทบเบื้องต้น และคัดเลือกจุดควบคุมมุมมองวิกฤติในขั้นต่อไป

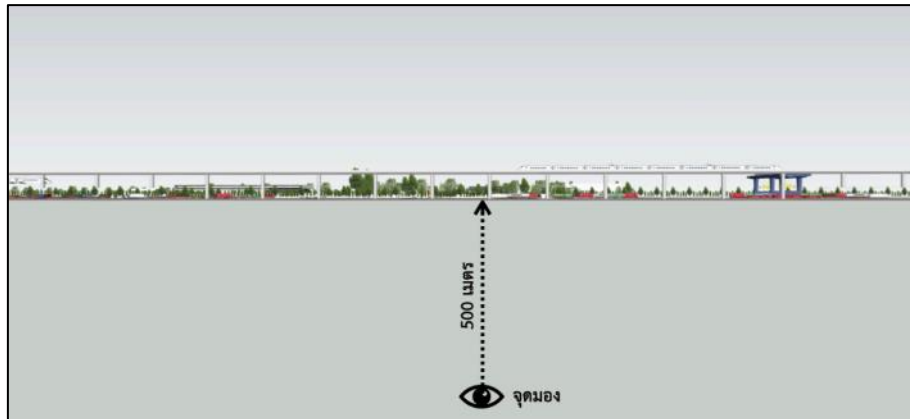
การสร้างภาพจำลองเชิงซ้อนทับภาพถ่ายเสมือนจริง จะใช้วิธีการถ่ายภาพจากกลุ่มโบราณสถานตัวแทนโดยจะคัดเลือกตำแหน่งมุมมองสำคัญของแต่ละพื้นที่ เช่น จุดที่มองเห็นองค์ประกอบของโบราณสถานอย่างเด่นชัด จุดมองไปยังตำแหน่งสถานีและแนวทางรางรถไฟผ่านหรือจุดมองที่มีผู้คนสัญจรหนาแน่น เป็นต้น ในส่วนถัดมาจะกำหนดจุดถ่ายภาพลงบนแผนที่โดยระบุพิกัดที่ชัดเจนจากพิกัดทางภูมิศาสตร์ (Global Positioning System- GPS) นอกจากนี้จะเลือกมุมมองที่มีความใกล้เคียงกับระดับสายตามนุษย์มองวัตถุจริงให้มากที่สุด และเลือกใช้เลนส์ที่ให้ภาพใกล้เคียงสายตามนุษย์ให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดการบิดเบี้ยว (Distort) ของภาพให้น้อยที่สุด เมื่อได้ภาพที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นภาพตัวแทนก็นำมาซ้อนทับด้วยอาคารสร้างใหม่ หรือโครงสร้างจำลอง (Wireframe Model) ของสถานีและแนวทางรางรถไฟที่สร้างด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีความแม่นยำของขนาด รูปทรง ความสูงตามมาตราส่วนจริงและวางอยู่บนตำแหน่งจริงแผนที่ตามพิกัดทางภูมิศาสตร์ที่บันทึกไว้ นอกจากนี้ยังได้เปรียบเทียบสัดส่วนเส้นประประมาณการณ์กับวัตถุอ้างอิงในภาพถ่ายร่วมด้วย ดังภาพที่ 33 –36 ภาพ

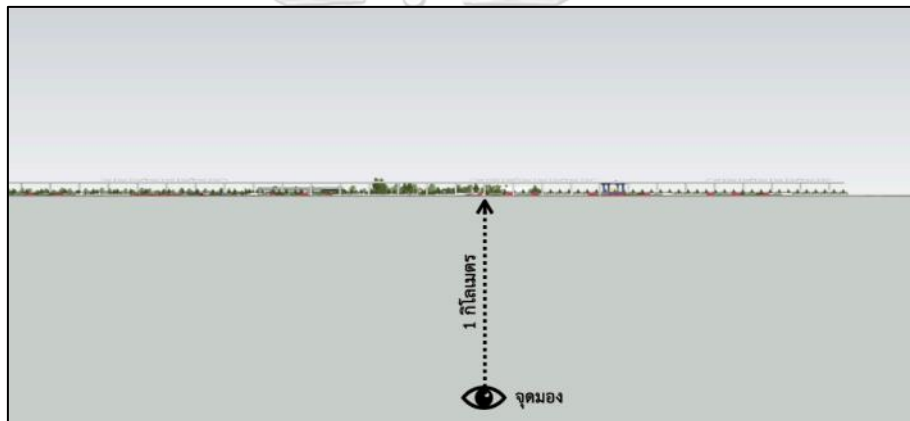
ภาพที่ 35 ฝั่งแสดงระยะห่างจากจุดมองในระยะ 100 เมตร, 500 เมตร และ 1 กิโลเมตร
ที่มา: (รุจิโรจน์ อนามบุตร, 2565)

ภาพที่ 36 แสดงตัวอย่างภาพจำลอง 3 มิติของแนวทางรถไฟ ณ ระยะห่างจากจุดมอง 100 เมตร
ที่มา: (รุจิโรจน์ อนามบุตร, 2565)

ภาพที่ 37 แสดงตัวอย่างภาพจำลอง 3 มิติของแนวทางรถไฟ ณ ระยะห่างจากจุดมอง 500 เมตร
ที่มา: (รุจิโรจน์ อนามัยบุตร, 2565)

ภาพที่ 38 แสดงตัวอย่างภาพจำลอง 3 มิติของแนวทางรถไฟ ณ ระยะห่างจากจุดมอง 1000 เมตร
ที่มา: (รุจิโรจน์ อนามัยบุตร, 2565)

เมื่อได้ภาพตัวแทนของจุดควบคุมมุมมองแล้ว จะนำมาพิจารณาคัดเลือกจุดควบคุมมุมมอง
วิกฤติตามหลักเกณฑ์ 3 ประการ (รุจิโรจน์ อนามัยบุตร และวิลาสินี สุขสว่าง, 2555) ดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 2 การพิจารณาจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ (ผู้วิจัย, 2565)

ความอ่อนไหวทางสายตา (Visual Sensitivity : VS)

เปลี่ยนแปลงที่สร้างความขัดแย้งหรือแปลกแยกกับองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมอย่างเด่นชัด ย่อมส่งผลกระทบต่อ
ในด้านลบมากกว่าลักษณะทางกายภาพที่สร้างความกลมกลืนกับองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิม ดังนั้น พื้นที่ที่มี
ความอ่อนไหวทางสายตา หากเกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางภูมิทัศน์วิเคราะห์ได้ว่ามีโอกาสเกิดผลกระทบทาง
สายตามาก ทั้งนี้ในการประเมินเพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบเบื้องต้นจะทำการแบ่งระดับความอ่อนไหวทางสายตา
แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ตาราง 2 การพิจารณาจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ (ผู้วิจัย, 2565) (ต่อ)

<ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับความอ่อนไหวมาก เป็นมุมมองสำคัญที่มีความสวยงามทางด้านศิลปวัฒนธรรมในระดับสูงและเป็นพื้นที่ที่ผู้คนส่วนใหญ่สามารถมองเห็นอาคารสร้างใหม่ได้เด่นชัด 2. ระดับความอ่อนไหวปานกลาง เป็นมุมมองที่ค่อนข้างสำคัญที่มีความสวยงามทางด้านศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางและเป็นพื้นที่ที่ผู้คนบางส่วนยังสามารถมองเห็นอาคารสร้างใหม่ได้บางส่วน 3. ระดับความอ่อนไหวน้อย เป็นมุมมองที่ไม่ค่อยสำคัญมีความสวยงามทางด้านศิลปวัฒนธรรมในระดับน้อยและเป็นพื้นที่ที่ผู้คนแทบจะมองไม่เห็นลักษณะทางกายภาพของอาคารสร้างใหม่
สมรรถนะการดูดกลืนทางสายตา (Visual Absorbability : VA)
<p>เป็นการวิเคราะห์ลักษณะสภาพแวดล้อมของพื้นที่ โดยมีองค์ประกอบภูมิทัศน์เดิมที่ช่วยลดทอนและบดบังโครงสร้างสถานีและรางรถไฟ เช่น ความหนาแน่นของสิ่งปลูกสร้างและพืชพรรณเดิม เป็นต้น ยิ่งสภาพแวดล้อมที่มีความหนาแน่นที่สร้างความกลมกลืนและลดความเด่นชัดของโครงสร้างจากสิ่งก่อสร้าง ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงได้น้อย ดังนั้น มุมมองที่มีสมรรถนะการดูดกลืนสายตามากก็วิเคราะห์ได้ว่ามีโอกาสเกิดผลกระทบทางสายตาน้อยจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ในการประเมินเพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบเบื้องต้น โดยแบ่งระดับสมรรถนะการดูดกลืนสายตา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับสมรรถนะการดูดกลืนทางสายตามาก เป็นมุมมองที่มีองค์ประกอบภูมิทัศน์หนาแน่นมากที่ช่วยบดบังการมองเห็นและสร้างความกลมกลืนให้กับบริบทภายในพื้นที่เดิมจนแทบมองไม่เห็นลักษณะทางกายภาพของโครงการ 2. ระดับสมรรถนะการดูดกลืนทางสายตาปานกลาง เป็นมุมมองที่มีองค์ประกอบภูมิทัศน์หนาแน่นปานกลางที่ช่วยบดบังการมองเห็นบางส่วนจนมองเห็นลักษณะทางกายภาพของโครงการไม่ชัดเจน 3. ระดับสมรรถนะการดูดกลืนทางสายตาน้อย เป็นมุมมองที่ไม่ค่อยมีองค์ประกอบภูมิทัศน์ ทำให้มองเห็นลักษณะทางกายภาพของโครงการอย่างเด่นชัด
ทัศนวิสัย (Visibility : VT)
<p>เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการมองเห็น โดยพิจารณาจากระยะในการมองเห็นและลักษณะสภาพแวดล้อมในพื้นที่บริเวณนั้น ๆ กล่าวคือ ยิ่งสถานีและแนวรางรถไฟอยู่ใกล้กับพื้นที่โบราณสถานมากย่อมมองเห็นมวลอาคารขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นระยะที่สามารถมองเห็นอาคารสร้างใหม่อย่างเด่นชัดและสามารถวิเคราะห์ได้ว่าทำให้เกิดความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงไปจากภูมิทัศน์เดิมมาก แต่หากอยู่ในระยะไกลออกไปจะมองเห็นความโดดเด่นของสถานีและรางรถไฟไปตามลำดับ นอกจากนี้หากสภาพอากาศของพื้นที่โบราณสถานนั้น ๆ เป็นสภาพแวดล้อมที่เปิดโล่ง ไม่มีหมอกควัน ย่อมส่งผลให้มองเห็นสถานีและแนวรางรถไฟที่ชัดเจนกว่าพื้นที่ที่หมอกปกคลุมหนาแน่น ดังนั้นหากจุดมองในพื้นที่บริเวณนั้นมีทัศนวิสัยที่อยู่ในระดับมากจะวิเคราะห์ได้ว่ามีโอกาสในการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ได้มาก และคาดการณ์ได้ว่าจะได้รับผลกระทบทางสายตามาก ทั้งนี้ในการประเมินเพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบเบื้องต้น โดยแบ่งระดับทัศนวิสัย แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้</p>

ตาราง 2 การพิจารณาจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ (ผู้วิจัย, 2565) (ต่อ)

ทัศนวิสัย (Visibility : VT)	
1.	ระดับทัศนวิสัยมาก เป็นตำแหน่งจุดมองที่อยู่ประชิดกับสถานีและแนวรางรถไฟค่อนข้างมากและอยู่ในตำแหน่งจุดมองที่เปิดโล่ง จนสามารถมองเห็นลักษณะทางกายภาพได้ชัดเจน
2.	ระดับทัศนวิสัยปานกลาง เป็นตำแหน่งจุดมองที่อยู่ห่างจากสถานีและแนวรางรถไฟที่ยังมองเห็นโครงสร้างของอาคารบางส่วน หรือเป็นส่วนหนึ่งของภูมิทัศน์ที่ไม่เด่นชัด
3.	ระดับทัศนวิสัยน้อย เป็นตำแหน่งจุดมองที่อยู่ในระยะที่ห่างมากจากสถานีและแนวรางรถไฟจนแทบมองไม่เห็นโครงสร้างอาคาร
4.	ไม่มี เป็นมุมมองที่ไม่เห็นสถานีและแนวรางรถไฟ เนื่องจากอยู่ในระยะที่ไกลเกินกว่าระยะสายตามนุษย์ที่มองเห็นได้

4.1.3 การวิเคราะห์ตำแหน่งจุดมอง (View point: VP)

ขั้นตอนการวิเคราะห์ตำแหน่งจุดสำคัญตามกระบวนการคัดเลือกจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ โดยเลือกภาพจากเกณฑ์ที่ได้กล่าวไปในข้างต้น จึงได้ภาพมุมมองสำคัญของโบราณสถาน 24 แห่ง โดยสถานที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางสายตาจากสถานีและทางรถไฟยกระดับ จำนวน 24 จุดมองสำคัญ ได้แก่

- 1) จุด VP 1: วัดประสาธ (บริเวณทางเข้าวัด)
- 2) จุด VP 2: วัดมณฑป (บริเวณลานอเนกประสงค์)
- 3) จุด VP 3: วัดมหาโลก (บริเวณป้ายชื่อทางด้านหน้าวัด)
- 4) จุด VP 4: วัดตอปปู (พื้นที่เปิดโล่งบริเวณที่จอดรถด้านหลังวัดหันไปทางศาลาปฏิบัติธรรม)
- 5) จุด VP 5: วัดสมณโกฏฐาราม (พรพุทธรูปทางด้านหน้าวัด)
- 6) จุด VP 6: หมู่บ้านโปรตุเกส (พื้นที่เปิดโล่งทางด้านหน้าอาคาร)
- 7) จุด VP 7: วัดบางกระจะ (พื้นที่จอดรถทางด้านหน้าศาลาปฏิบัติธรรม)
- 8) จุด VP 8: วัดทรงกุศล (พื้นที่จอดรถหันไปทางฝั่งที่พักทรง)
- 9) จุด VP 9: วัดประดู่ทรงธรรม (พื้นที่บริเวณตรงกลางวัด)
- 10) จุด VP 10: วัดโบสถ์ราชเดชะ (บริเวณพระพุทธรูป)
- 11) จุด VP 11: วัดป่าโค (พื้นที่บริเวณด้านหลังโบสถ์)
- 12) จุด VP 12: วัดไผ่สมนรินทร์ (พื้นที่จอดรถบริเวณด้านหน้าวัด)
- 13) จุด VP 13: หมู่บ้านฮอลันดา (บริเวณด้านหลังอาคาร)

- 14) จุด VP 14: วัดแค (บริเวณด้านหน้าหลวงปู่ทวด)
- 15) จุด VP 15: วัดคูสิดาราม (บริเวณด้านหน้าเจดีย์ประธาน)
- 16) จุด VP 16: วัดอโยธยา (บริเวณด้านหน้าอุโบสถ)
- 17) จุด VP 17: วัดสังฆาวาส (บริเวณด้านหน้าพระพุทธรูป)
- 18) จุด VP 18: วัดจักรวรรดิ (บริเวณด้านหน้าเจดีย์ประธาน)
- 19) จุด VP 19: ตำหนักกำมะเลียน (บริเวณพื้นที่เปิดโล่งด้านหน้าพระตำหนัก)
- 20) จุด VP 20: วัดกุฎีดาว (บริเวณทางเดินด้านหน้าอุโบสถ)
- 21) จุด VP 21: วัดมเหยงคณ์ (พื้นที่บริเวณภายในเขตโบราณสถาน)
- 22) จุด VP 22: วิหารพระสุริยมูณี (บริเวณด้านหลังพระวิหาร)
- 23) จุด VP 23: หมูบ้านญี่ปุ่น (บริเวณวงเวียนด้านหน้าหมู่บ้าน)
- 24) จุด VP 24: วัดพระนอน (บริเวณด้านหน้าอาคาร)

4.1.4 การวิเคราะห์ระยะถ่ายภาพถึงโบราณสถาน

การกำหนดระยะห่างระหว่างจุดถ่ายภาพถึงโบราณสถาน เป็นการกำหนดจุดถ่ายโดยการวิเคราะห์ระดับความสูงและระดับการมองเห็นของโบราณสถานที่สามารถเก็บองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม โบราณคดี และภูมิทัศน์โดยรอบ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ระยะ (ชาลิสา บุญมณ, 2563) ดังนี้ (1) ระยะใกล้หรือระยะไม่เกิน 1-9 เมตร จากตัวอาคารสามารถมองเห็นรายละเอียดองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมและโบราณคดีของกลุ่มโบราณสถานได้ชัดเจน (2) ระยะกลางและระยะไกล หรือระยะ 10-30 เมตร สามารถมองเห็นกลุ่มโบราณสถานเป็นภาพรวมได้

4.2 การประเมินเพื่อคาดการณ์ผลกระทบเบื้องต้น

การประเมินเพื่อคาดการณ์ผลกระทบเบื้องต้น โดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดเลือกจุดควบคุม มุมมองวิกฤติตามหลักเกณฑ์ 3 ประการ ดังนี้

(1) จุด VP 1 : วัดประสาธ

ที่ตั้ง : ตำบลหอรตันไชย อำเภอบางบาลศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

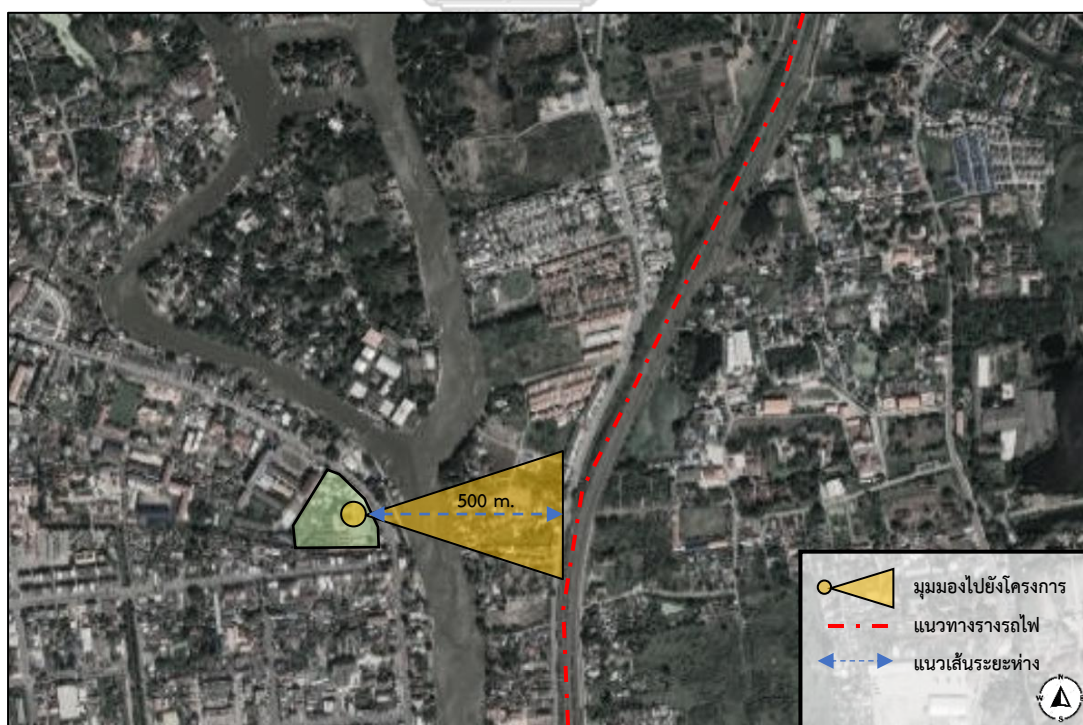
ประเภท: โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 500 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ด้านหน้าทางเข้าหันทูพื้นที่ลานจอดรถ ซึ่งหันหน้าไปตามแนวรางรถไฟ พบว่า เป็นจุดมองที่ผู้คนสัญจรผ่านค่อนข้างมาก ทำให้มีระดับความอ่อนไหวทางสายตาสูง แต่สมรรถนะการดูกลับสายตามาก เนื่องจาก พื้นที่โดยรอบวัดมีตึกแถว ล้อมรอบหนาแน่นตลอดจนตำแหน่งอยู่ในมุมมองที่ค่อนข้างปิด ทำให้คาดการณ์เบื้องต้นว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

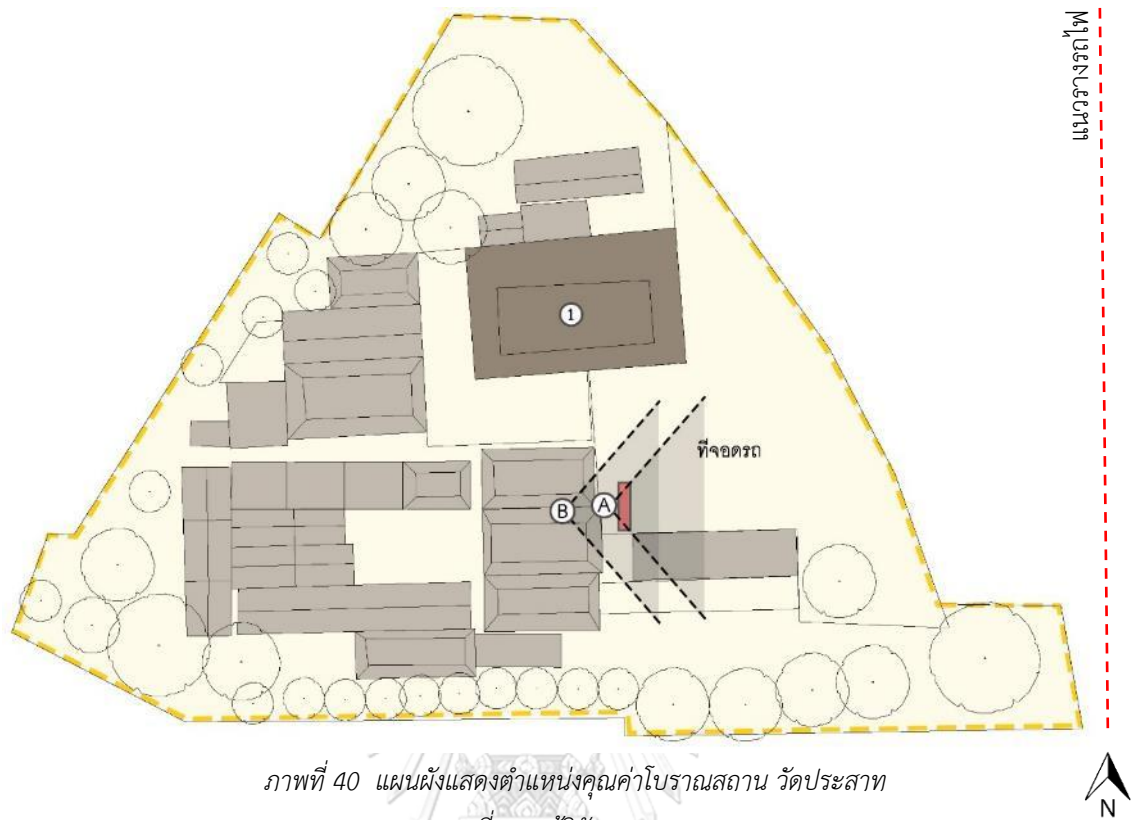
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 39 จุดมองที่ 1 วัดประสาธ (บริเวณทางเข้าวัด)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 40 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดประสาธ

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ (A) จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจาก เป็นชุมประตูทางเข้าที่สำคัญของวัดประสาธ ที่
ตระกูลวิชัย การศักดิ์ สร้างถวายวัด พ.ศ. 2507 เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับเขตสังฆาวาส

แนวทงรณไฟและตัวรังกที่
มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทงรณไฟและตัวรังกที่
โดนบงเงในทัศนียภาพ

ภาพที่ 41 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประสลาท มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทงรณไฟและตัวรังกที่
มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทงรณไฟและตัวรังกที่
โดนบงเงในทัศนียภาพ

ภาพที่ 42 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประสลาท มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(2) จุด VP 2 : วัดมณฑป

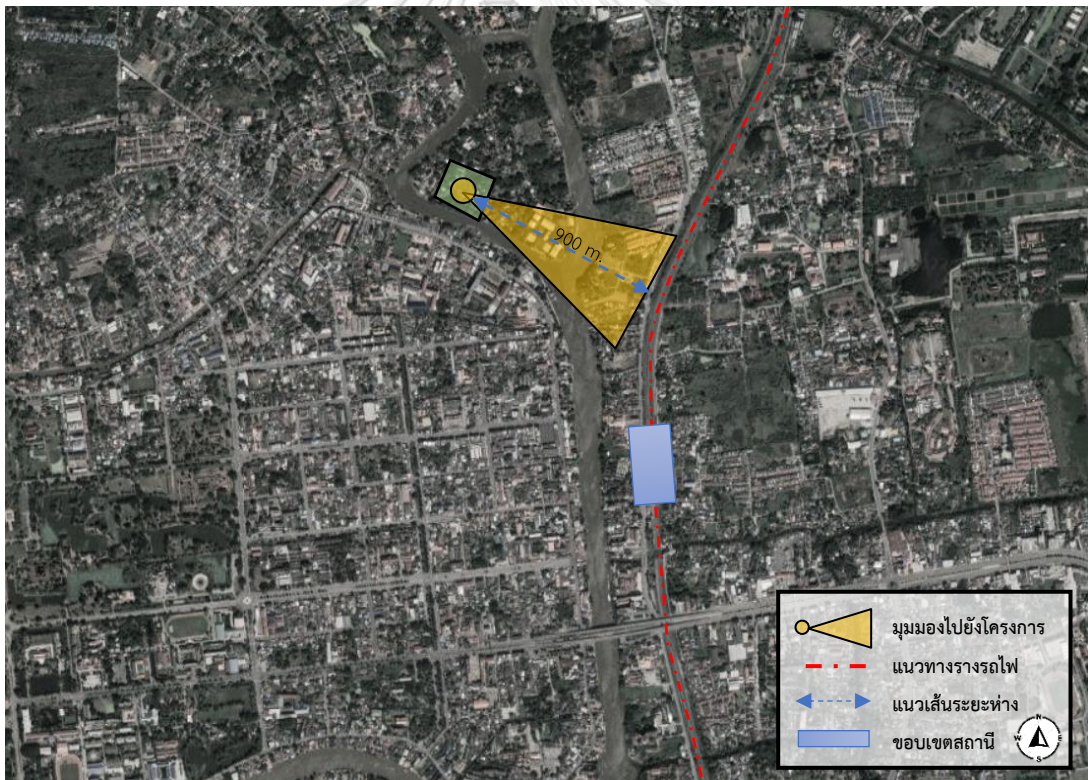
ที่ตั้ง : ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 900 เมตร

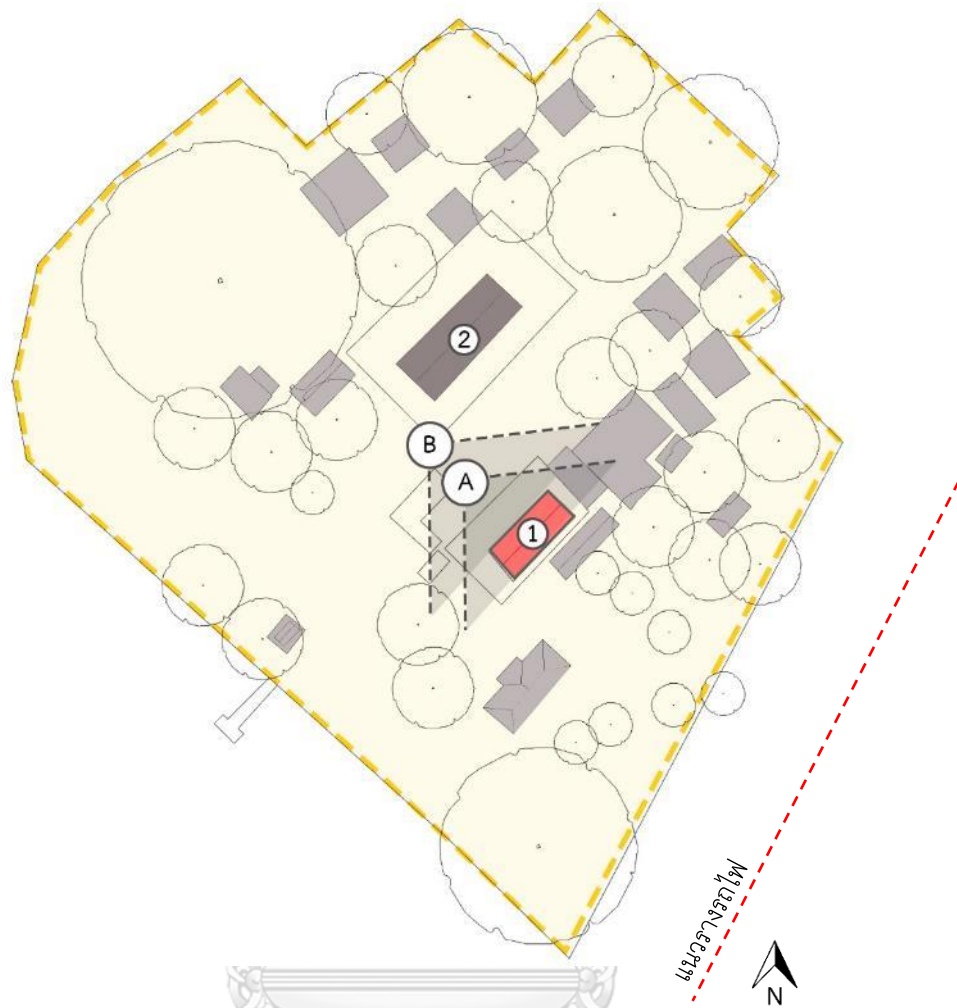
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่โล่งกว้างอยู่บริเวณด้านหน้าฝั่งทางเข้าวัด ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาสูง แต่สมรรถนะการดูคลื่นสายตามาก เนื่องจากองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมในพื้นที่มีสิ่งปลูกสร้างและพืชพรรณค่อนข้างหนาแน่น จึงสามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟ

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 43 จุดมองที่ 2 วัดมณฑป (บริเวณลานอเนกประสงค์)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 44 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดมณฑป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

*หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆวาส โบราณสถานสำคัญ จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจาก เป็นศาลาปฏิบัติธรรมหลักและพื้นที่สักการะบูชาที่สำคัญของชุมชนเกาะลอย ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 45 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมณฑป มุุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 46 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมณฑป มุุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(3) จุด VP 3 : วัดมหาโลก

ที่ตั้ง : ตำบลหอรตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 1000 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ผู้สัญจรผ่านไม่มากนักและพื้นที่ไม่สำคัญมาก ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาน้อย รวมทั้งสมรรถนะการดูตกئينสายตามาก ทำให้คาดการณ์เบื้องต้นว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

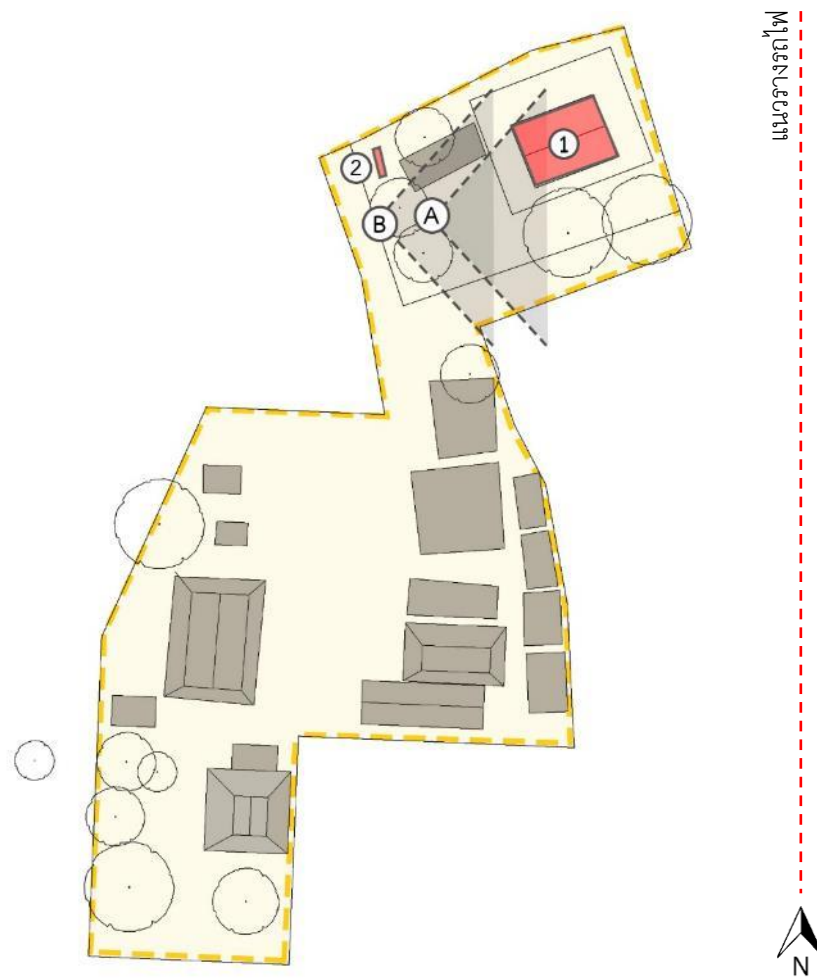
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 47 จุดมองที่ 3 วัดมหาโลก (บริเวณป้ายชื่อทางด้านหน้าวัด)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 48 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดมหาโลก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ จุดถ่ายภาพ

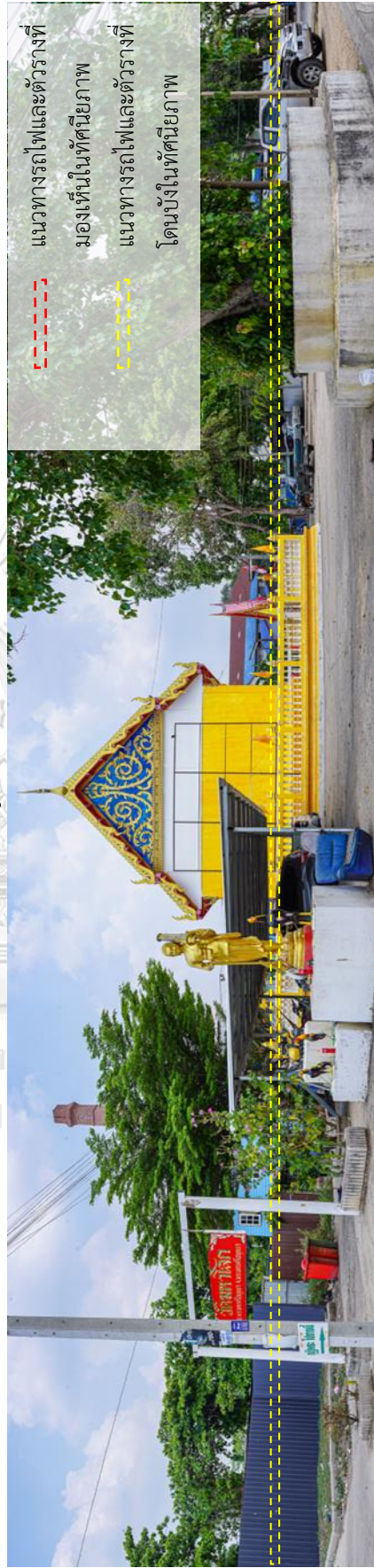
ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจาก โบสถ์มหาอุดม์ ลักษณะที่มีเพียงประตูทางเข้าทางเดียว ไม่มีหน้าต่าง พ้องกับชื่อมหาอุดม์ ทำให้เชื่อกันว่าโบสถ์มหาอุดม์เป็นแหล่งประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์และเป็นสถานที่ปลูกเสกเครื่องรางของขลัง รวมทั้งพระอุโบสถแบบพิเศษนี้มีไม่กี่แห่งในประเทศไทย จึงทำให้เป็นพื้นที่สำคัญของวัดมหาโลก

 แนวทางธรณีไฟฟ้าและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ
 แนวทางธรณีไฟฟ้าและตัวรางที่
 โดนบั้งในทัศนียภาพ

ภาพที่ 49 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมหาธาตุโลก มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

 แนวทางธรณีไฟฟ้าและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ
 แนวทางธรณีไฟฟ้าและตัวรางที่
 โดนบั้งในทัศนียภาพ

ภาพที่ 50 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมหาธาตุโลก มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(4) จุด VP 4 : วัดตองปุ

ที่ตั้ง : ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

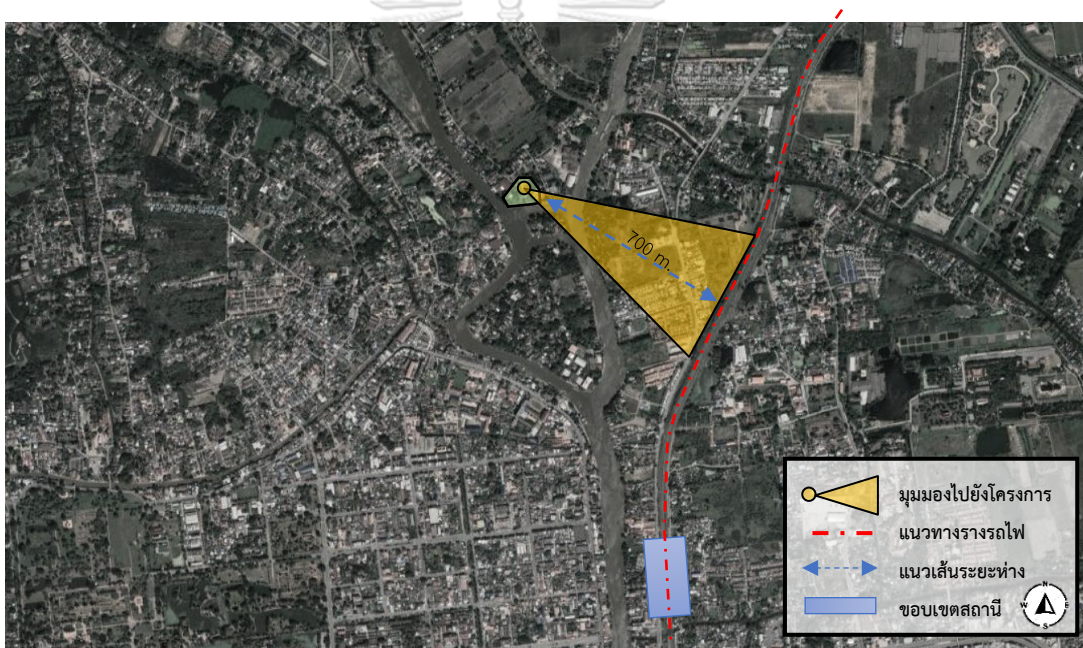
ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 700 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ไม่ค่อยสำคัญมากนัก รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีผู้คนสัญจรผ่าน ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาน้อย รวมทั้งสมรรถนะการดูกล้องสายตามาก ทำให้คาดการณ์เบื้องต้นว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

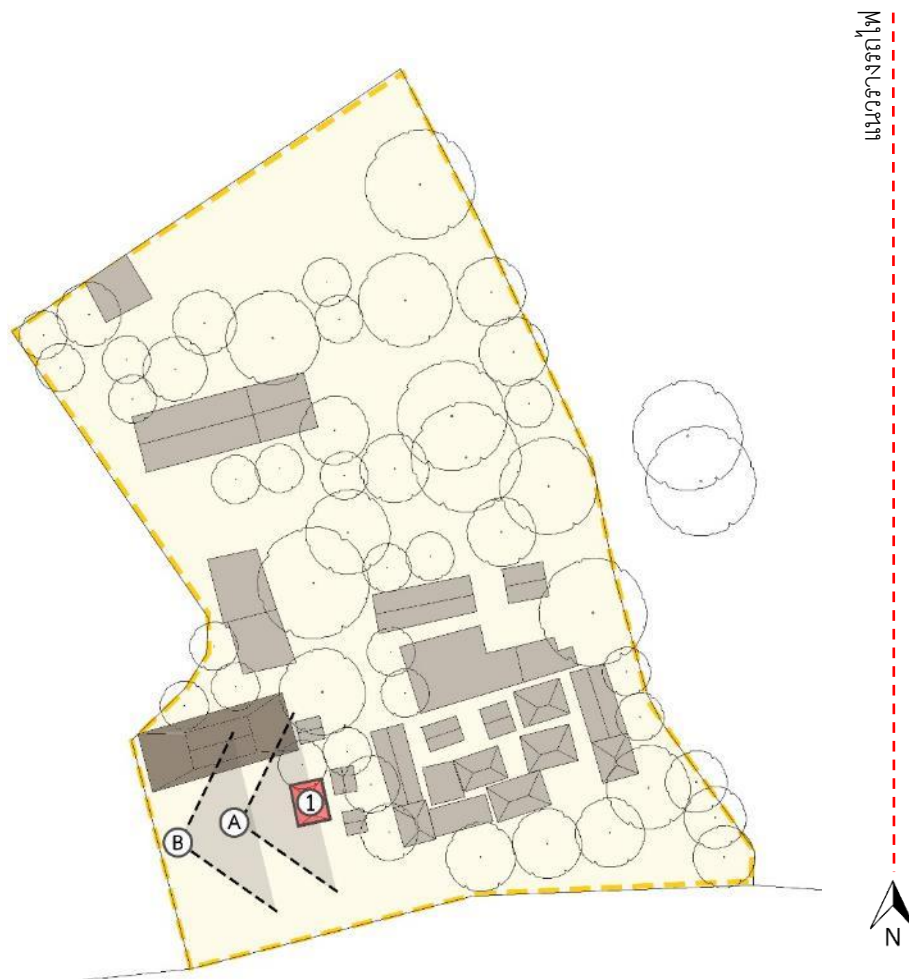
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 51 จุดมองที่ 4 วัดตองปุ (พื้นที่เปิดโล่งบริเวณที่จอดรถด้านหลังวัดหันไปทางศาลาปฏิบัติธรรม)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 52 แผนที่แสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดตองปุ
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายถึง ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจาก โบราณสถานสำคัญมีความงดงามของสถาปัตยกรรม และความสงบร่มเย็นจึงเหมาะที่จะมาหามุมสงบฝึกจิตพิจารณาใจ โดยวัดตองปุจัดเป็นวัดโบราณที่เป็นศาสนาสถานสมัยอยุธยาซึ่งยังคงมีความสมบูรณ์ของศิลปกรรมที่พบเห็นภายในวัดส่วนหนึ่ง คือ รูปแบบของกลุ่มชนมอญและลาว เช่น ศาลาการเปรียญมีฐานแอ่นโค้งเจาะช่องหน้าต่างโค้งแหลม หลังคามุงด้วยกระเบื้องกาบกล้วย หอระฆัง เป็นสถาปัตยกรรมทรงปราสาทห้ายอดวิหาร อันเป็นศิลปะสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คือ หน้าต่างและประตูเป็นช่องโค้งแหลม เป็นต้น

- - - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ
- - - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 โดดงบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 53 แบบจำลองเชิงซ้อนนำวัดตองปู่ มุมมอง A
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

- - - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ
- - - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 โดดงบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 54 แบบจำลองเชิงซ้อนนำวัดตองปู่ มุมมอง B
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(5) จุด VP 5 : วัดสมณโกฏฐาราม

ที่ตั้ง : ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 850 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ค่อนข้างมีความสำคัญมากนัก รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีผู้คนสัญจรบางส่วน ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาปานกลาง และมีองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมค่อนข้างหนาแน่นทำให้สมรรถนะการดูกลืนสายตามาก ทำให้คาดการณ์เบื้องต้นว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 55 จุดมองที่ 5 วัดสมณโกฏฐาราม (พรพุทธรูปทางด้านหน้าวัด)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

 แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ

 แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 โดดนบ่งในทัศนียภาพ

ภาพที่ 56 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสมณโกฏฐาราม มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

 แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ

 แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 โดดนบ่งในทัศนียภาพ

ภาพที่ 57 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสมณโกฏฐาราม มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(6) จุด VP 6 : หมู่บ้านโปรตุเกส

ที่ตั้ง : ตำบลสำเภาล่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

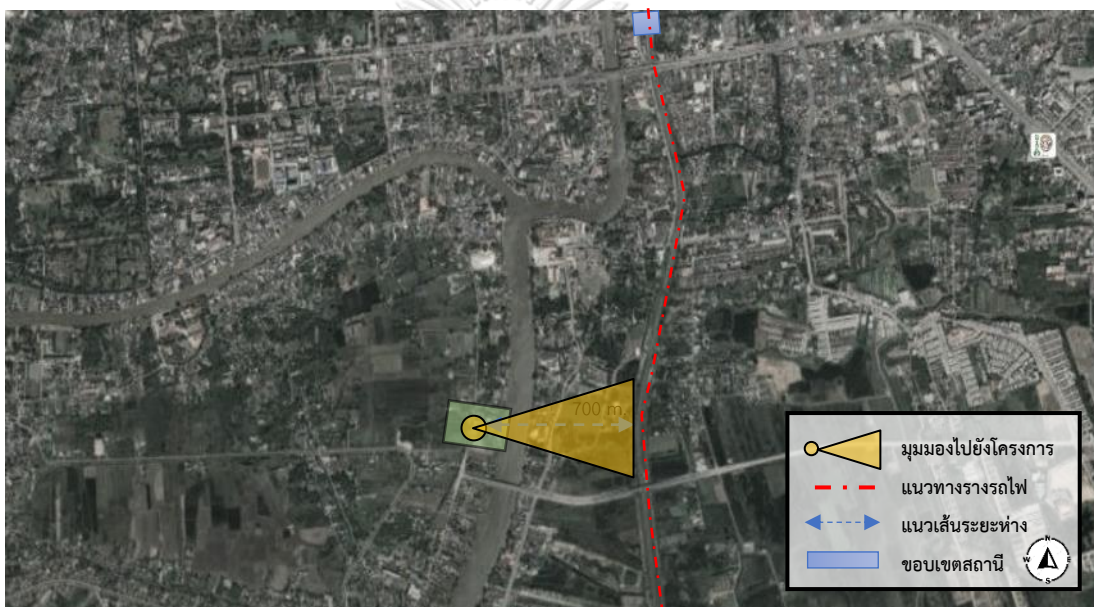
ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 700 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญมากแต่พื้นที่อยู่ในระยะที่ไกลจากแนวรางรถไฟ ทำให้คาดการณ์เบื้องต้นว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

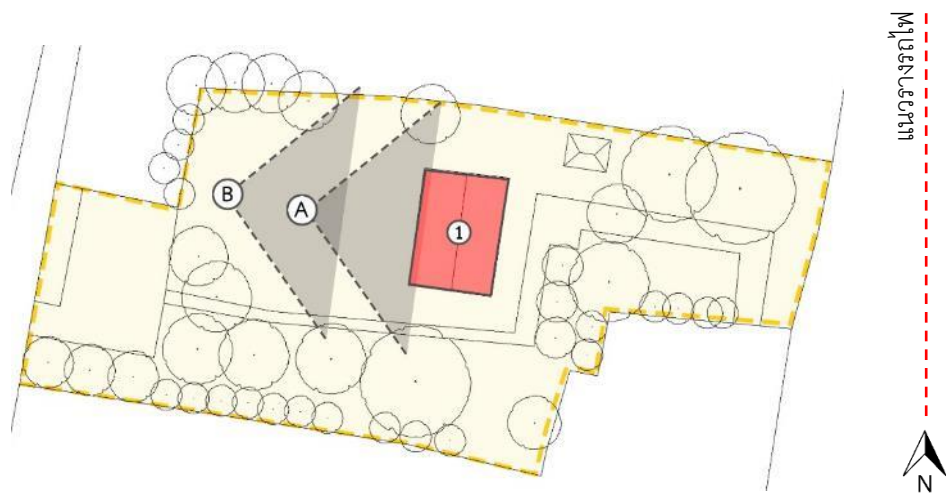
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 58 จุดมองที่ 6 หมู่บ้านโปรตุเกส (พื้นที่เปิดโล่งทางด้านหน้าอาคาร)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 59 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน หมู่บ้านโปรตุเกส
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายถึง ขอบเขตวัด ■ เขตพุทธาวาส ■ เขตสังฆาวาส ■ โบราณสถานสำคัญ (A) จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจาก เป็นโบราณสถานซานเปโตรหรือเรียกในสมัยอยุธยาว่า โบสถ์เซนต์ดอมินิก ตั้งอยู่กลางหมู่บ้านโปรตุเกส ซึ่งถือเป็นโบสถ์แห่งแรกของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2083 และส่วนหน้าเป็นสุสานของชาวคาทอลิก ทำให้พื้นที่ถูกขึ้นทะเบียนโบราณสถานโดยกรมศิลปากร

แนวทางการไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางการไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 60 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านโปรตุเกส มุมมอง A
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางการไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางการไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 61 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านโปรตุเกส มุมมอง B
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(7) จุด VP 7 : วัดบางกะจะ

ที่ตั้ง : ตำบลลำไทร อำเภอยะรัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากวัดถึงรางรถไฟ : 800 เมตร

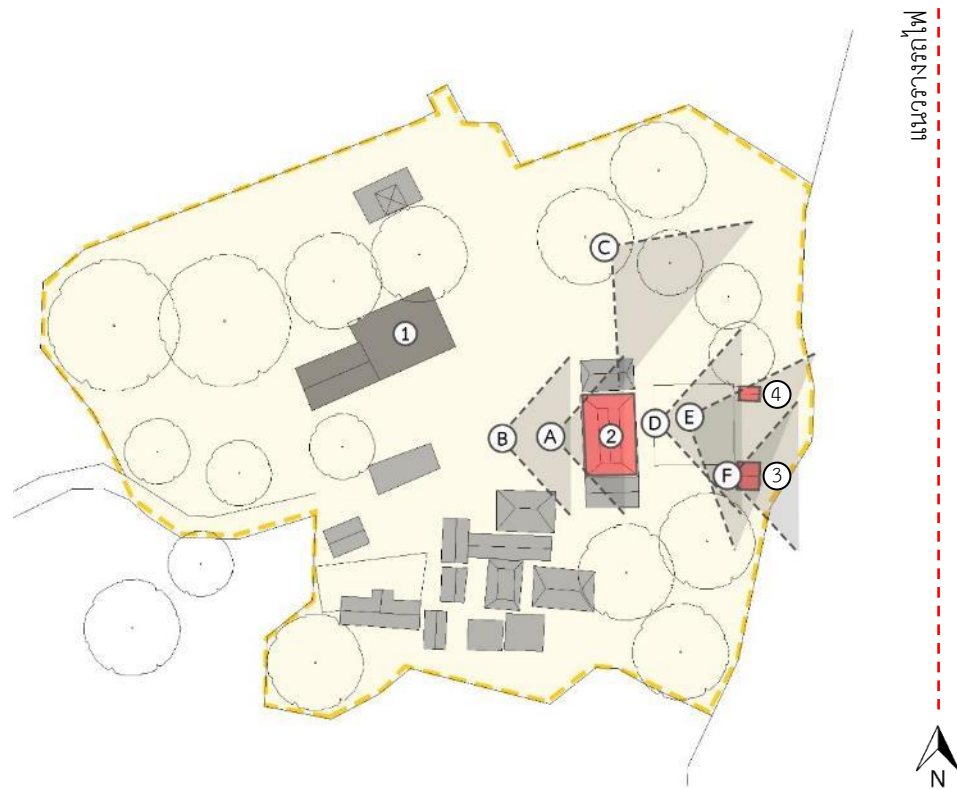
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองบริเวณนี้เป็นพื้นที่โล่งแต่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่สำคัญมากนักทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาระดับปานกลาง รวมทั้งพื้นที่มีองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมค่อนข้างหนาแน่น ทำให้มีสมรรถนะดูกลืนสายตามาก ตลอดจนทัศนวิสัยอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากอยู่ไกลจากแนวรางรถไฟ ทำให้ประเมินผลกระทบเบื้องต้น พบว่าได้รับผลกระทบน้อย

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 62 จุดมองที่ 7 วัดบางกะจะ (พื้นที่จัดรถทางด้านหน้าศาลาปฏิบัติธรรม)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

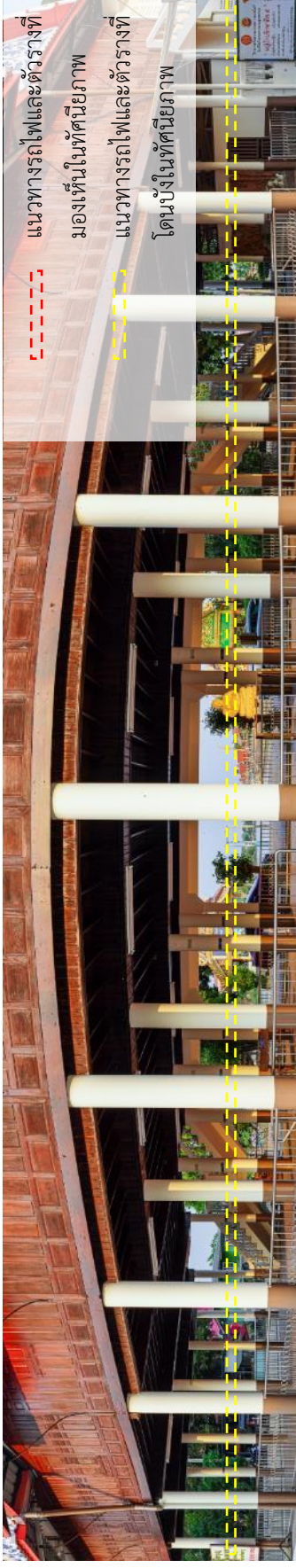

ภาพที่ 63 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดบางกะจะ

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

- * หมายถึง
- ขอบเขตวัด
 - เขตพุทธาวาส
 - เขตสังฆาวาส
 - โบราณสถานสำคัญ
 - A จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจาก เป็นศาลาการเปรียญ ลักษณะเป็นอาคารไม้ กว้าง 11 เมตร ยาว 20 เมตร ที่เป็นแหล่งปฏิบัติธรรมที่สำคัญของชุมชนมุสลิม ไว้เป็นแหล่งรวมชุมชน และประกอบพิธีทางศาสนา และมีองค์พระพุทธรูปที่สวนงามอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่สามารถมองเห็นถึงวัดพนัญเชิงวรวิหารและเจดีย์ประธานวัดใหญ่ชัยมงคลที่ถือเป็นองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ทรงคุณค่า

ภาพที่ 64 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 65 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางรถไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 66 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง C

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางรถไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 67 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง D

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตึกรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางรถไฟและตึกรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 68 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง E
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตึกรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางรถไฟและตึกรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 69 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดบางกระจะ มุมมอง F
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(8) จุด VP 8 : วัดทรงกူศล

ที่ตั้ง : ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท: โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างระหว่างจุดมองกับแนวทางรางรถไฟ : 1 กิโลเมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองอยู่บริเวณลานจอดรถเป็นพื้นที่โล่งกว้างทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตามาก แต่องค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมค่อนข้างมีสิ่งปลูกสร้างภายในวัดค่อนข้างหนาแน่น ทำให้คาดการณ์เบื้องต้นว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

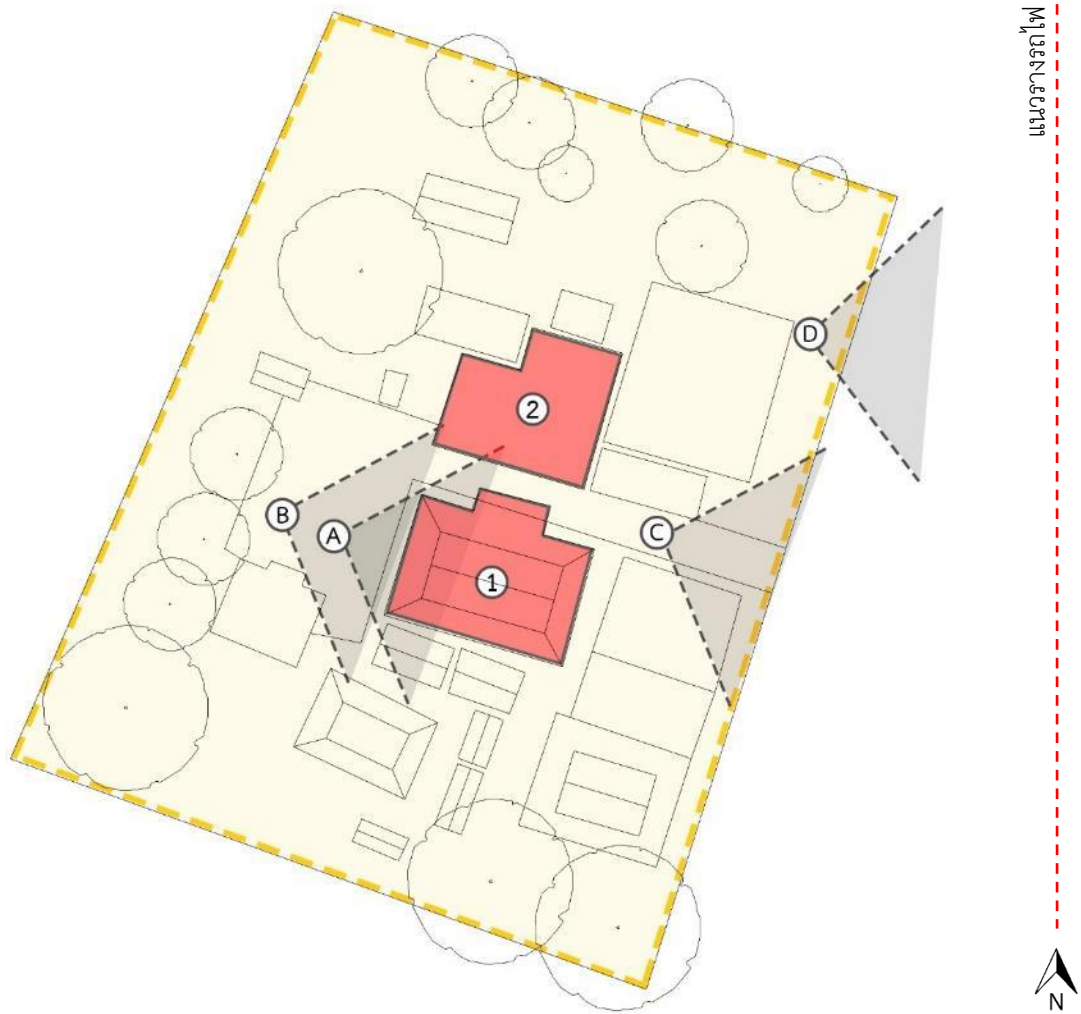
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 70 วัดทรงกู่ศล (พื้นที่จอดรถหันไปทางฝั่งที่พักทรง)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 71 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดทรงกุศล
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายถึง ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ

(A) จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญเนื่องจากมีองค์พระพุทธรูปประธานที่สวยงามของชุมชนในตำบล ไว้สำหรับสักการบูชาและประกอบพิธีทางศาสนาต่าง ๆ เป็นต้น

ภาพที่ 72 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกุศล มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 73 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกุศล มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 74 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกukul มุมมอง C
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 75 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดทรงกukul มุมมอง D
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(9) จุด VP 9 : วัดประดู่ทรงธรรม

ที่ตั้ง : ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างระหว่างจุดมองกับแนวทางรางรถไฟ : 300 เมตร

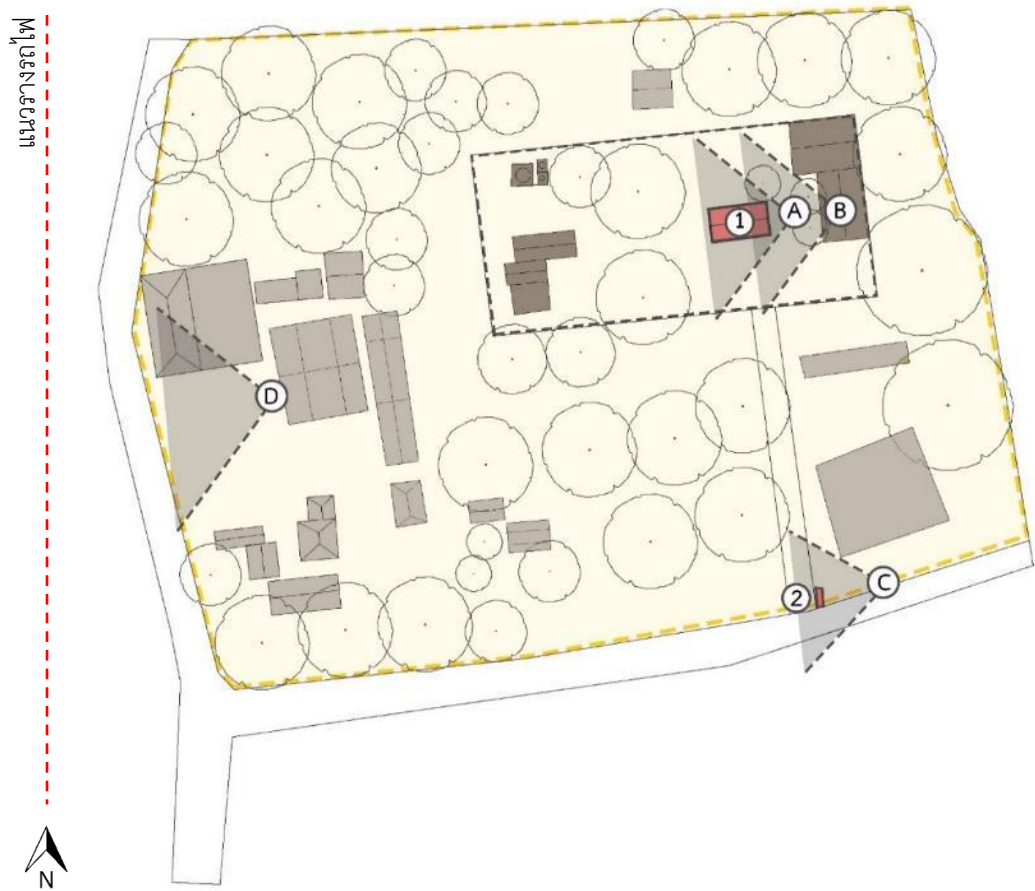
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองอยู่ใกล้แนวรางรถไฟมาก ทำให้ทัศนวิสัยอยู่ในระดับมาก แต่ด้วยองค์ประกอบของพื้นที่อยู่ในบริเวณองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมมีพืชพรรณภายในวัดค่อนข้างหนาแน่น ทำให้ประเมินผลกระทบเบื้องต้น พบว่ามีโอกาสได้รับผลกระทบน้อย

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 76 วัดประดู่ทรงธรรม (พื้นที่บริเวณตรงกลางวัด)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 77 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดประดู่ทรงธรรม

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ A จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานที่สำคัญ เนื่องจาก พระอุโบสถสมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีการบูรณะใหม่ใน
 ราวสมัยรัชกาลที่ 4 มีจิตรกรรมฝาผนังเล่าเรื่องราว ทศชาติชาดกพุทธประวัติภาพของขบวนเสด็จทาง
 สกลमारควิถีชีวิต และประเพณีของคนไทยในสมัยก่อน รวมทั้งเป็นแหล่งรวมพุทธศาสตร์หลายแขนง

ภาพที่ 78 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดประดู่ทรงธรรม มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 79 แบบจำลองเชิงซ้อน ประดู่ทรงธรรม มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางการไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางการไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 80 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุประตู้ทรงธรรม มุมมอง C
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางการไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางการไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 81 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุประตู้ทรงธรรม มุมมอง D
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(10) จุด VP 10 : วัดโบสถ์ราชเดชะ

ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 560 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ที่มีผู้คนสัญจรผ่านบางส่วน ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาระดับปานกลาง ในส่วนสมรรถนะการดูกล้องสายตามาก เนื่องจากพื้นที่มีพืชพรรณเดิมค่อนข้างหนาแน่น ในส่วนทัศนวิสัยค่อนข้างเปิดโล่งและห่างจากแนวรางรถไฟไม่มากนัก ทำให้ประเมินผลกระทบเบื้องต้นได้ว่ามีโอกาสได้รับผลกระทบทางสายตาเล็กน้อย

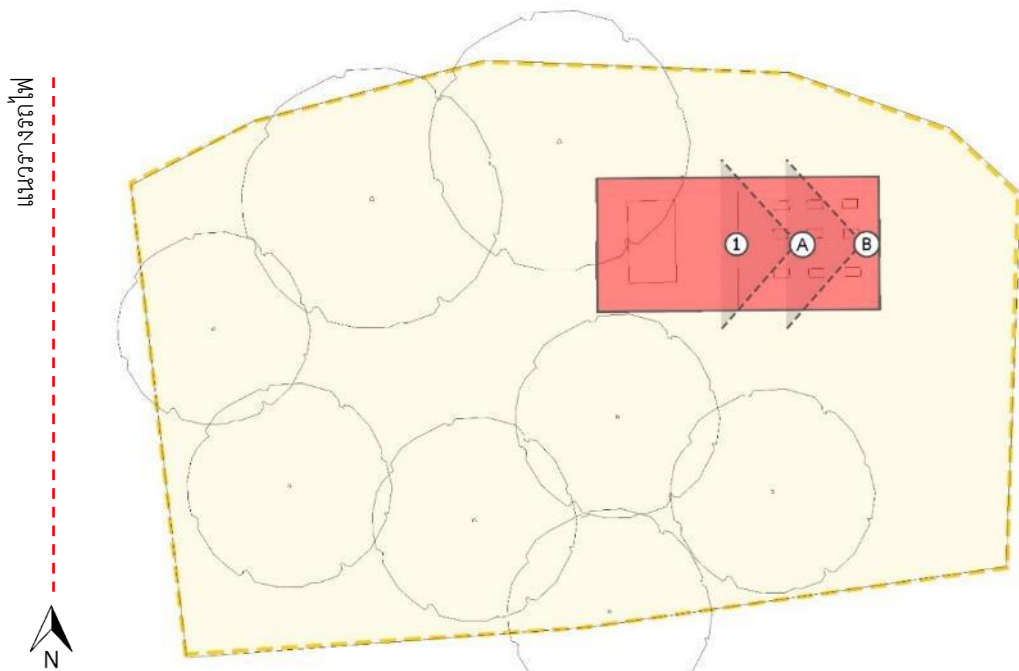
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 82 วัดโบสถ์ราชเดชะ (บริเวณพระพุทธรูป)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 83 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดโบสถ์ราชเดชะ

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญเนื่องจาก เป็น พระพุทธรูปประธานเพียงองค์เดียวที่เป็นสัญลักษณ์บอกตำแหน่งของวัดโบสถ์ราชเดชะที่เป็นโบราณสถานที่ถูกขึ้นทะเบียนโดยกรมศิลปากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 84 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดโบสถ์ราชเดชะ มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 85 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดโบสถ์ราชเดชะ มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(11) จุด VP 11 : วัดป่าโค

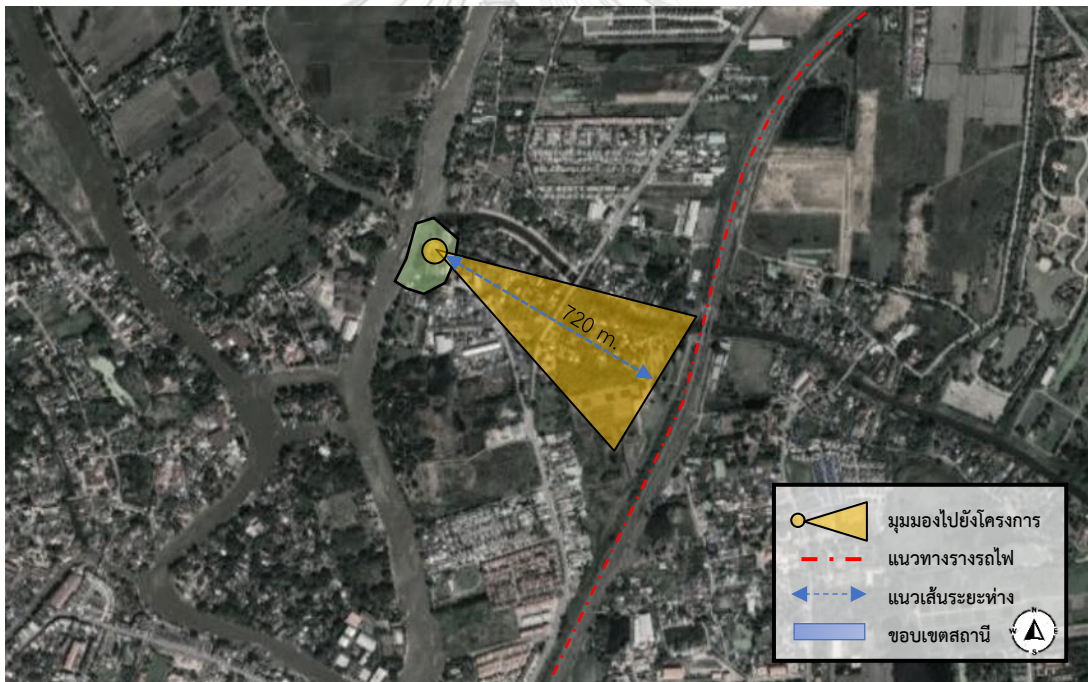
ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 720 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ที่มีผู้คนสัญจรผ่านน้อย ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาน้อยในส่วนของรถติดสายตาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากอยู่มีพืชพรรณเดิมอยู่ในพื้นที่อยู่บ้างในส่วนทัศนวิสัยอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากมุมมองอยู่ในพื้นที่ที่ค่อนข้างอับสายตาหรือมุมมองค่อนข้างแคบ ดังนั้นจึงประเมินผลกระทบเบื้องต้นได้ว่าแทบจะมองไม่เห็นแนวรางรถไฟ

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 86 วัดป่าโค (พื้นที่บริเวณด้านหลังโบสถ์)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 87 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดป่าโค
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

*หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ

 จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจากเป็น อุโบสถที่มีขนาดกว้าง 6 เมตร ยาว 21 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2517 โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ซึ่งได้สร้างขึ้นแทนหลังเก่าในที่เดิมหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้เมื่อ พ.ศ. 2560 ที่มีศิลปะฝางนั้ง ภายในมีภาพพุทธประวัติฝีมืออาจารย์ประยูร อุลูชาภูษะ (น.ณ ปากน้ำ) ซึ่งถือเป็นโบราณสถานสำคัญของวัดป่าโค

ภาพที่ 88 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโต มุขมออง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 89 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโต มุขมออง B

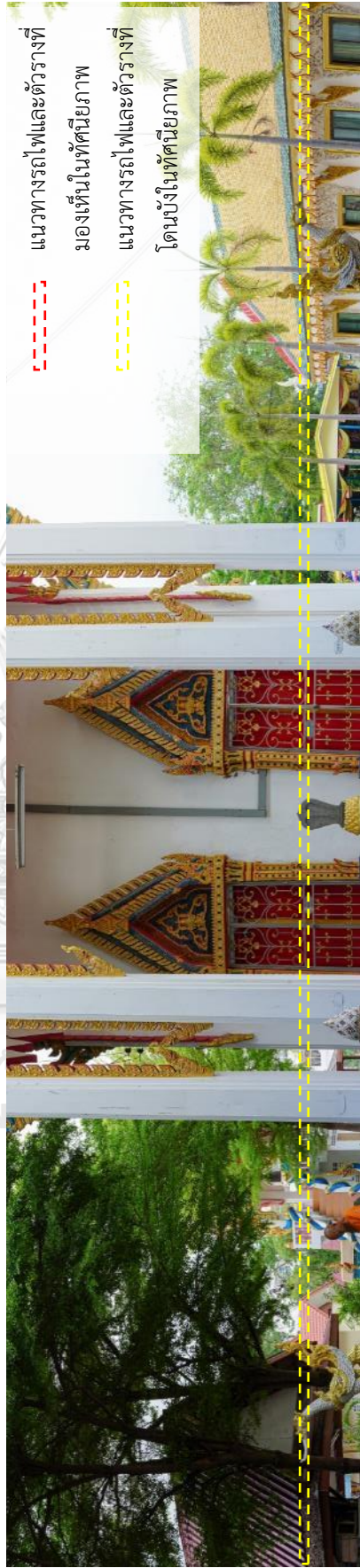
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 90 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโค มุมมอง C

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 91 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดป่าโค มุมมอง D

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(12) จุด VP 12 : วัดไผ่โสมนรินทร์

ที่ตั้ง : ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 900 เมตร

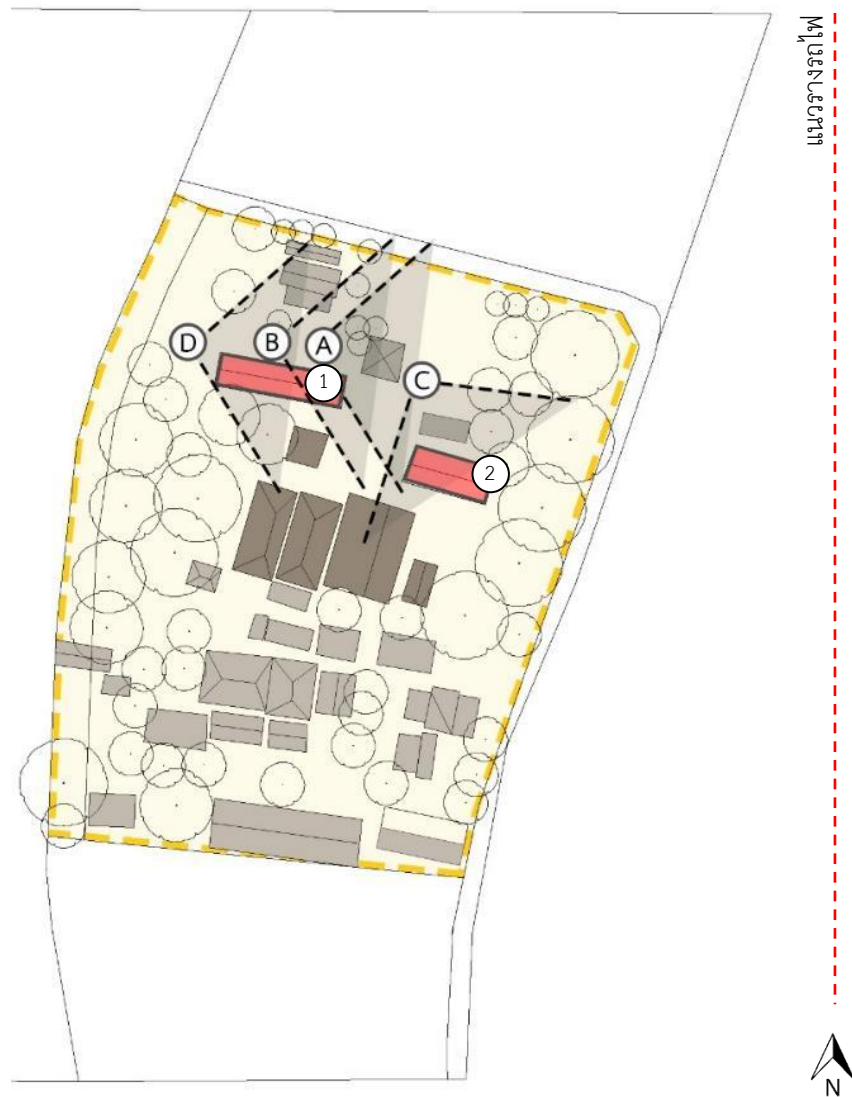
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองมีทัศนวิสัยอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากพื้นที่อยู่ค่อนข้างห่างจากแนวรางรถไฟผ่าน ในส่วนสมรรถนะการดูคลื่นสายตاپานกลาง อยู่ในพื้นที่โล่งกว้างแต่ก็ยังมีพุ่มพืชพรรณวางเรียงตัวตามแนวขอบรั้วจึงสามารถบังแนวรางได้บางส่วน ในส่วนทัศนวิสัยไม่มีอุปสรรคจากหมอกควันภายในพื้นที่ ทำให้คาดการณ์เบื้องต้นว่าไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 92 วัดไผ่โสมนรินทร์ (พื้นที่จัดรถบริเวณด้านหน้าวัด)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 93 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดไผ่โสมนรินทร์
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

- * หมายเหตุ
- ขอบเขตวัด
 - เขตพุทธาวาส
 - เขตสังฆาวาส
 - โบราณสถานสำคัญ
 - A จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจากเป็นโบราณสถานอุโบสถ ประดิษฐานพระประธานปางมารวิชัย และภายในอุโบสถยังมีภาพวาดสีน้ำมันเกี่ยวกับพุทธประวัติ พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปูนูนียวัดอื่นๆ ได้แก่ พระศรีอารยเมตไตย ปางเทพ ส่วนเสาชของอุโบสถ ตกแต่งด้วยทรายล้าง ที่เป็นศิลปะร่วมสมัยที่โดดเด่นของวัดไผ่โสมนรินทร์

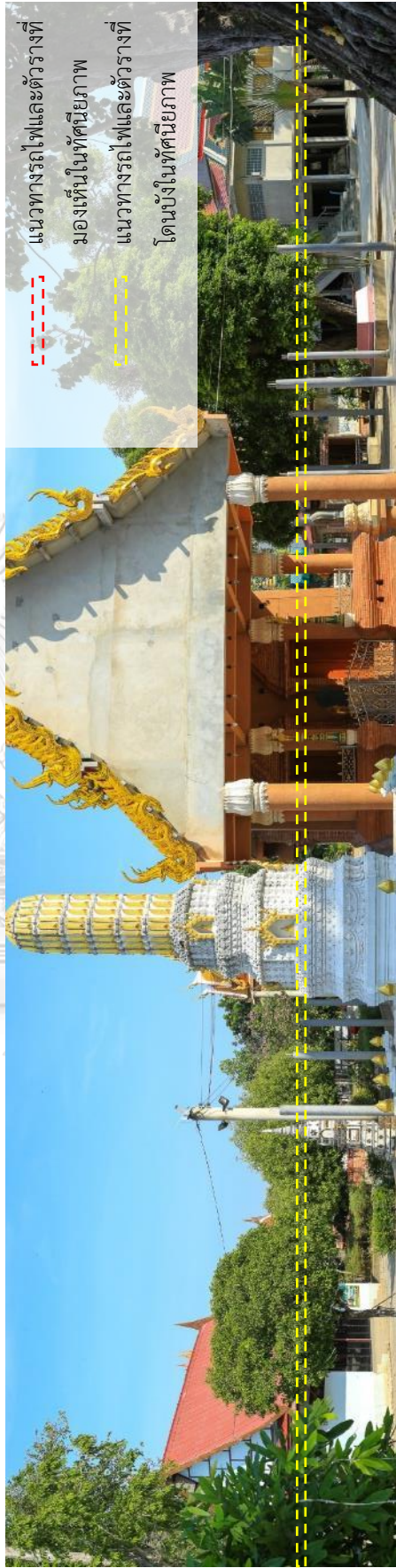
ภาพที่ 94 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดไร่โสมบรินทร มุมมอง A
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 95 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดไร่โสมบรินทร มุมมอง B
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 96 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดโพนมรินทร์ มุมมอง C
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 97 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดโพนมรินทร์ มุมมอง D
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(13) จุด VP 13 : หมู่บ้านฮอลันดา

ที่ตั้ง : ตำบลกะมัง อำเภอนครศรีอยุธยา จังหวัดนครศรีอยุธยา

ประเภท: โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 750 เมตร

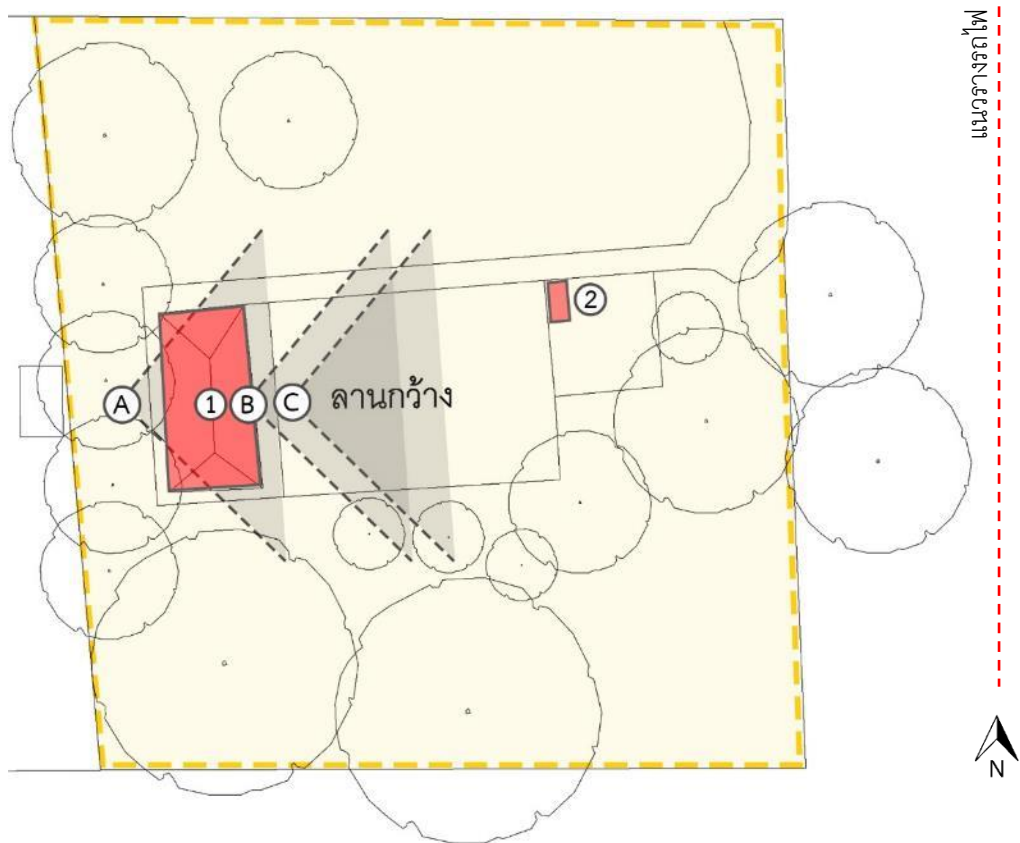
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองมีความสำคัญทางด้านสถาปัตยกรรม และเป็นพื้นที่ที่ผู้คนสัญจรผ่านหรือใช้งานพื้นที่เป็นประจำ ทำให้สามารถรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงมา จึงมีความอ่อนไหวทางสายตามาก ในส่วน แต่ด้วยจุดมองเป็นจุดอับสายตา ทำให้สมรรถนะการดูคลื่นสายตา มาก และมีทัศนวิสัยค่อนข้างแคบและไม่ห่างจากแนวรางมากนัก จากการวิเคราะห์จึงประเมินผลกระทบทางสายตาเบื้องต้นได้ว่ามีโอกาสมองเห็นแนวรางรถไฟค่อนข้างน้อย

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 98 หมู่บ้านฮอลันดา (บริเวณด้านหลังอาคาร)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 99 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน หมู่บ้านฮอลันดา

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ (A) จุดถ่ายภาพ

เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ใช้พื้นที่ที่เคยเป็นสถานีการค้าบริษัทอินเดียตะวันออกของฮอลันดาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งหลงเหลือเพียงฐานรากโบราณสถานของอาคารคลังสินค้าเดิม โดยปัจจุบันได้สร้างอาคารจัดแสดงใหม่ เป็นอาคารก่ออิฐ สูง 2 ชั้น สีส้มพาสเทลสดใส ในรูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของสถานีการค้าตัดซ์

ภาพที่ 100 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านฮอลแลนด์ หมู่เมือง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 101 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านฮอลันดา มุมมอง B
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 102 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านฮอลันดา มุมมอง C
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(14) จุด VP 14 : วัดแค

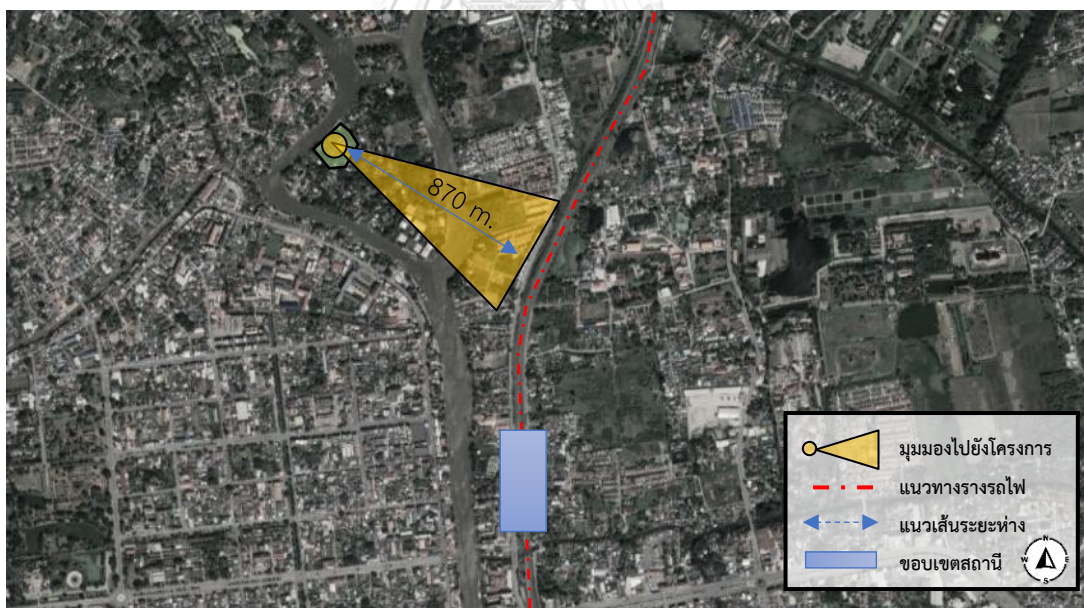
ที่ตั้ง : ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 870 เมตร

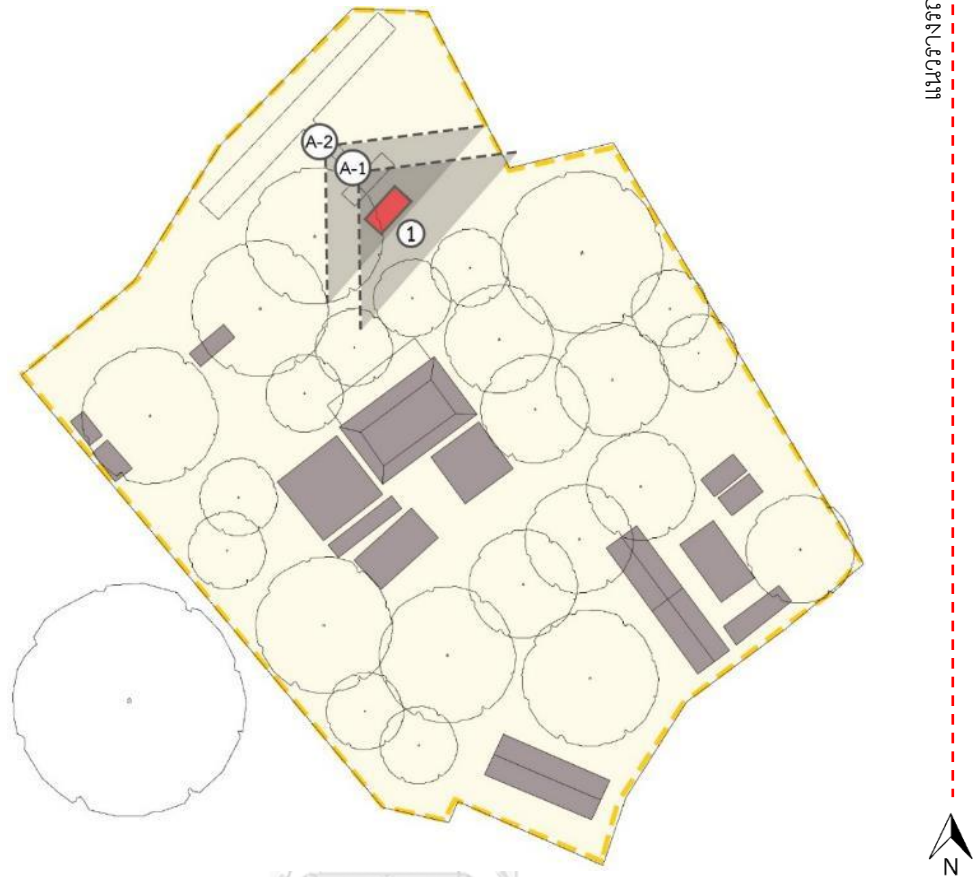
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองอยู่ในพื้นที่ริมแม่น้ำและอยู่ในพื้นที่ของเกาะลอยที่อยู่ทางทิศเหนือของเกาะเมืองอยุธยา ทำให้มีการเข้าถึงที่ค่อนข้างลำบากและมีผู้คนสัญจรผ่านค่อนข้างน้อย จึงวิเคราะห์ได้ว่ามีความอ่อนไหวทางสายตาน้อย รวมทั้งพื้นที่มีพืชพรรณเดิมค่อนข้างหนาแน่น จึงมีระดับตูดกลืนสายตามาก ในส่วนทัศนวิสัยอยู่ในระดับน้อยเนื่องจากอยู่ค่อนข้างห่างจากแนวรถไฟ จึงประเมินผลกระทบเบื้องต้นได้ว่าพื้นที่วัดแคมีโอกาสไม่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟจากการก่อสร้างได้

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 103 วัดแค (บริเวณด้านหน้าหลวงปู่ทวด)

ที่มา : ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 104 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดแค

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

*หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆวาส อุโบสถ (A) จุดถ่ายภาพ

พระพุทธรูปประจำของวัดแคที่เป็นจุดหมายตา คือ หลวงปู่ทวดซึ่งเคยจำพรรษาเมื่อครั้งเดินทางมาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แล้วได้เดินทางมาที่นี่จะได้นมัสการหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ปางธุดงค์ วิหารหลวงปู่ทวด ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งกุฏิเดิมของหลวงปู่ทวด

ภาพที่ 105 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดแค มุมมอง A-1

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 106 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดแค มุมมอง A-2

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(15) จุด VP 15 : วัดตุลิตาราม

ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 250 เมตร

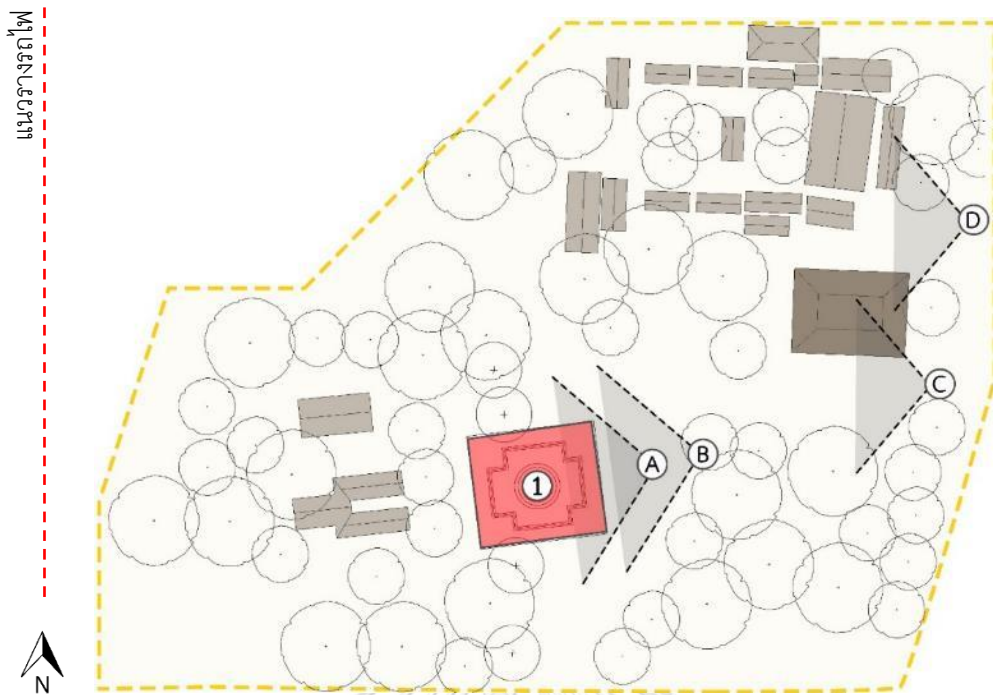
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่อยู่ในโซนด้านหลังของวัดซึ่งเป็นพื้นที่โล่งกว้างสามารถมองเห็นองค์ประกอบของเจดีย์ประธานได้อย่างเด่นชัด และมีการสัญจรผ่านของผู้คนเป็นประจำ จึงสามารถวิเคราะห์ความอ่อนไหวทางสายตาอยู่ในระดับมาก ในส่วนสมรรถนะการดูสายตาอยู่ในระดับปานกลางมีการกระจายตัวของอาคารบ้านเรือนและพืชพรรณเดิมที่ค่อนข้างมากซึ่งช่วยบดบังแนวรางรถไฟได้บ้าง ในส่วนทัศนวิสัยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากพื้นที่อยู่ไม่ห่างจากแนวรางมากนักรวมทั้งพื้นที่ค่อนข้างมีมุมมองที่เปิดโล่งไม่มีการบดบังจากหมอกควันหรือสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่เลย จึงสามารถประเมินผลกระทบเบื้องต้นได้ว่ามีโอกาสได้รับผลกระทบทางสายตาอยู่ในระดับปานกลาง

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 107 วัดตุลิตาราม (บริเวณด้านหน้าเจดีย์ประธาน)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 108 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดดุสิตาราม

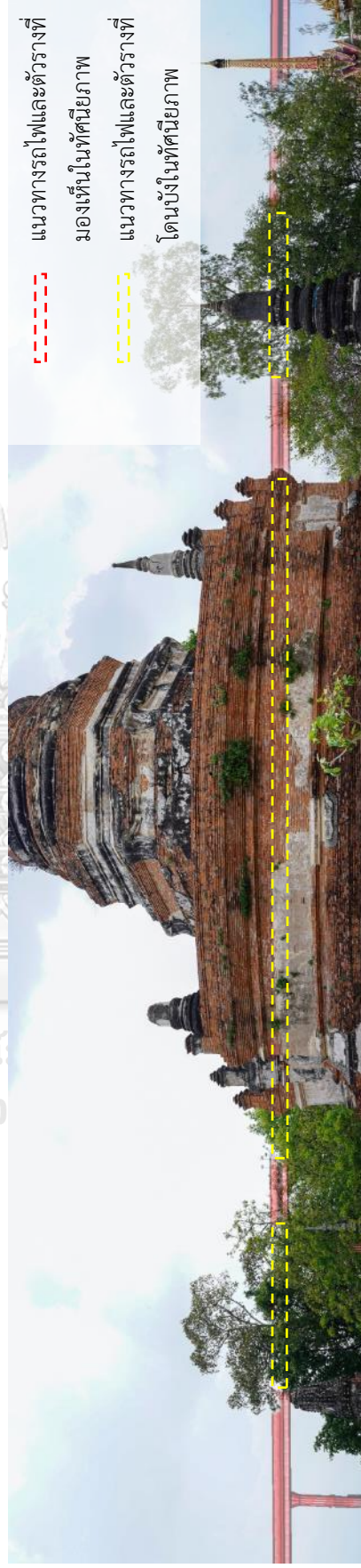
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด ตพุทธาวาส บตสังฆวาส โบราณสถานสำคัญ (A) จุดถ่ายภาพ

วัดนี้มีเจดีย์ประธานเป็นโบราณสถานสำคัญของวัดดุสิตาราม เนื่องจาก มีลักษณะเช่นเดียวกับเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคลแต่มีขนาดเล็กกว่ามีลักษณะเป็นเจดีย์ทรงระฆัง ศิลปะสมัยอยุธยาตอนกลาง การบูรณะซ่อมแซมในสมัยอยุธยาตอนปลาย ซึ่งถือเป็นโบราณสถานที่มีความเก่าแก่และทรงคุณค่า

ภาพที่ 109 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสุธาธาราม มุมมอง A
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 110 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสุธาธาราม มุมมอง B
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 111 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุสิคาราม มุมมอง C
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 112 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุสิคาราม มุมมอง D
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(16) จุด VP 16 : วัดอโยธยา

ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 250 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองอยู่ในบริเวณพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และมีผู้คนสัญจรผ่านเป็นประจำ จึงวิเคราะห์ความอ่อนไหวทางสายตาอยู่ในระดับมาก ในส่วนสมรรถนะการดูคลื่นสายตาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพืชพรรณเดิมค่อนข้างหนาแน่นมาก ซึ่งช่วยบดบังแนวรางรถไฟได้มาก ในส่วนทัศนวิสัยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากจุดมองอยู่ห่างจากแนวรถไฟไม่มากนัก ดังนั้นสามารถประเมินระดับผลกระทบทางสายตาได้ว่าอยู่ในระดับน้อย

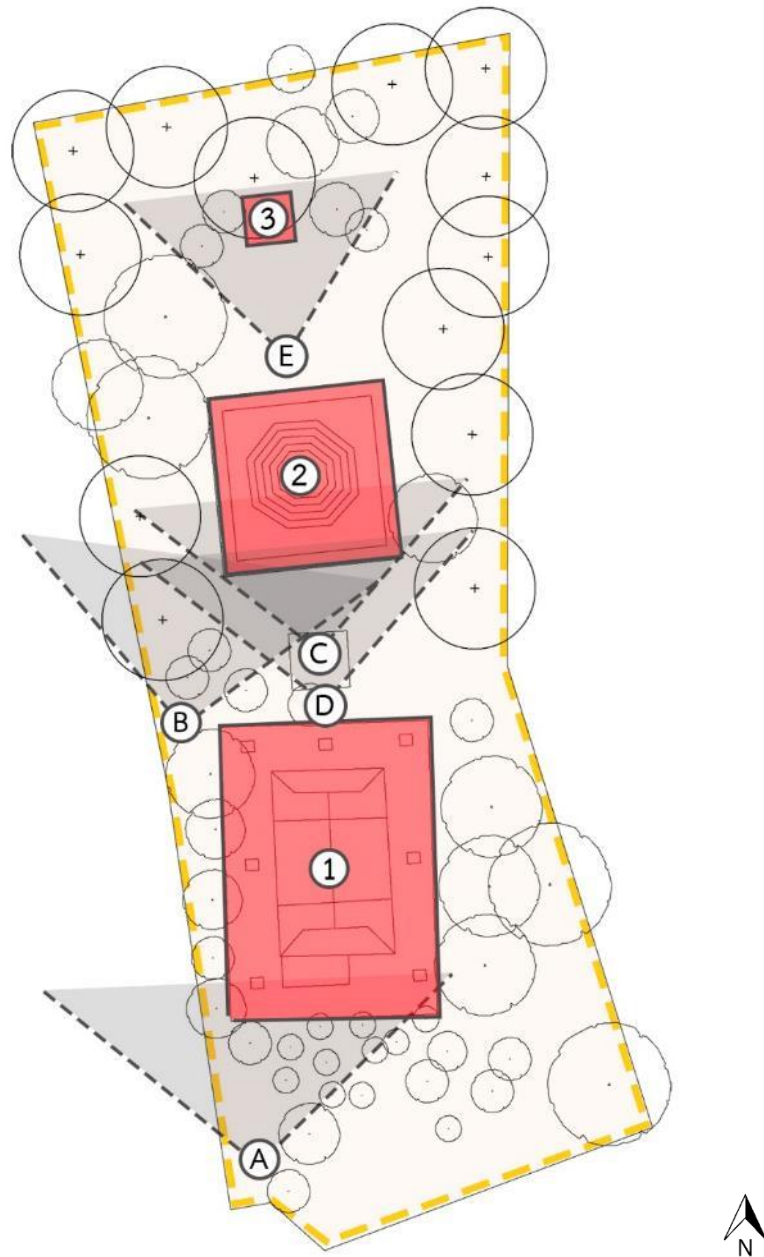
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 113 วัดอโยธยา (บริเวณด้านหน้าอุโบสถ)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 114 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดอุทัย

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายถึง ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ

3. องค์พระพุทธรูป (A) จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ คือ เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงระฆังรุ่นแรกของอยุธยา ที่มีอายุเก่าแก่กว่าเจดีย์ทั่วไปบนเกาะอยุธยา

ภาพที่ 115 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดอโยธยา มุเมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 116 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดอโยธยา มุเมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภพทที่ 117 แบทจลลองเจงซอวอดโยธยา มุเมมอง C
ทมา : (ผู้วจย, 2565)

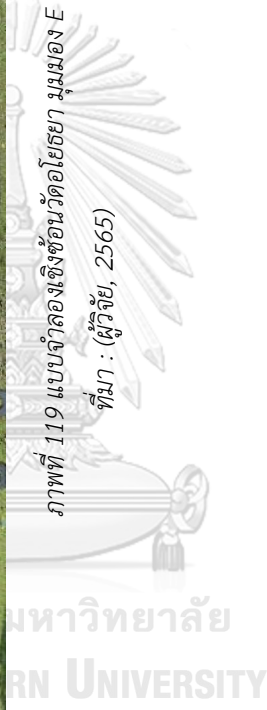

ภพทที่ 118 แบทจลลองเจงซอวอดโยธยา มุเมมอง D
ทมา : (ผู้วจย, 2565)

ภาพที่ 119 แบบจำลองเชิงซ้อนนวัตโอโยธา มุมมอง E

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(17) จุด VP 17 : วัดสังฆาวาส

ที่ตั้ง : ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 350 เมตร

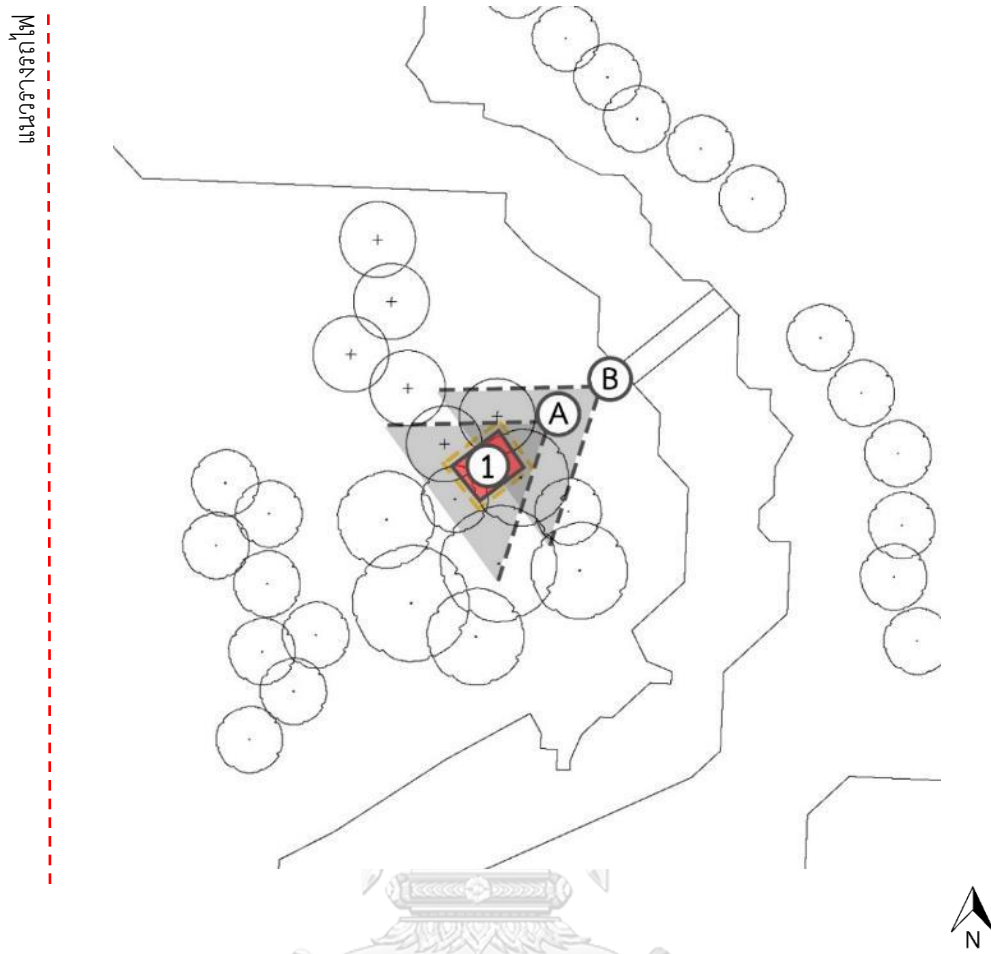
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองอยู่ในพื้นที่ที่เข้าถึงค่อนข้างลำบาก และไม่มีผู้คนสัญจรผ่าน ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาน้อย ในส่วนสมรรถนะการดูกล้องสายตามาก เนื่องจากพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งร้างจึงมีพืชพรรณขึ้นค่อนข้างหนาแน่น และทัศนวิสัยอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากสภาพอากาศค่อนข้างเปิดไม่มีหมอกภายในพื้นที่ และจุดมองอยู่ไม่ไกลจากแนวราง ดังนั้นสามารถวิเคราะห์การประเมินผลกระทบทางสายตาได้ว่า มีโอกาสได้รับผลกระทบทางสายตาอยู่ในระดับปานกลาง

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 120 วัดสังฆาวาส

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

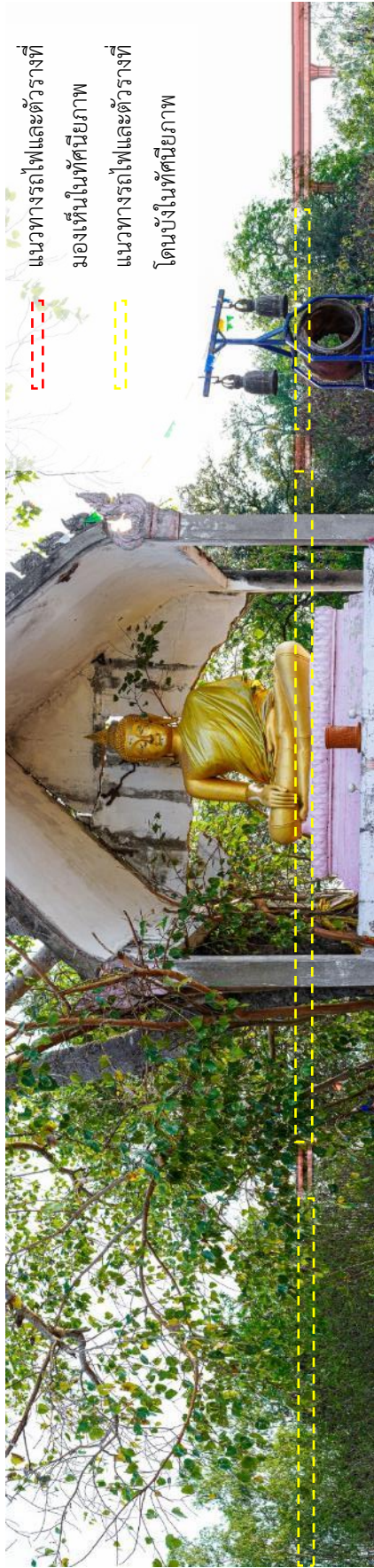

ภาพที่ 121 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดสังฆาวาส

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ จุดถ่ายภาพ

เป็นสถานที่ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าจุดนี้เคยเป็นที่ตั้งวัดมาก่อน รวมทั้งเป็นสถานที่สมเด็จพระเจ้าเอกทัศหลบหนีพม่าและสิ้นพระชนม์ที่วัดแห่งนี้

ภาพที่ 122 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสังฆาวาส มุมมอง A-1

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 123 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดสังฆาวาส มุมมอง A-2

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(18) จุด VP 18 : วัดจักรวรรดิ

ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างระหว่างจุดมองกับแนวทางรางรถไฟ : 700 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองอยู่ในพื้นที่ที่สามารถมองเห็นองค์ประกอบของโบราณสถานได้อย่างเด่นชัด และมีผู้คนสัญจรเป็นประจำทำให้พื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางสายตามาก ในส่วนขององค์ประกอบทางภูมิทัศน์มีพืชพรรณเดิมวางเรียงตัวขนานกับคู จึงมีสมรรถนะการดูดกลืนสายตาอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนทัศนวิสัยอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากพื้นเป็นพื้นที่ที่มีทัศนวิสัยที่ค่อนข้างเปิดโล่งไม่มีอุปสรรคจากสภาพแวดล้อม จึงสามารถประเมินผลกระทบเบื้องต้นได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง

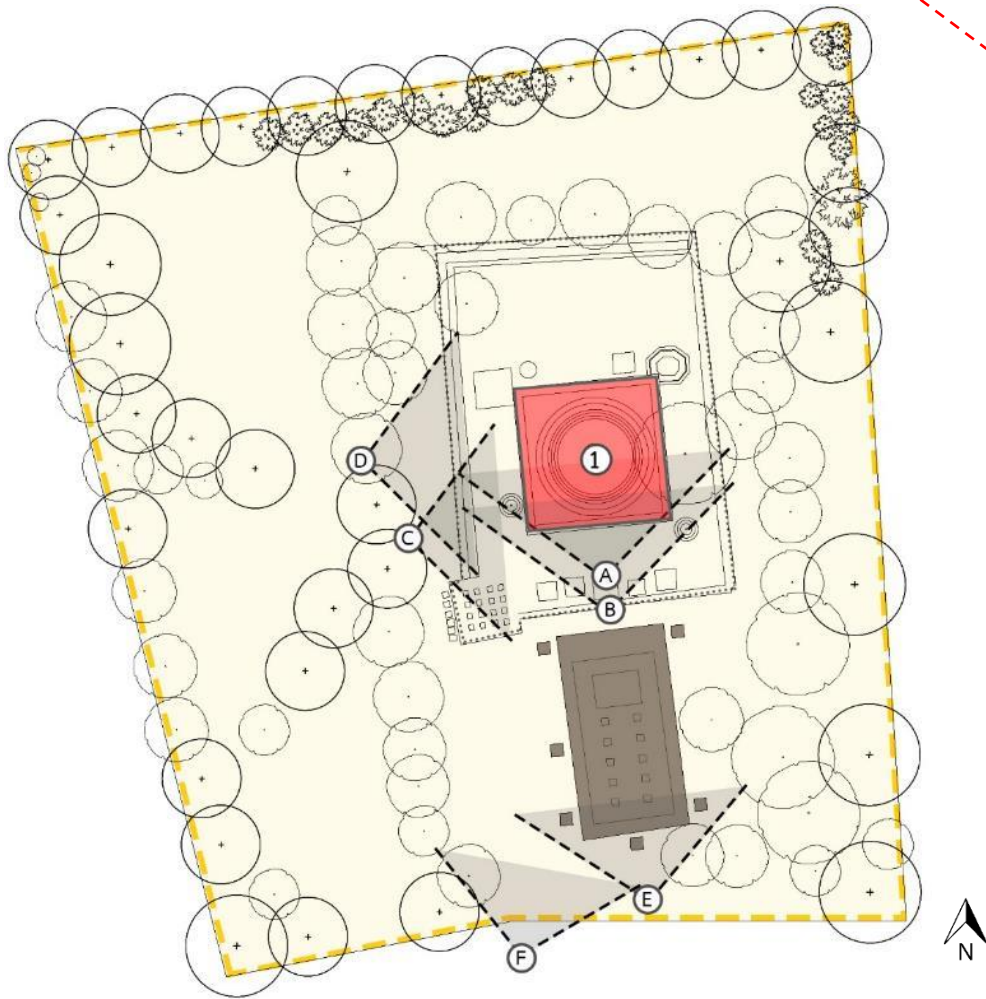
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 124 วัดจักรวรรดิ (บริเวณด้านหน้าเจดีย์ประธาน)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนววางรถไฟ

ภาพที่ 125 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดจักรวรรดิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆวาสน์ เจดีย์ประธาน (A) จุดถ่ายภาพ

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 126 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุจักรวรรดิ มุมมอง A
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 127 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุจักรวรรดิ มุมมอง B
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 128 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุจักรวรรดิ มุมมอง C

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

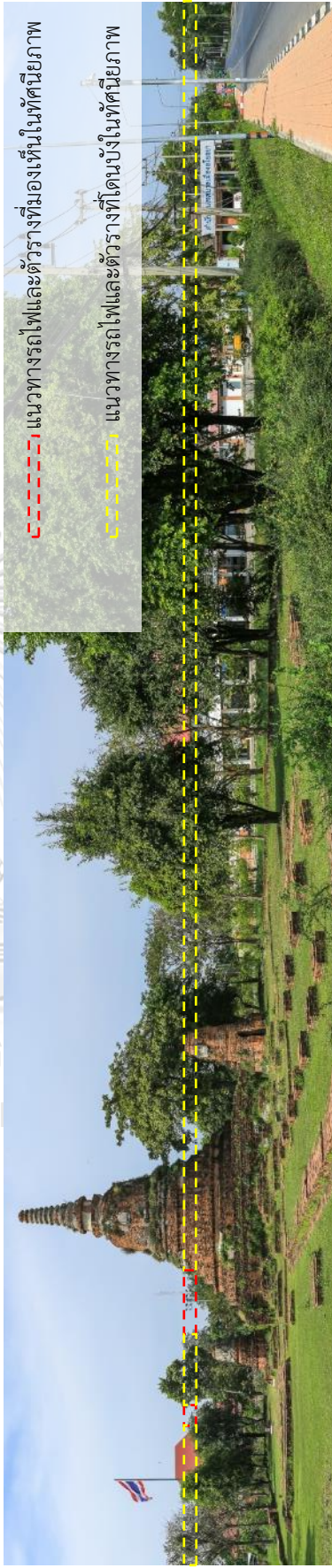

ภาพที่ 129 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุจักรวรรดิ มุมมอง D

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 130 แบบจำลองเชิงซ้อนวิถีการจรด มุมมอง E
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 131 แบบจำลองเชิงซ้อนวิถีการจรด มุมมอง F
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(19) จุด VP 19 : ตำแหน่งก้ามะเลียน

ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 730 เมตร

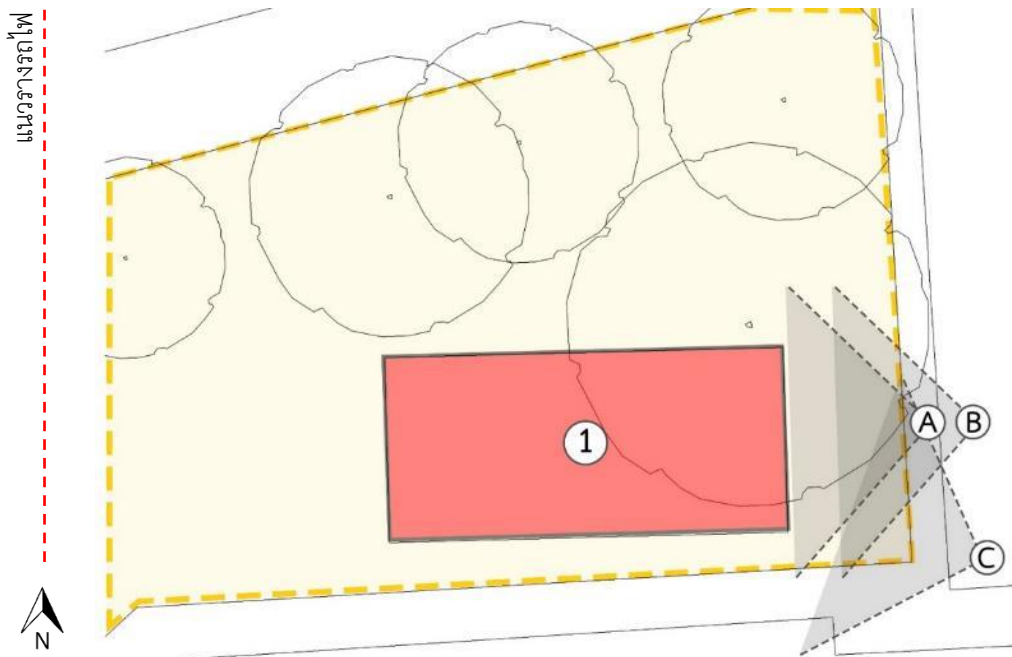
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองมีความอ่อนไหวทางสายตามาก เนื่องจากทางสัญจรที่เข้ามายังตัวตำหนักอยู่ใกล้ถนนหลักที่มีคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีการใช้ทางสัญจรด้านหน้าตำหนักเป็นทางผ่านสู่วัดกุฎีดาวทำให้มีผู้คนสัญจรผ่านเป็นจำนวนมาก จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่ามีความอ่อนไหวทางสายตามาก ในส่วนสมรรถนะการดูกล้องสายตาค่อนข้างน้อยเนื่องจากพื้นที่โดยรอบมีเพียงไม้ประจานเพียง 1 ต้นเท่านั้น ในส่วนทัศนวิสัยอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากตัวพระตำหนักอยู่ห่างจากแนวรถไฟไม่มากนัก จากการวิเคราะห์ จึงประเมินผลกระทบทางสายตาได้ว่ามีโอกาสได้รับผลกระทบทางสายตาอยู่ในระดับปานกลาง

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 132 ตำแหน่งก้ามะเลียน (บริเวณพื้นที่เปิดโล่งด้านหน้าพระตำหนัก)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 133 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน ตำแหน่งกำแพงมะเลี่ยน

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญเนื่องจาก เป็นโบราณสถานเพียงแห่งเดียวในโบราณสถานทั้ง 13 แห่ง ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นพระตำหนักของเจ้านายชั้นสูงมีรูปทรงเรียวยาว ผนังชั้นบนและล่าง ถูกเจาะเป็นซุ้มโค้งรูปกลีบดอกบัว ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากชาติตะวันตก

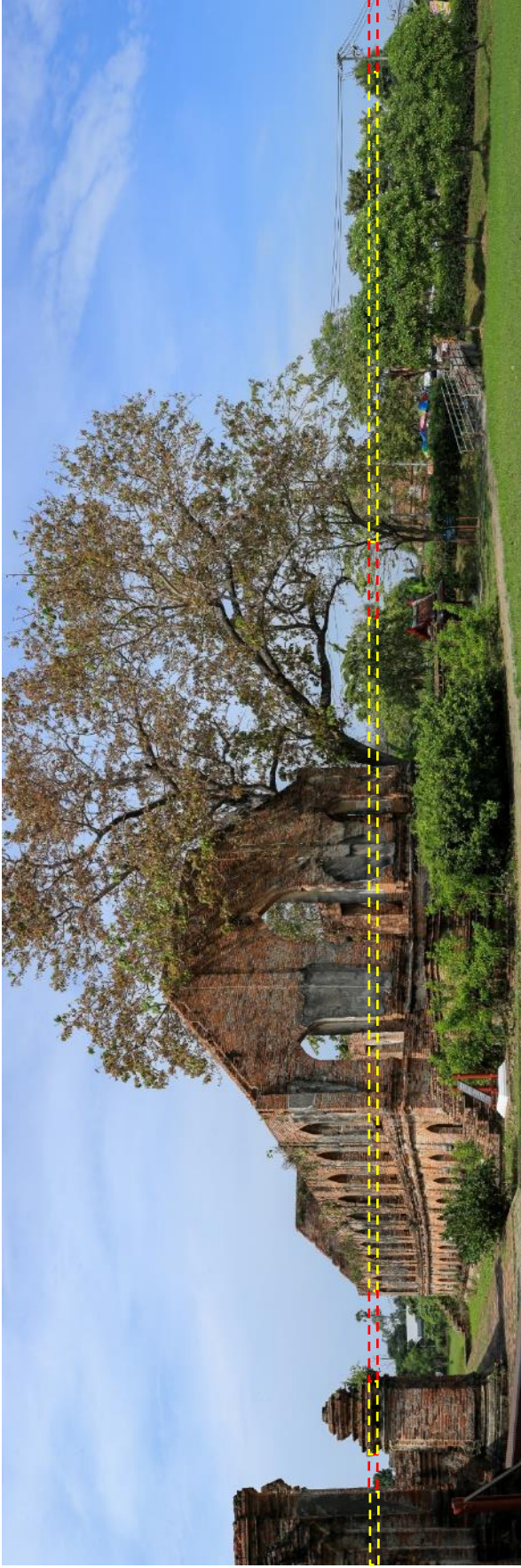
แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 134 แบบจำลองเชิงซ้อนต้นทันทักษะเลียน มุมมอง A
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางรถไฟและตัวรางที่
มองเห็นในทัศนียภาพ
แนวทางรถไฟและตัวรางที่
โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 135 แบบจำลองเชิงซ้อนต้นทันทักษะเลียน มุมมอง B
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 136 แบบจำลองเชิงซ้อนด้านกำแพงเมือง มุมมอง C
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(20) จุด VP 20 : วัดกุฎีดาว

ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 700 เมตร

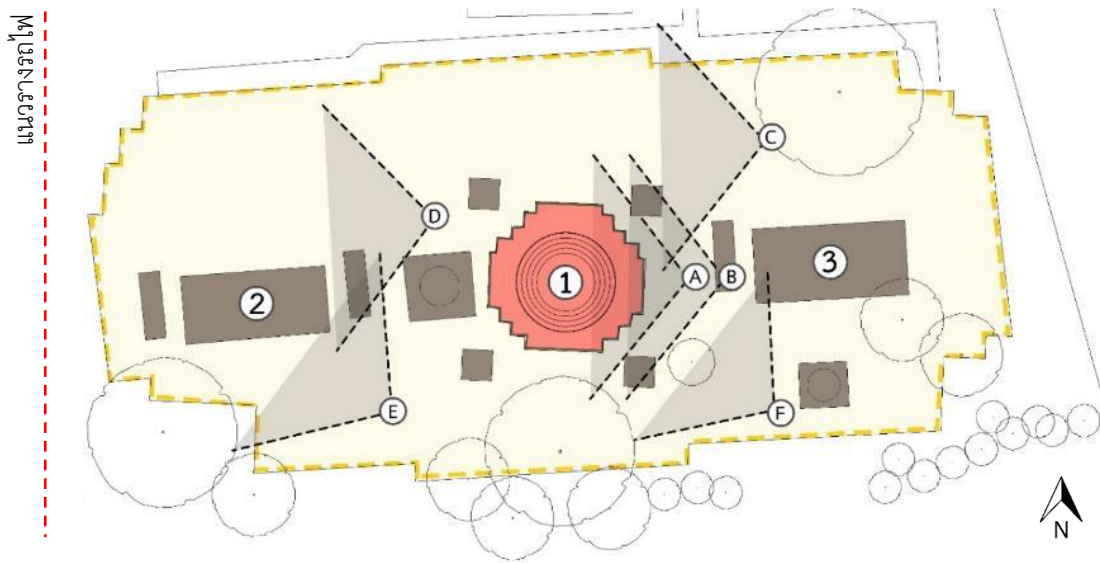
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก และมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเป็นประจำ ทำให้วัดกุฎีดาวมีความอ่อนไหวทางสายตายุในระดับมาก รวมทั้งพื้นที่มีสมรรถนะการดูดกลืนสายตาที่ช่วยบดบังรางรถไฟน้อย ทำให้มีโอกาสที่นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นแนวรางรถไฟที่เด่นชัดได้ ในส่วนทัศนวิสัยค่อนข้างดีมีสภาพอากาศที่เปิดโล่ง จากการวิเคราะห์จุดมองเบื้องต้น สามารถประเมินผลกระทบเบื้องต้นได้ว่ามีโอกาสได้รับผลกระทบทางสายตามาก

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 137 วัดกุฎีดาว (บริเวณทางเดินด้านหน้าอุโบสถ)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 138 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดกุฎีดาว

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

* หมายเหตุ 4 ขอบเขตวัด 5 เขตพุทธาวาส 6 เขตสังฆาวาส 7 เจดีย์ประธาน A จุดถ่ายภาพ

อุโบสถที่ปัจจุบันอาคารทรุดโทรมลงไปมากแต่ยังเห็นเป็นทรงระฆัง ฐานด้านหน้าและหลังไม่ได้ย่อมุม ส่วนด้านข้างเป็นเส้นโค้งท้องสำเภา ซึ่งยังพบหลักฐานที่บอกเล่าวิถีชีวิตสมัยอยุธยา กำลังเจริญรุ่งเรืองในสมัยนั้น จึงถือเป็นโบราณสถานสำคัญของวัดกุฎีดาว

- - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ
- - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 โดรนบินทัศนียภาพ

ภาพที่ 139 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุคิวคิว มุมมอง A
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

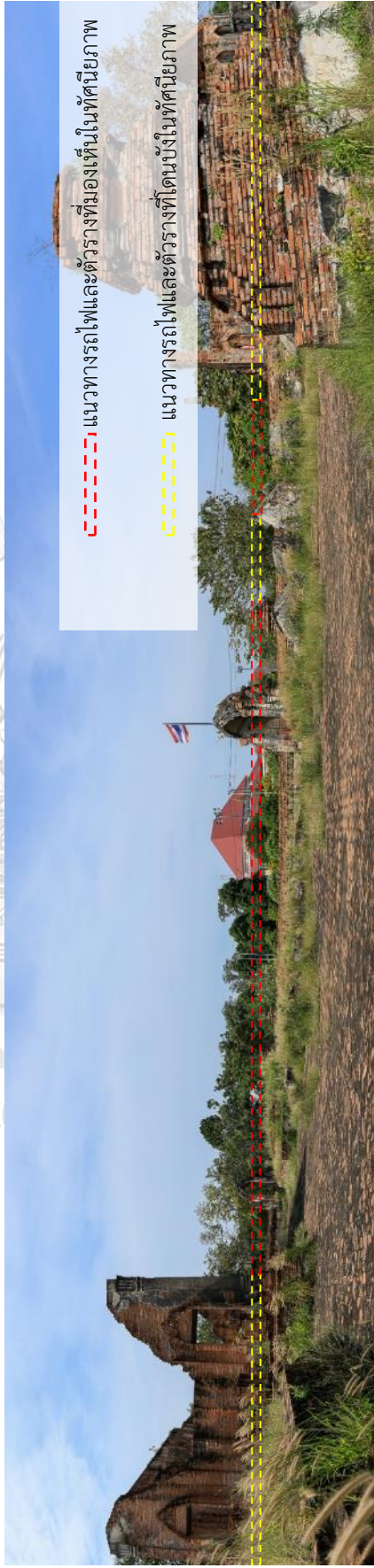
- - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 มองเห็นในทัศนียภาพ
- - - - แนวทางรถไฟและตัวรางที่
 โดรนบินทัศนียภาพ

ภาพที่ 140 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุคิวคิว มุมมอง B
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

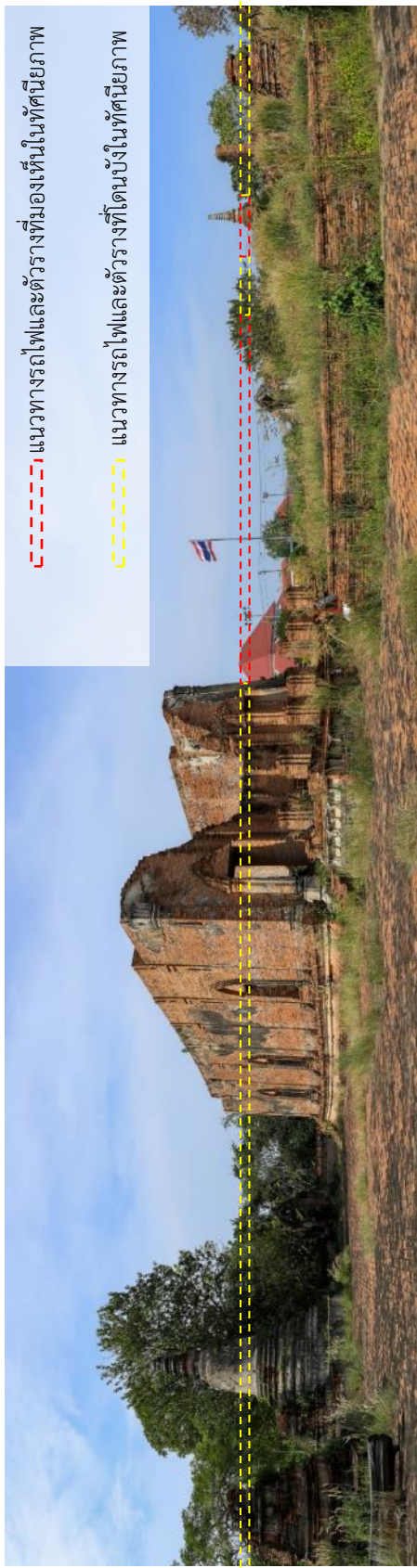
--- แนวนทางรถไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ
--- แนวนทางรถไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 141 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุภูมิสถาปัตย์ มุมมอง C
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

--- แนวนทางรถไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ
--- แนวนทางรถไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 142 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุภูมิสถาปัตย์ มุมมอง D
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

--- แนวทางรถไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ
 --- แนวทางรถไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 143 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุภูมิภาค ระยะห่างจากจุดถ่ายภาพถึงโบราณสถาน มุมมอง E
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

--- แนวทางรถไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ
 --- แนวทางรถไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 144 แบบจำลองเชิงซ้อนวัตถุภูมิภาค ระยะห่างจากจุดถ่ายภาพถึงโบราณสถาน มุมมอง F
 ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(21) จุด VP 21 : วัดมเหยงคณ์

ที่ตั้ง : ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 1 กิโลเมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ที่มีโบราณสถานค่อนข้างมากและมีผู้คนสัญจรผ่านบางส่วน ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ทัศนวิสัยปานกลาง และสมรรถนะการดูกลืนสายตามาก จึงประเมินผลกระทบเบื้องต้น พบว่ามีโอกาสได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

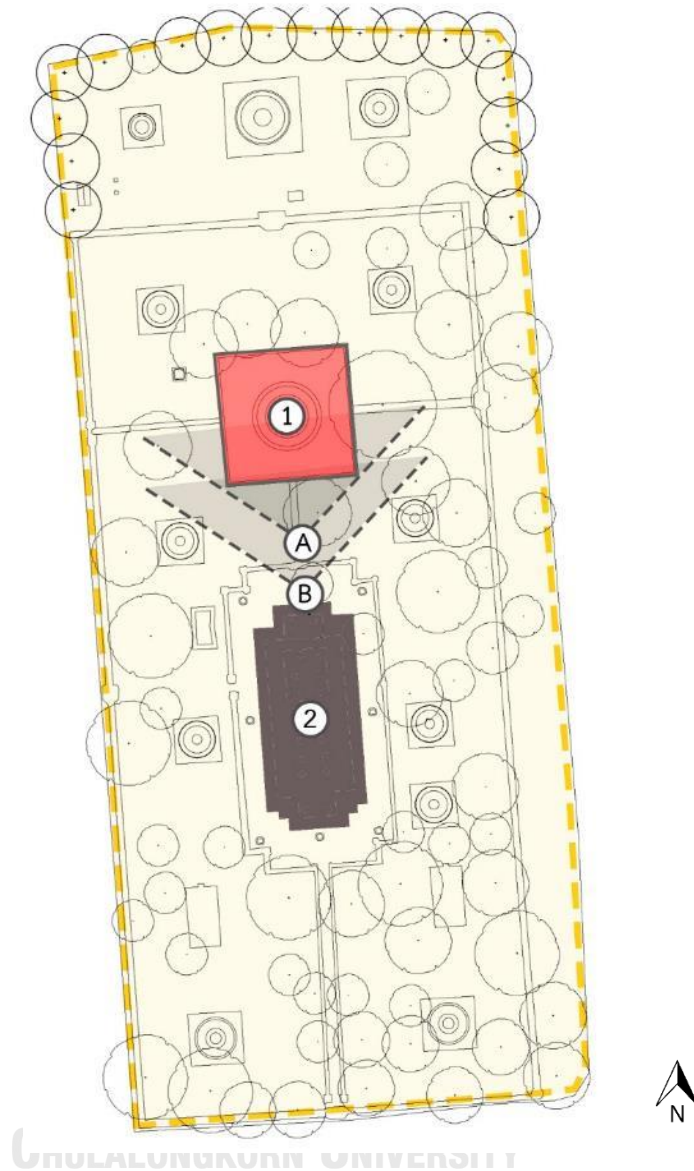
คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 145 วัดมเหยงคณ์ (พื้นที่บริเวณภายในเขตโบราณสถาน)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนววางรถไฟ

ภาพที่ 146 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดมเหยงคณ์

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

- * หมายเหตุ
- ขอบเขตวัด
 - เขตพุทธาวาส
 - เขตสังฆาวาส
 - เจดีย์ฐานช้างล้อม ซึ่งเป็นเจดีย์ประธานของวัด
 - A จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจากวัดมเหยงคณ์มีพระอุโบสถที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีฐานช้างล้อม ซึ่งถือเป็นโบราณสถานที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะเข้ามาเยี่ยมชมโบราณสถานแห่งนี้

ภาพที่ 147 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมเหยงคณ์ มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 148 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดมเหยงคณ์ มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(22) จุด VP 22 : วิหารพระสุริยมณี

ที่ตั้ง : ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 42 เมตร

ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางสายตามาก เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีผู้คนสัญจรผ่านเป็นจำนวนมากจากการใช้งานของชุมชนเมือง และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากสถานีรถไฟ ในส่วนสมรรถนะการดูคลื่นสายตาน้อยไม่มีพืชพรรณช่วยบดบังการมองเห็น ในส่วนของทัศนวิสัยมาก เนื่องจากโบราณสถานอยู่ประชิดกับสถานีรถไฟ จึงประเมินผลกระทบเบื้องต้น พบว่ามีโอกาสได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ

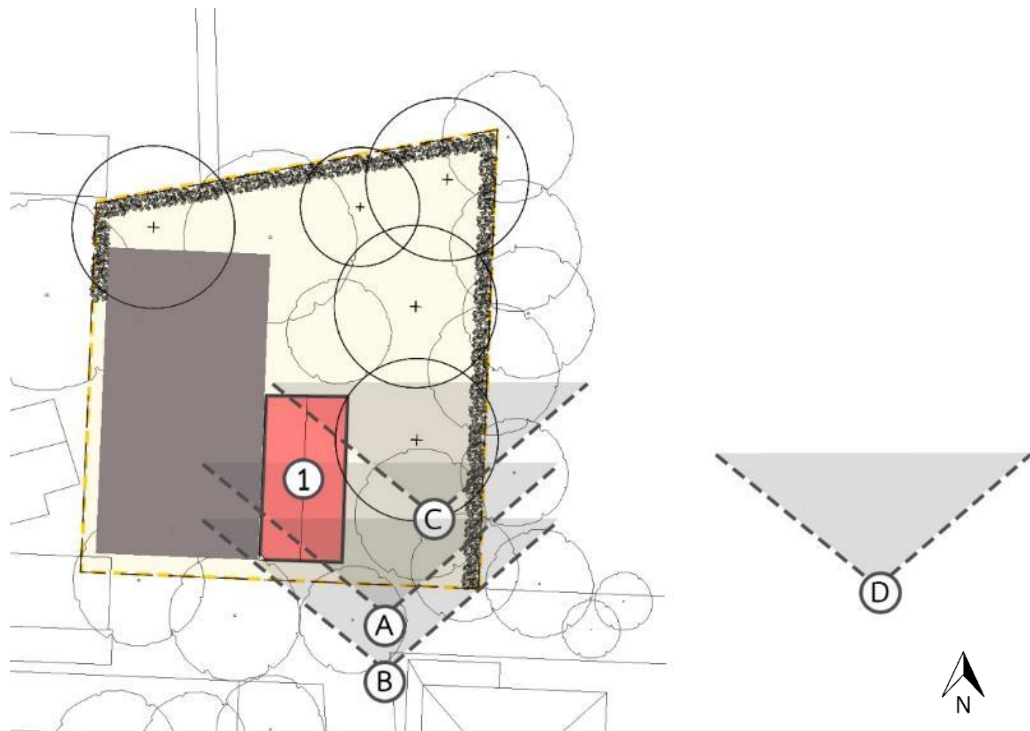
เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 149 วิหารพระสุริยมณี (บริเวณด้านหลังพระวิหาร)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนววางรถไฟ

ภาพที่ 150 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วิหารพระสุริยมนี
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

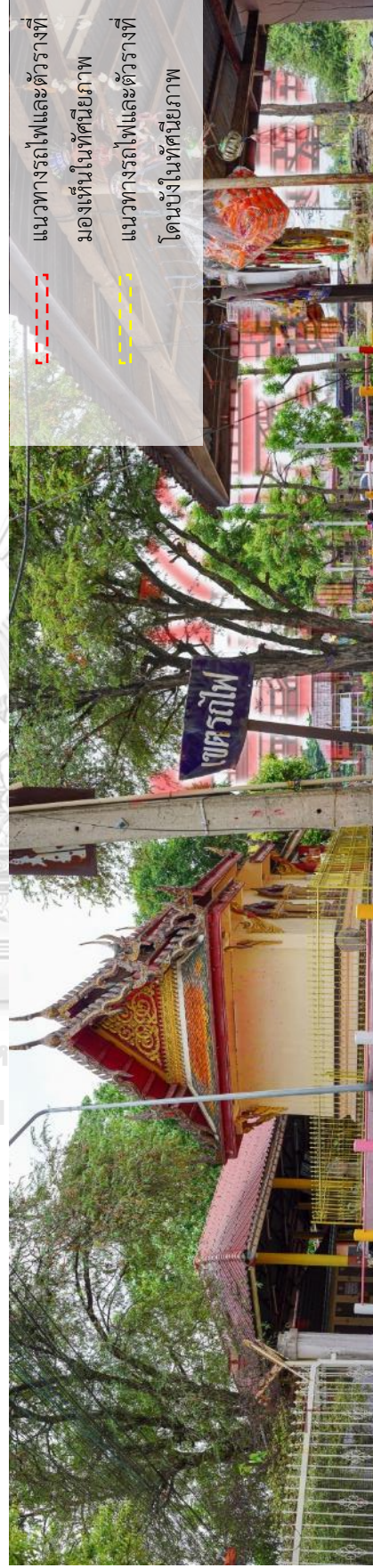
* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส โบราณสถานสำคัญ จุดถ่ายภาพ

ตำแหน่งโบราณสถานสำคัญ เนื่องจาก พระวิหารสุริยมนี ซึ่งถือเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชุมชน โดยรอบพื้นที่ รวมทั้งเป็นที่รวมตัวกันของชุมชนสำหรับสักการบูชาองค์พระพุทธรูปภายในพระวิหาร

ภาพที่ 151 แบบจำลองเชิงซ้อนวิหารพระสุริยบุรี มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

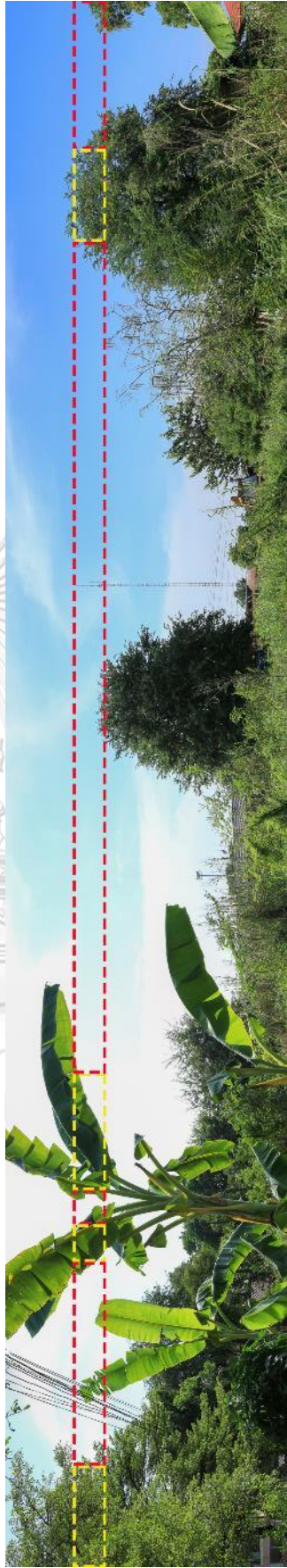

ภาพที่ 152 แบบจำลองเชิงซ้อนวิหารพระสุริยบุรี มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

รูปถ่าย
GKORN
ภาพที่ 153 แบบจำลองเชิงซ้อนนิเวศวิทยาพระสุริยเมธี มุมมอง C
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 154 แบบจำลองเชิงซ้อนนิเวศวิทยาพระสุริยเมธี มุมมอง D
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(23) จุด VP 23 : หมู่บ้านญี่ปุ่น

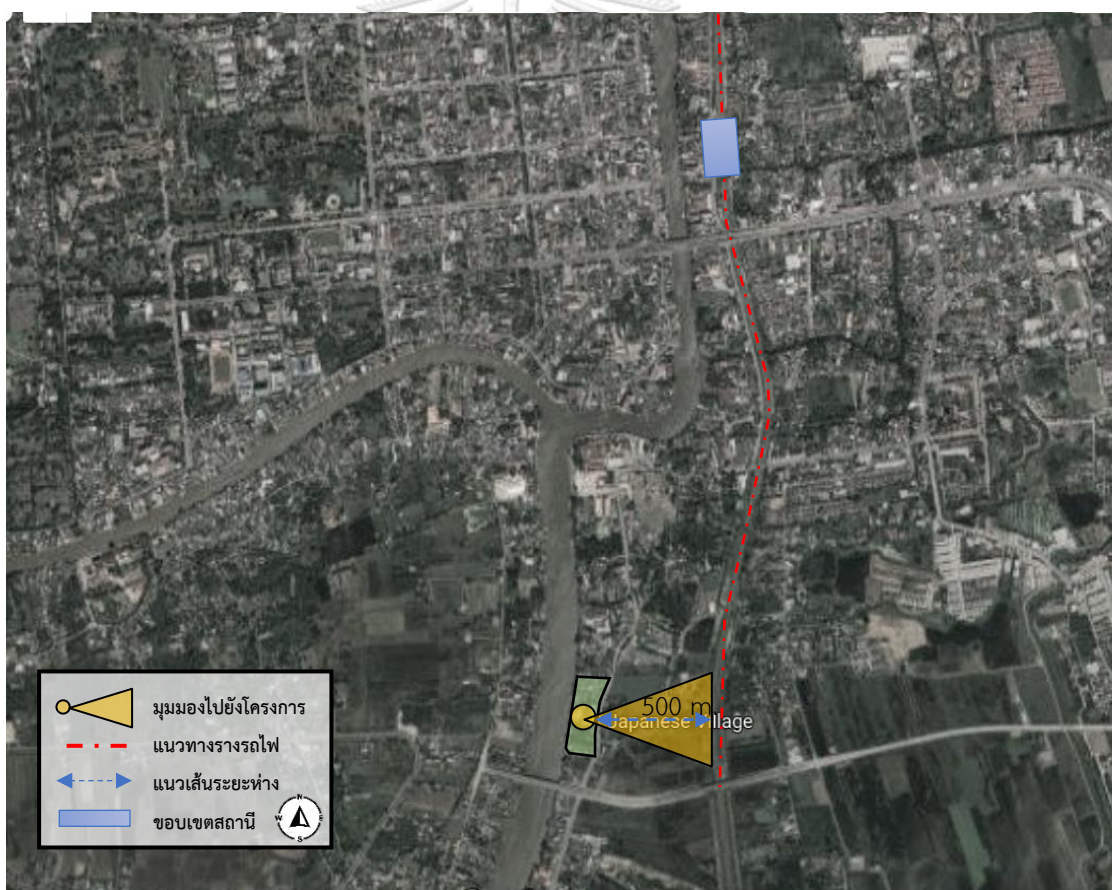
ที่ตั้ง : ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขึ้นทะเบียน

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 500 เมตร

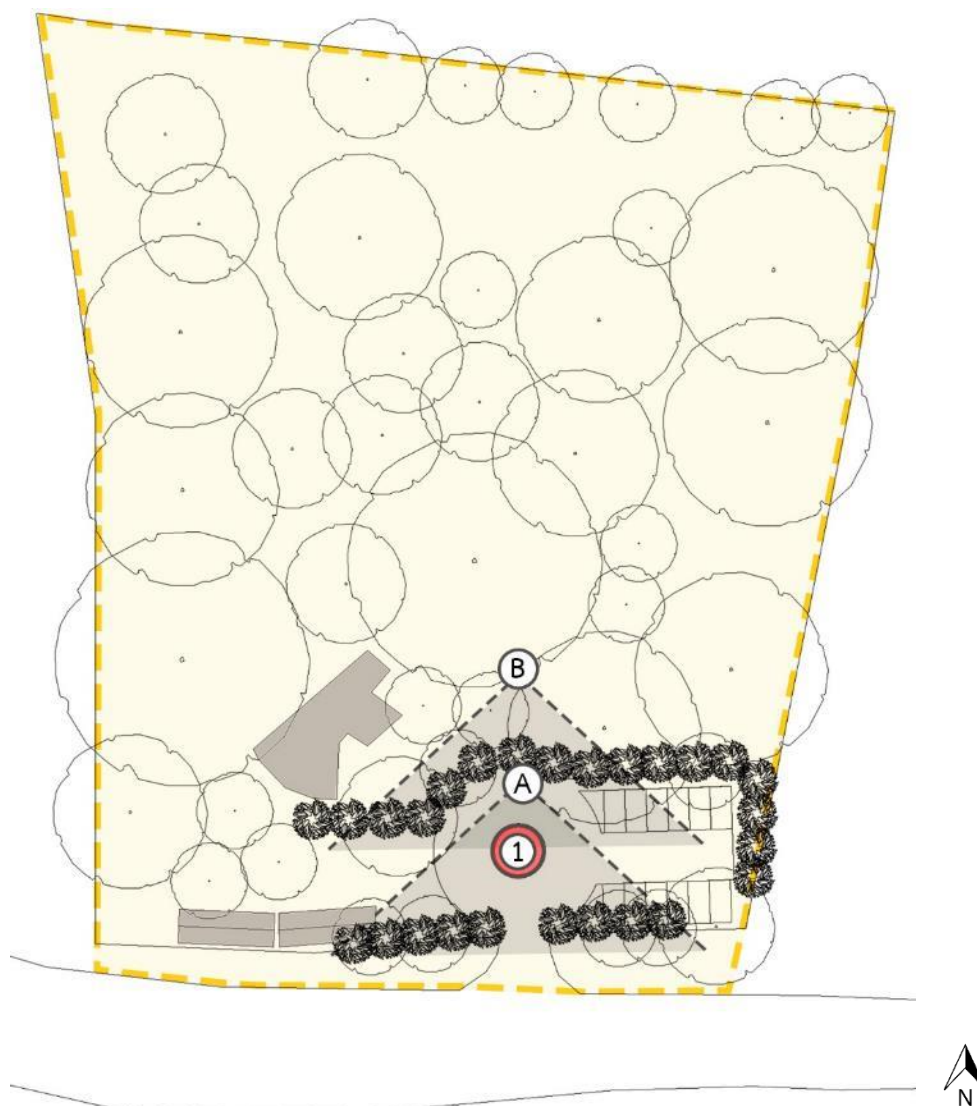
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่อยู่แนวแกนด้านหน้าทางเข้า และมีผู้คนสัญจรเป็นจำนวนมากทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตามาก ในสมรรถนะการดูกล้องสายตาน้อย ในส่วนทัศนวิสัยปานกลางมีหมู่บ้านอยู่ห่างจากแนวรางรถไฟไม่มากนัก ดังนั้นสามารถประเมินผลกระทบได้ว่า มีโอกาสได้รับผลกระทบระดับปานกลาง

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 155 หมู่บ้านญี่ปุ่น (บริเวณวงเวียนด้านหน้าหมู่บ้าน)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนววางรถไฟ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 156 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน หมู่บ้านญี่ปุ่น

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

*หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส รูปปั้นหน้าทางเข้าหมู่บ้านญี่ปุ่น จุดถ่ายภาพ

มีรูปปั้นที่เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับ ความรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยา ที่สร้างความสัมพันธ์กับชาวญี่ปุ่น เส้นทางเดินเรือ การติดต่อค้าขาย เรื่องราวเกี่ยวกับการเข้ามาของชุมชนญี่ปุ่น และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนญี่ปุ่นในอยุธยา เป็นต้น

แนวทางการไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางการไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 157 แบบจำลองเชิงซ้อนหมู่บ้านญี่ปุ่น มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

แนวทางการไฟและตัวรางที่มองเห็นในทัศนียภาพ

แนวทางการไฟและตัวรางที่โดนบังในทัศนียภาพ

ภาพที่ 158 แบบจำลองเชิงซ้อนจุดมองที่ 23 หมู่บ้านญี่ปุ่น มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

(24) จุด VP 24 : วัดพระนอน

ที่ตั้ง : ตำบลประตู่ชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท : โบราณสถานถูกขังทะเลเป็น

ระยะห่างจากโบราณสถานถึงรางรถไฟ : 490 เมตร

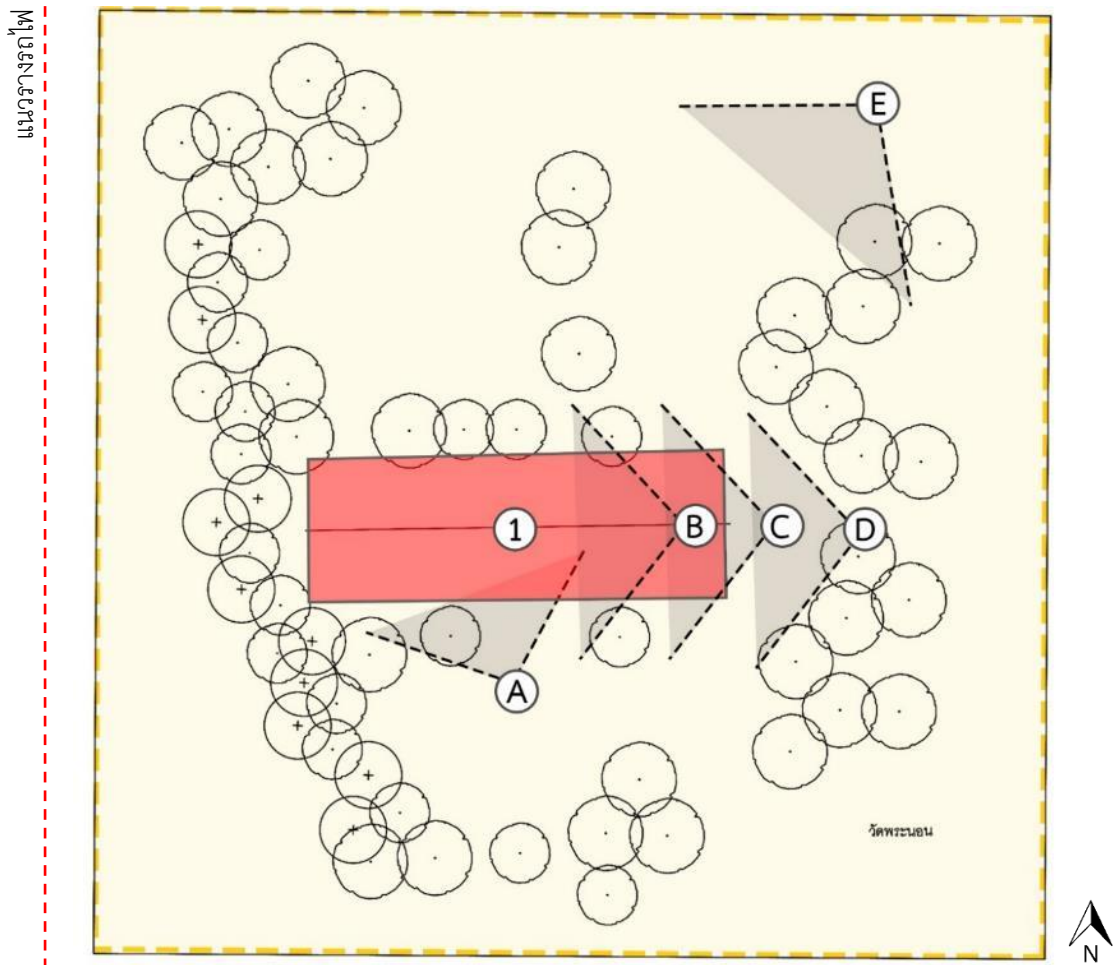
ประเมินผลกระทบเบื้องต้น : ตำแหน่งจุดมองเป็นพื้นที่ที่มีพระพุทธรูปเก่าแก่ แต่ด้วยพื้นที่มีทางเข้าค่อนข้างลำบากและมีผู้สัญจรผ่านน้อย ทำให้มีความอ่อนไหวทางสายตاپานกลาง ในสมรรถนะการดูคลื่นสายตามาก เนื่องจากมีพืชพรรณเดิมค่อนข้างหนาแน่น ในส่วนทัศนวิสัยค่อนข้างเปิดโล่งและอยู่ไม่ห่างจากแนวรางรถไฟ ดังนั้นสามารถประเมินผลกระทบได้ว่า มีโอกาสได้รับผลกระทบระดับปานกลาง

คาดการณ์ระดับผลกระทบ : มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีผลกระทบ
 เป็นจุดควบคุมมุมมองวิกฤติ เห็นควรศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 159 วัดพระนอน (บริเวณด้านหน้าอาคาร)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 160 แผนผังแสดงตำแหน่งคุณค่าโบราณสถาน วัดพระนอน

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* หมายเหตุ ขอบเขตวัด เขตพุทธาวาส เขตสังฆวาส โบราณสถานสำคัญ (A) จุดถ่ายภาพ

กรมศิลปากรเข้ามาบูรณะในปี องค์พระนอนที่เหลือเพียงพระนอนองค์ใหญ่ มีพระพักตร์เสี้ยวเดียว แต่ยังพบเห็นความงดงามขององค์พระเป็นพระปูนปั้นศิลปะอยู่ทรงรุ่นที่ 3 ลักษณะคล้ายพระนอนวัดธรรมิกราช ซึ่งถือเป็นโบราณสถานสำคัญของวัดพระนอน

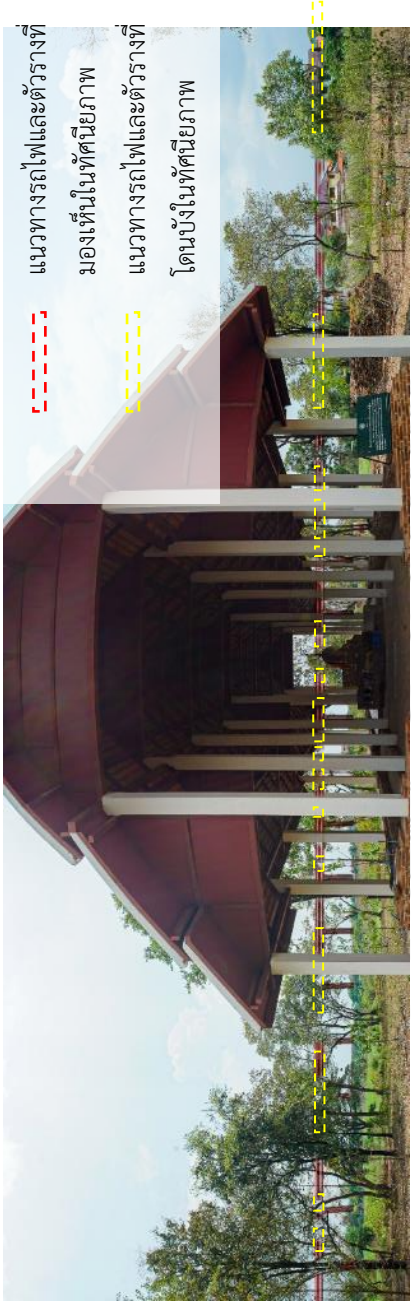
ภาพที่ 161 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง A

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 162 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง B

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 163 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง C

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 164 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง D

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

ภาพที่ 165 แบบจำลองเชิงซ้อนวัดพระนอน มุมมอง E
ที่มา : (ผู้วิจัย, 2565)

มหาวิทยาลัย
UNIVERSITY

4.3 การประเมินผลกระทบทางสายตา (Visual Impact Assessment: VIA)

การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาโบราณสถานทั้ง 24 แห่ง ว่ามีที่ใดบ้างที่ได้รับผลกระทบทางสายตาจากสถานีและรางรถไฟความเร็วสูง และ (2) การประเมินคุณค่าด้านต่าง ๆ ของโบราณสถานที่ได้รับผลกระทบ

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินผลกระทบทางสายตาจากสถานีและรางรถไฟความเร็วสูง

การวิเคราะห์ตำแหน่งมุมมองสำคัญในการถ่ายภาพจะทำการคัดเลือกโดยผู้วิจัยจากเกณฑ์การพิจารณามุมมองวิกฤต 3 ข้อ ดังนี้

- 1) จุดมองที่สามารถมองเห็นองค์ประกอบสำคัญของโบราณสถานอย่างเด่นชัด
- 2) จุดมองที่หันสู่ทิศทางของสถานีและแนวรางรถไฟผ่าน
- 3) จุดมองที่ผู้คนสัญจรเป็นจำนวนมาก

ระดับผลกระทบทางสายตาเบื้องต้น พิจารณาจากระยะห่างระหว่างพื้นที่กับโครงสร้างของโครงการ และประเด็นที่เป็นผลกระทบต่อคนในวงกว้าง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับหลัก เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินความสำคัญ ทั้งนี้ในการประเมินอาจประเมินเป็นช่วงได้เช่น น้อย-ปานกลาง เป็นต้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ระดับผลกระทบทางสายตามาก เป็นพื้นที่ที่มีการคาดการณ์แล้วว่าจะมีความอ่อนไหวทางสายตาสูงหรืออยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นอาคารสร้างใหม่ได้อย่างเด่นชัด เนื่องจากสถานีและรางรถไฟปรากฏอยู่ในตำแหน่งที่อยู่ในระยะประชิดกับโบราณสถาน มีลักษณะพื้นที่เปิดโล่ง และมีผู้คนสัญจรผ่านเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

2) ระดับผลกระทบทางสายตاپานกลาง เป็นพื้นที่ที่มีการคาดการณ์แล้วว่าจะมีความอ่อนไหวทางสายตاپานกลาง หรืออยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นอาคารสร้างใหม่ได้บางส่วน เนื่องจากสถานีและรางรถไฟอยู่ในระยะถัดออกไปจากระยะประชิด มีลักษณะพื้นที่ค่อนข้างเปิดโล่งบางส่วน และมีผู้คนสัญจรผ่านเป็นบางครั้ง เป็นต้น

3) ระดับผลกระทบทางสายตาน้อย เป็นพื้นที่ที่คาดการณ์แล้วว่าจะมีความอ่อนไหวทางสายตาอยู่ในระดับต่ำหรืออยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นอาคารสร้างใหม่ได้ไม่ชัดเจน เนื่องจากสถานีและรางรถไฟอยู่ในระยะไกลจากโบราณสถาน ซึ่งมีภูมิทัศน์เดิมค่อนข้างน้อย และเป็นพื้นที่ที่ผู้คนไม่ค่อยสัญจรผ่าน เป็นต้น

จากการศึกษาระดับผลกระทบทางสายตา พบว่า ปัจจัยสำคัญในการวิเคราะห์ระดับผลกระทบ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางภูมิทัศน์หลาย ๆ ด้าน เช่น ลักษณะมุมมองภายในพื้นที่ ถ้าอยู่ในพื้นที่ที่เปิดโล่งย่อมรับรู้ถึงผลกระทบมากกว่าพื้นที่ที่อับมุมมอง หรือ จำนวนพืชพรรณเดิมภายในพื้นที่ ถ้าพื้นที่ไหนมีจำนวนพืชพรรณเดิมน้อยย่อมรับรู้ถึงผลกระทบมากกว่าพื้นที่ที่มีพืชพรรณเดิมค่อนข้างหนาแน่น เป็นต้น ดังนั้นระดับผลกระทบจะวิเคราะห์ตามบริบทของสถานที่นั้น ๆ ที่แตกต่างกันออกไป

จากการวิเคราะห์ระดับผลกระทบและแบบจำลองเชิงซ้อนพบว่า สถานีและรางรถไฟไม่ได้ส่งผลกระทบต่อทางสายตาแก่โบราณสถานจำนวน 14 แห่ง ดังแสดงในตาราง 1 ได้แก่ (1) วัดประสาธ (2) วัดมณฑป (3) วัดมหาโลก (4) วัดตองปุ (5) วัดสมณโกฏฐาราม (6) หมู่บ้านโปรตุเกส (7) วัดไผ่โสมนรินทร์ (8) วัดแค (9) หมู่บ้านฮอลันดา (10) วัดโบสถ์ราชเดชะ (11) วัดป่าโค

ตาราง 3 แบบจำลองเชิงซ้อนโบราณสถานที่ไม่ได้รับผลกระทบทางสายตา

โบราณสถานที่ไม่ได้รับผลกระทบทางสายตา			
			
1. วัดประสาธ	2. วัดมณฑป	3. วัดมหาโลก	4. วัดตองปุ
			
5. วัดสมณโกฏฐาราม	6. หมู่บ้านโปรตุเกส	7. วัดไผ่โสมนรินทร์	8. วัดแค
			
9. หมู่บ้านฮอลันดา	10. วัดโบสถ์ราชเดชะ	11. วัดป่าโค	

ส่วนโบราณสถาน 10 แห่งที่เหลือ ได้แก่ (1) วัดดุสิตาราม (2) วัดอโยธยา (3) วัดสังฆาวาส (4) วัดจักรวรรดิ (5) ตำหนักกำมะเลียน (6) วัดกุฎีดาว (7) วัดมเหยงคณ์ (8) วิหารพระสุริยมุณี (9) หมู่บ้านญี่ปุ่น (10) วัดพระนอน ซึ่งโบราณสถานที่ได้รับผลกระทบทางสายตาส่วนใหญ่เห็นเป็นแนวรางและสถานีรถไฟ แสดงดังตาราง 2

ตาราง 4 แบบจำลองเชิงซ้อนโบราณสถานที่ได้รับผลกระทบทางสายตา

โบราณสถานที่ได้รับผลกระทบทางสายตา			
			
1. วัดคูสีดาราม	2. วัดอุโยธยา	3. วัดสังฆาวาส	4. วัดจักรวรรดิ
			
5. ตำนกกำมะเสียน	6. วัดกมุฑิตาว	7. วัดมเหยงคณ์	8. วิหารพระสุริยมุนี
			
9. หมู่บ้านญี่ปุ่น	10. วัดพระนอน	11.	

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินคุณค่าโบราณสถานและความสำคัญของพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

จากการศึกษาการประเมินแบบจำลองเชิงซ้อนในขั้นตอนที่ 1 พบว่า สิ่งปลูกสร้างในฉากหลังของโบราณสถานมีจำนวน 13 แห่งที่สถานีและรางรถไฟส่งผลกระทบต่อมุมมองของโบราณสถาน โดยในส่วนของ การประเมินคุณค่าโบราณสถานจะทำการศึกษาทั้ง 13 แห่ง เพื่อวิเคราะห์ถึงลำดับความสำคัญและคุณค่าของโบราณสถาน โดยมีหลักเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าโบราณสถาน 4 ด้าน (ปรานอม, 2559) คือ

1) การประเมินคุณค่าโบราณสถาน สามารถแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน

(ปรานอม ต้นสุขานันท์, 2559) ดังนี้

1. ด้านประวัติศาสตร์ มีตัวชี้วัด 4 ประการ ได้แก่ (1) อายุ (2) เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (3) เกี่ยวข้องกับแหล่งโบราณคดี (4) เป็นแบบแผนการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต

2. ด้านสถาปัตยกรรม มีตัวชี้วัด 8 ประการ ได้แก่ (1) เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดในกลุ่มอาคารนั้น (2) เป็นอาคารเพียงหลังเดียวในกลุ่มอาคารนั้น (3) เป็นอาคารที่พิเศษอย่างยิ่ง (4) มีเทคนิคการก่อสร้างหรือฝีมือการก่อสร้างเป็นพิเศษ (5) เป็นอาคารที่หาได้ยาก (6) การออกแบบที่ดี (7) เป็นสถาปัตยกรรมที่อยู่ในสภาพที่ดี (8) เป็นผลงานชิ้นเอกของคนสำคัญ

3. ด้านสุนทรียภาพ มีตัวชี้วัด 4 ประการ ได้แก่ (1) ความแท้ (2) การจัดองค์ประกอบภูมิทัศน์ (3) รูปแบบการจัดวาง (4) ตำแหน่งที่ตั้งอาคาร

4. ด้านการศึกษา มีตัวชี้วัด 5 ประการ ได้แก่ (1) เป็นสิ่งที่แสดงถึงลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรม (2) วิถีชีวิตของคนในอดีตในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ (3) เป็นแหล่งความรู้ทางประวัติศาสตร์ (4) แหล่งเผยแพร่ความรู้

ตาราง 5 การประเมินคุณค่าโบราณสถาน

ชื่อ	การวิเคราะห์
1. วัดดุสิตาราม	<p>วัดดุสิตารามสร้างเมื่อปี พ.ศ.2100 อายุประมาณ 465 ปี มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ สันนิษฐานว่าพระนเรศวรทรงสร้างเป็นสถานที่ใช้ในพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัย เจดีย์ประธานของวัดมีลักษณะเป็นเจดีย์ทรงระฆัง โดยรอบมีเจดีย์บริวารที่มุมทั้ง 4 ส่วนล่างของเจดีย์เป็นฐานแปดเหลี่ยมลดหลั่นขึ้นไปรองรับมาลัยเถา ด้านบนเป็นองค์ระฆังทรงเรียวยาวถัดขึ้นไปเป็นบัลลังก์ย่อมุมไม้สิบสองรองรับเสาหอนที่ล้อมรอบก้านฉัตรถัดขึ้นไปเป็นปล้องโฉนและปลียอด ด้านหน้าเจดีย์ประดิษฐานด้วยพระพุทธรูปหินทรายซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยตอนกลาง ส่วนพระอุโบสถเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนปลาย ในส่วนด้านการศึกษาว่าวัดดุสิตารามมีพระวิหารที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปหินทรายสีขาว และใบเสมาหินทราย เป็นศิลปะสมัยอยุธยาตอนปลาย ที่ยังคงมีให้คนรุ่นหลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน</p>
2. วัดอโยธยา	<p>วัดอโยธยา มีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ เป็นวัดที่สร้างมาก่อนที่จะมีการสถาปนาอยุธยาเป็นราชธานี เดิมชื่อวัดเดิม เคยเป็นพระราชวังสมัยอโยธยามาก่อน รวมถึงเป็นศูนย์กลางของเมืองอโยธยาในส่วนสถาปัตยกรรมโบราณสถานโดยรวมอยู่ในสมัยอยุธยาตอนต้น เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงระฆังรุ่นแรกของอยุธยา มีอายุเก่าแก่กว่าเจดีย์ทั่วไปบนเกาะอยุธยา ตัวเจดีย์มีลักษณะเป็นทรงลังกาแปดเหลี่ยมตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมย่อมุมรูประฆังเรียวยาวปากแคบ องค์ระฆังกลมทำเป็นรูปปั้นกลีบดอกบัว ในส่วนของสุนทรียภาพภูมิทัศน์โดยรอบเป็นพื้นที่โล่งทั้งด้านหน้าและด้านหลังเพื่อใช้เป็นลานกิจกรรมกันระหว่างเจดีย์กับองค์พระพุทธรูปให้อยู่ในแนวแกนคู่ขนาน</p>
3. วัดสังฆาวาส	<p>วัดสังฆาวาสมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ และเป็นสถานที่ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าจุดนี้เคยเป็นที่ตั้งวัดมาก่อน รวมทั้งเป็นสถานที่สมเด็จพระเจ้าเอกทัศหนีหลบหนีพม่าและสิ้นพระชนม์ที่วัดแห่งนี้ ในปัจจุบันถูกปล่อยทิ้งร้างอยู่ในพื้นที่ส่วนบุคคลของร้านอาหารบ้านสวนอัมสุขทำให้การเข้าถึงค่อนข้างลำบาก มีสถาปัตยกรรมหลงเหลือค่อนข้างน้อย มีเพียงซากพระพุทธรูปและเศษกระเบื้อง มีศาลาพร้อมพระพุทธรูปทองเหลือเพียง 1 องค์</p>

ตาราง 5 การประเมินคุณค่าโบราณสถาน (ต่อ)

ชื่อ	การวิเคราะห์
4. วัดจักรวรรดิ	เป็นโบราณสถานในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้นเมื่อสิ้นกรุงศรีอยุธยาวัดนี้ถูกปล่อยร้างจนมาถึงปัจจุบัน กรมศิลปากรได้เข้ามาบูรณะในปี (พ.ศ. 2542-2544) และได้พบว่ามีการบูรณะครั้งใหญ่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย ทำให้วัดนี้มีสถาปัตยกรรมรูปแบบร่วมสมัยทั้งอยุธยาตอนต้นถึงอยุธยาตอนปลายผสมผสานเข้าด้วยกันที่ควรแก่แก่การอนุรักษ์ รวมทั้งมีภูมิทัศน์ทางประวัติศาสตร์ที่สวยงามมีรูปแบบการวางผังบริเวณโดยการจัดวางอาคารให้มีเจดีย์ประธานอยู่กึ่งกลางหรือศูนย์กลางของผังมีอุโบสถและทางเข้าอยู่ในแนวแกนเดียวกัน โดยรอบมีคูน้ำ 3 ด้าน คือด้านทิศเหนือ ทิศใต้ และทิศตะวันตก ตลอดจนการจัดวางต้นไม้ยืนต้นตามแนวระหว่างคูคลองและแนวกำแพงเขตของโบราณสถาน ทำให้มีทัศนียภาพที่สวยงามเหมาะสมเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์
5. ตำหนักกำมะเลียน	ตำหนักกำมะเลียนมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ เคยใช้เป็นที่ประทับเพื่อทอดพระเนตรของของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศในการบูรณะปฏิสังขรวัดกุฎีดาว ในส่วนสถาปัตยกรรมเป็นโบราณสถานเพียงแห่งเดียวในโบราณสถานทั้ง 13 แห่ง ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นพระตำหนักของเจ้านายชั้นสูงมีรูปทรงเรียวยาว ผังชั้นบนและล่างถูกเจาะเป็นซุ้มโค้งรูปกลีบดอกบัว ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากชาติตะวันตก ในส่วนทัศนียภาพเป็นโบราณสถานที่อยู่ในพื้นที่โล่งกว้างเพื่อไม่ให้บดบังทัศนียภาพในการทอดพระเนตรวัดกุฎีดาว ภูมิทัศน์โดยรอบโบราณสถานมีต้นไม้เพียง 1 ต้น เป็นไม้ประธานอยู่ทางด้านหน้าของพระตำหนัก เพื่อสร้างร่มเงาให้แก่อาคาร
6. วัดกุฎีดาว	วัดกุฎีดาวมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ก่อสร้างสมัยอยุธยาตอนกลางในรัชกาลพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระและมีการก่อสร้างใกล้เคียงกับวัดมเหยงคณ์ ถือเป็นวัดที่วัดนี้ร่วมกันในสมัยนั้นที่มีอายุมากกว่า 300 ปี ในส่วนสถาปัตยกรรมโบราณสถานของวัดกุฎีดาวเป็นกลุ่มโบราณสถานในเขตพุทธาวาส อยู่ภายในกำแพงแก้วโดยเจดีย์ประธานตั้งอยู่หลังอุโบสถที่ปัจจุบันอาคารทรุดโทรมลงไปมากแต่ยังเห็นเป็นทรงระฆัง ฐานด้านหน้าและหลังไม่ได้ย่อมุม ส่วนด้านข้างเป็นเส้นโค้งท้องสำเภา ในส่วนภูมิทัศน์โดยรอบโบราณสถานมีค่อนข้างน้อยเนื่องจากพื้นที่ภายในเขตพุทธาวาสทั้งหมดเป็นพื้นที่อิฐศิลาแลงทำให้ไม่มีต้นไม้อยู่บริเวณวัดมีต้นไม้เพียงตามแนวขอบของกำแพงวัดเท่านั้น
7. วัดมเหยงคณ์	วัดมเหยงคณ์เป็นวัดที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ สร้างขึ้นในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าสามพระยา พ.ศ.1981 ก่อนสถาปนากรุงศรีอยุธยา 40 ปี จวบจนพ.ศ. 2310 ช่วงเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ได้ถูกทำลายและทิ้งร้าง จนกระทั่งปีพ.ศ. 2484 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนวัดมเหยงคณ์เป็นโบราณสถานและเข้าไปบูรณะฟื้นฟูโดยจัดพื้นที่นอกเขตโบราณสถานให้เป็นสำนักปฏิบัติธรรม มีประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมากจนถึงปัจจุบัน ในส่วนสถาปัตยกรรมมีพระอุโบสถที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัด

ตาราง 5 การประเมินคุณค่าโบราณสถาน (ต่อ)

ชื่อ	การวิเคราะห์
	พระนครศรีอยุธยา มีขนาดกว้าง 18 เมตร ยาว 36 เมตร โดยมีกำแพงแก้วล้อมรอบมีบันไดขึ้นทั้ง 4 ทิศ มีฐานทักษิณมีช้างปูนปั้นประดับอยู่ตามซุ้มรอบฐานรวม 80 เชือก ในส่วนทัศนียภาพในบริเวณวัดมีการจัดภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มีการปลูกต้นไม้ใหญ่อายุนับร้อยปี ให้ร่มเงาตลอดทางเดินทอดยาวไปจนถึงซุ้มประตูทางเข้า
8. วิหารพระสุริยมูณี	ในปี พ.ศ. 2475 ได้ค้นพบซากพระพุทธรูปถูกทิ้งกระจัดกระจายภายในวัดโคกกระเบื้องซึ่งเป็นวัดร้างที่อยู่ตรงข้ามสถานีรถไฟอยุธยา ในส่วนสถาปัตยกรรมลักษณะองค์พระพุทธรูปสันนิษฐานว่าอยู่ในสมัยทวารวดี ภายในวัดไม่มีสถาปัตยกรรมใด ๆ หลงเหลืออยู่ ในปี พ.ศ. 2507 ชาวบ้านในชุมชนซึ่งร่วมกับพนักงานสถานีรถไฟช่วยบูรณะพระพุทธรูปปางนาคปรกจากศิลาเนื้อละเอียดสีเขียวเข้มเจือดำและสร้างวิหารพระสุริยมูณี มีประชาชนเข้ามาสักการะบูชา เป็นที่เคารพ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในพื้นที่จนถึงปัจจุบัน ในส่วนทัศนียภาพภูมิทัศน์โดยรอบพระวิหารค่อนข้างน้อย เหลือเพียงต้นไม้กระจ่ายตามแนวกำแพง มีพื้นลานคอนกรีตสำหรับรองรับกิจกรรมของชุมชนและคนที่เดินมาจากสถานีรถไฟเข้ามาสักการะบูชา ทำให้พื้นที่วิหารสามารถมองเห็นสถานีได้อย่างชัดเจน
9. หมู่บ้านญี่ปุ่น	หมู่บ้านญี่ปุ่น มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ เป็นชุมชนญี่ปุ่นในอดีตที่อพยพจากญี่ปุ่นเข้ามาอยู่นอกเมืองหลวงของอาณาจักรอยุธยาที่เจริญรุ่งเรืองในช่วง (พ.ศ.2154 – พ.ศ.2171) ราว 400 ปีก่อน ในส่วนสถาปัตยกรรมมีรูปแบบการจัดวางผังและการออกแบบภูมิทัศน์จากแนวคิดโมเดิร์นที่ให้คุณค่าของความเรียบง่าย ลดความซับซ้อน และมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ในส่วนการศึกษามีการบอกเล่าเรื่องราวความรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยา เส้นทางเดินเรือ การติดต่อค้าขาย รวมถึงเรื่องราวเกี่ยวกับการเข้ามาของคนญี่ปุ่น ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนญี่ปุ่น ในส่วนทัศนียภาพมีการตกแต่งสวนสไตล์ญี่ปุ่นโดยเลือกใช้หินและไม้ไผ่ในการออกแบบร่วมกับพื้นที่สีเขียว เช่น ทางเดิน สวนหิน ศาลเจ้า ศาลาชมวิว ทำให้ภูมิทัศน์โดยรอบเกิดความรู้สึก เรียบง่าย สงบ และร่มเย็น
10. วัดพระนอน	วัดพระนอนมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ สร้างขึ้นสมัยอยุธยาตอนกลาง ประมาณปี พ.ศ.1900-2000 ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและรัชสมัยของสมเด็จพระเอกาทศรถ มีอายุกว่า 600ปี ในส่วนสถาปัตยกรรมถูกปล่อยทิ้งให้ทรุดโทรมจนเหลือเพียงฐานรากของกำแพงวัด วิหาร กรมศิลปากรเข้ามาบูรณะในปี พ.ศ. 2558 ในส่วนสถาปัตยกรรมโดยรวมไม่มีให้พบเห็นมากนัก เหลือเพียงพระนอนองค์ใหญ่ มีพระพักตร์สีเขียวเดียว พระพาหา(แขน)ทั้งสองข้างพังทลาย บั้นพระองค์ขาด แต่ยังพบเห็นความงดงามขององค์พระเป็นพระปูนปั้นศิลปะอุทธรุ่นที่3 ลักษณะคล้ายพระนอน วัดธรรมิกราช กรมศิลปากรได้บูรณะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2560 เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่ท่องเที่ยวต่อไป

ตาราง 5 การประเมินคุณค่าโบราณสถาน (ต่อ)

ชื่อ	การวิเคราะห์
11. วัด ประตูทรงธรรม	วัดประตูทรงธรรมมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในอดีต เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าทรงธรรมได้รับความช่วยเหลือจากพระภิกษุสงฆ์จำนวน 8 รูป ให้หลบหนีจากการก่อกบฏของพวกญี่ปุ่นที่จะหมายปลงพระชนชีพ ในปี พ.ศ. 2153 ในส่วนสถาปัตยกรรม วิหาร และอุโบสถเป็นงานฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนปลาย และมีการบูรณะในช่วงรัชกาลที่ 4 มีจิตรกรรมฝาผนังเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ทศชาติชาดกพุทธประวัติ และการละเล่นของไทยในสมัยก่อน ในส่วนทัศนียภาพภายในวัดมีต้นไม้เก่าแก่ขนาดใหญ่หลากหลายชนิดกระจายทั่วบริเวณโดยรอบวัด ทำให้พื้นที่ภายในร่มรื่นและสร้างความเป็นส่วนตัวให้กับผู้คนที่เข้ามาเยี่ยมชม ในส่วนด้านการศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนังที่บอกเล่าเรื่องราวการดำเนินชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้คนในยุคนั้น
12. วัดทรงกุศล	วัดทรงกุศลเป็นวัดที่มีความสำคัญของตำบลเกาะเรียน เนื่องจากเป็นแหล่งรวมตัวของชุมชนในพื้นที่สำหรับใช้ประกอบพิธีทางศาสนาและสักการะบูชาเศียรพญานาคที่เป็นโบราณสถานที่ตั้งของวัด ในส่วนสถาปัตยกรรมภายในวัดมีพระพุทธรูปที่สำคัญ 2 องค์ คือหลวงพ่อกวและหลวงพ่อดำ ส่วนพระอุโบสถมีพระประธานที่สวยงาม ตลอดจนมีเศียรพญานาคจากฝั่งลาวที่ตั้งอยู่ด้านหลังวัดติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา
13. วัดบางกระจะ	ในด้านประวัติศาสตร์วัดบางกระจะสร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ 21 ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำป่าสักที่ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเป็นศูนย์กลางการค้าทางน้ำที่สำคัญสมัยกรุงศรีอยุธยา ในส่วนสถาปัตยกรรม โบราณสถานที่สำคัญภายในวัดมีเจดีย์และพระอุโบสถที่ภายในประดิษฐานพระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ซึ่งมีความสวยงามของศิลปะร่วมสมัย ในส่วนทัศนียภาพ พื้นที่ภายในวัดมีมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่สวยงาม เนื่องจากพื้นที่ภายในวัดบางกระจะค่อนข้างเปิดโล่งทำให้สามารถมองเห็นแม่น้ำเจ้าพระยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร และเจดีย์ประธานของวัดใหญ่ชัยมงคล ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่สวยงามและมีคุณค่า

จากการประเมินคุณค่าโบราณสถานที่ได้กล่าวไปข้างต้น พบว่า วัดเมษยงค์ วัดพระนอน หมู่บ้านญี่ปุ่น วัดบางกระจะ วัดประตูทรงธรรม ฯลฯ ที่บ่งชี้ให้เห็นถึงคุณค่าในด้านต่าง ๆ ของโบราณสถานที่เด่นชัด เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของโบราณสถาน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตาราง 6 ตารางสรุปการประเมินคุณค่าโบราณสถาน

	คุณค่าด้านประวัติศาสตร์	คุณค่าด้านสถาปัตยกรรม	คุณค่าด้านสุนทรียภาพ	คุณค่าด้านการศึกษา
1. วัดดุสิตาราม	พระนเรศวรทรงสร้างเป็นสถานที่ใช้พิธีถือน้ำพระพิพัฒน์เสียดยา	แสดงลักษณะสถาปัตยกรรมร่วมสมัยของเจดีย์ประธานทรงระฆัง		พระวิหารที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปทาทินทรายสีขาวและใบเสมาหินทรายที่เป็นศิลปะสมัยอยุธยาตอนปลายที่ยังมีให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา
2. วัดอโยธยา	เคยเป็นพระราชวังสมัยอยุธยามาก่อน รวมถึงเป็นศูนย์กลางของเมืองอโยธยา	เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงระฆังรุ่นแรก	รูปแบบการจัดวาง โบสถ์ พระพุทธรูป และเจดีย์ เป็นแนวนอนที่เป็นระเบียบ และพื้นที่เปิดโล่งที่มีภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น ซึ่งมีความสวยงามเหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทางศาสนา	เป็นแหล่งเรียนรู้สถาปัตยกรรมของเจดีย์ทรงระฆังรุ่นแรก
3. วัดสังฆกาส	เป็นสถานที่ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าเป็นสถานที่ที่สมเด็จพระเจ้าเอกทัศหลบหนีพม่าและสิ้นพระชนม์ที่วัดแห่งนี้			
4. วัดจักรวรรดิ		มีสถาปัตยกรรมรูปแบบร่วมสมัยตั้งอยู่ชานชาลาตอนต้นถึงอยุธยาตอนปลายผสมผสานเข้าด้วยกัน	มีรูปแบบการวางผังบริเวณโดยการจัดวางอาคารให้มีเจดีย์ประธานอยู่กึ่งกลางหรือศูนย์กลางของผังมีโอบุสถและทางเข้าอยู่ในแนวแกนเดียวกัน โดยรอบมีคูน้ำ 3 ด้าน การจัดวางต้นไม้ยืนต้นตามแนวระหว่งคูคลองและแนวกำแพงเขตของโบราณสถาน	
5. ด่านนันทกัมมะเลียน	เป็นที่ประทับเพื่อทอดพระเนตรของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศในการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดกุฎีดาว	เป็นโบราณสถานเพียงแห่งเดียวในโบราณสถานทั้ง 10 แห่ง ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นพระตำหนักของเจ้านายชั้นสูงมีรูปทรงเรือยาว	เป็นโบราณสถานที่อยู่ในพื้นที่โล่งกว้างเพื่อไม่ให้บดบังทัศนียภาพในการทอดพระเนตรวัดกุฎีดาว	เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบพระตำหนักก่อสร้างรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบพระตำหนักของเจ้านายชั้น

ตาราง 7 ตารางสรุปการประเมินคุณค่าโบราณสถาน (ต่อ)

	คุณค่าด้านประวัติศาสตร์	คุณค่าด้านสถาปัตยกรรม	คุณค่าด้านสุนทรียภาพ	คุณค่าด้านการศึกษา
6. วัดกุฎีดาว	ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่เมื่อปี 2254 ในสมัยของสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ โดยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศในขณะที่ยังดำรงพระยศเป็นพระมหาอุปราช	มีลักษณะรูปแบบศิลปะคล้ายกับวัดหลวงในสมัยอยุธยาตอนต้นถึงอยุธยาตอนกลาง ปรากฏร่องรอยฝีมือการสร้างอย่างงดงามตามอย่างศิลปะสมัยอยุธยา	พุทธศาสนิกชนในบริเวณใกล้เคียงได้มากราบสักการะบูชาเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะในวันพระและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	เป็นแหล่งเรียนรู้อารยธรรมและความเจริญรุ่งเรืองของผู้คนในสมัยอยุธยา
7. วัดมเหยงคณ์	สร้างขึ้นในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าสามพระยา พ.ศ.1981 ก่อนสถาปนากรุงศรีอยุธยา 40 ปี	มีพระอุโบสถที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	บริเวณวัดมีการจัดภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น มีการปลูกต้นไม้ใหญ่อยู่รอบๆ บริเวณ	เป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตของผู้คนในอดีตและเป็นแหล่งเผยแพร่พระพุทธศาสนาจนถึงปัจจุบัน
8. วิหารพระสุริยมนี	เป็นสถานที่ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าเป็นสถานที่ตรงนี้เคยเป็นวัดโคกกระเบื้องมาก่อน	มีพระพุทธรูปปางนาคปรกจากศิลปะเขมรและศิลปะสมัยทวารวดี	ให้ความสวยงามของภูมิทัศน์ที่เน้นความเรียบง่าย อดความซับซ้อน และมีความสมบูรณ์ในตัว	แหล่งเรียนรู้ความเป็นมาของชุมชนญี่ปุ่นในกรุงศรีอยุธยา ในเรื่องประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม และภูมิสถาปัตยกรรม เป็นต้น
9. หมู่บ้านญี่ปุ่น	เป็นชุมชนญี่ปุ่นในอดีตที่อพยพจากญี่ปุ่นเข้ามาอยู่นอกเมืองหลวงของอาณาจักรอยุธยาที่เจริญรุ่งเรือง	มีรูปแบบการก่อสร้าง ผัง การออกแบบภูมิทัศน์ และการออกแบบสถาปัตยกรรมจากแนวคิดโมเดิร์น	ให้ความสวยงามของภูมิทัศน์ที่เน้นความเรียบง่าย อดความซับซ้อน และมีความสมบูรณ์ในตัว	แหล่งเรียนรู้ความเป็นมาของชุมชนญี่ปุ่นในกรุงศรีอยุธยา ในเรื่องประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม และภูมิสถาปัตยกรรม เป็นต้น
10. วัดพระนอน	มีหลักฐานทางโบราณคดีที่บ่งบอกว่าอยู่ในช่วง ประมาณปี พ.ศ.1900-2000 ซึ่งมีมีอายุกว่า 600 ปี	พบหลักฐานเพียงพระนอนองค์ใหญ่ มีพระพักตร์เสี้ยวเดียว ซึ่งองค์พระเป็นพระปูนปั้นศิลปะอยุธยาตอนต้นถึงอยุธยาตอนกลาง	ทัศนียภาพภายในวัดมีต้นไม้เก่าแก่ขนาดใหญ่หลากหลายชนิดกระจายทั่วบริเวณโดยรอบวัด ทำให้พื้นที่ภายในร่มรื่นและสร้างความเป็นส่วนตัวให้กับผู้คนที่เข้ามาเยี่ยมชม	แหล่งเรียนรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมและจิตกรรมฝาผนังที่บอกเล่าเรื่องราวการดำเนินชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้คนในยุคหนึ่ง
11. วัดประดู่ทรงธรรม	สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมได้รับความช่วยเหลือจากพระภิกษุสงฆ์จำนวน 8 รูป ให้หลบหนีจากการกบฏของพวกญี่ปุ่นที่ จะหมายปลงพระชนชีพ ในปี พ.ศ. 2153	พบวิหารและอุโบสถเป็นงานฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนปลาย และมีการบูรณะในช่วงรัชกาลที่ 4 มีจิตรกรรมฝาผนังเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ทศชาติชาดกพุทธประวัติ และการละเล่นของไทยในสมัยก่อน	ทัศนียภาพภายในวัดมีต้นไม้เก่าแก่ขนาดใหญ่หลากหลายชนิดกระจายทั่วบริเวณโดยรอบวัด ทำให้พื้นที่ภายในร่มรื่นและสร้างความเป็นส่วนตัวให้กับผู้คนที่เข้ามาเยี่ยมชม	แหล่งเรียนรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมและจิตกรรมฝาผนังที่บอกเล่าเรื่องราวการดำเนินชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้คนในยุคหนึ่ง

ตาราง 8 ตารางสรุปการประเมินคุณค่าโบราณสถาน (ต่อ)

	คุณค่าด้านประวัติศาสตร์	คุณค่าด้านสถาปัตยกรรม	คุณค่าด้านสุนทรียภาพ	คุณค่าด้านการศึกษา
12. วัดทรงกุศล	วัดทรงกุศลเป็นวัดที่มีความสำคัญของตำบลเกาะเรียน เนื่องจากเป็นแหล่งรวมตัวของชุมชนในพื้นที่สำหรับใช้ประกอบพิธีทางศาสนาและสักการบูชา deity พญานาคที่เป็นโบราณสถานที่ตั้งตั้งของวัด	สถาปัตยกรรมภายในวัดมีพระพุทธรูปที่สำคัญ 2 องค์ คือหลวงพ่อดาวและหลวงพ่อดำ ส่วนพระอุโบสถมีพระประธานที่สวยงาม ตลอดจนมีเศียรพญานาคจากฝั่งลาวที่ตั้งอยู่ด้านหลังวัดติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา		
13. วัดบางกระจะ	ด้านประวัติศาสตร์วัดบางกระจะสร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ 21 ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำป่าสักที่ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยา ทิวทัศน์บริเวณนั้นเป็นศูนย์กลางการค้าท่งน้ำที่สำคัญสมัยกรุงศรีอยุธยา	โบราณสถานที่สำคัญภายในวัดมีเจดีย์และพระอุโบสถที่ ภายในประดิษฐานพระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ซึ่งมีความสวยงามของศิลปะร่วมสมัย	พื้นที่ภายในวัดมีมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่สวยงาม เนื่องจากพื้นที่ภายในวัดบางกระจะค่อนข้างเปิดโล่งทำให้สามารถมองเห็นแม่น้ำเจ้าพระยา วัดพญานัญญูเชิงวิหาร และเจดีย์ประธานของวัดใหญ่ชัยมงคล ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่สวยงามและมีคุณค่า	

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

โบราณสถานที่ได้รับผลกระทบทางสายตามากที่สุด คือ วิหารสุริยมุณี เนื่องจากสถานีรถไฟปรากฏอยู่ในตำแหน่งที่ประชิดกับวิหารซึ่งเป็นอาคารที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม จนส่งผลให้บังความสวยงามของภูมิทัศน์เดิมเป็นอย่างมากโดยเฉพาะเมื่อมองเห็นสถานีและรางรถไฟที่มีความสูงกว่าองค์ประกอบที่มีคุณค่าจนทำให้รู้สึกข่มบริเวณที่มีคุณค่านั้น ๆ อย่างชัดเจน รวมถึงลักษณะทางกายภาพของโบราณสถาน เช่น ความสูง สัดส่วน และรูปทรง ทำให้เกิดความแปลกแยกเด่นชัดขึ้นมาในภูมิทัศน์ จึงทำให้ภูมิทัศน์โดยรวมขาดความกลมกลืน ในส่วนของวัดประดู่ทรงธรรมวัดกุฎีดาวตำหนักกำมะเลียนและวัดมเหยงคณ์มีผลกระทบทางสายตารองลงมา เนื่องจากองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมภายในพื้นที่มีสิ่งปลูกสร้างและพืชพรรณค่อนข้างมาก ทำให้มองเห็นสถานีและแนวรางรถไฟในฉากหลังของโบราณสถานบางส่วน ในส่วนของวัดพระนอน วัดดุสิตาราม วัดจักรวรรดิ วัดอโยธยา วัดสังฆवास หมู่บ้านญี่ปุ่น วัดทรงกุศล วัดบางกระจะ ได้รับผลกระทบทางสายตาน้อย เนื่องจากมุมมองค่อนข้างปิดหรือองค์ประกอบสำคัญของพื้นที่อยู่ในบริเวณที่มีพืชพรรณค่อนข้างหนาแน่น ทำให้มองเห็นสถานีและแนวรางรถไฟที่ไม่เด่นชัดหรือแทบจะมองไม่เห็นลักษณะโครงสร้างอาคารใหม่จนเกิดความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ

5.2 ข้อเสนอแนะ

แนวทางลดผลกระทบทางสายตา มีหลายประการ เช่น การเปลี่ยนวัสดุอาคาร การเปลี่ยนรูปทรงอาคาร ฯลฯ เป็นต้น แต่ในงานวิจัยนี้ขอเสนอแนวทางที่ง่ายและรวดเร็วในการบดบังและสร้างความกลมกลืนให้กับบริบทเดิม ด้วยการใช้พืชพรรณ เพื่อลดผลกระทบทางสายตา และการลดระดับความสูงรางรถไฟ โดยมีหลักการในการออกแบบดังนี้

5.2.1 หลักการในการออกแบบพืชพรรณ

ข้อพิจารณาในการเลือกปลูกพืชพรรณเพื่อลดผลกระทบทางสายตา มีดังนี้

1) ตำแหน่งในการปลูก ระยะห่างในการปลูกควรพิจารณาจากขนาดทรงพุ่มว่ามีระยะในการแผ่กว้างเมื่อต้นโตเต็มที่เท่าใด จึงสามารถกำหนดระยะห่างจากโบราณสถานที่เหมาะสมได้

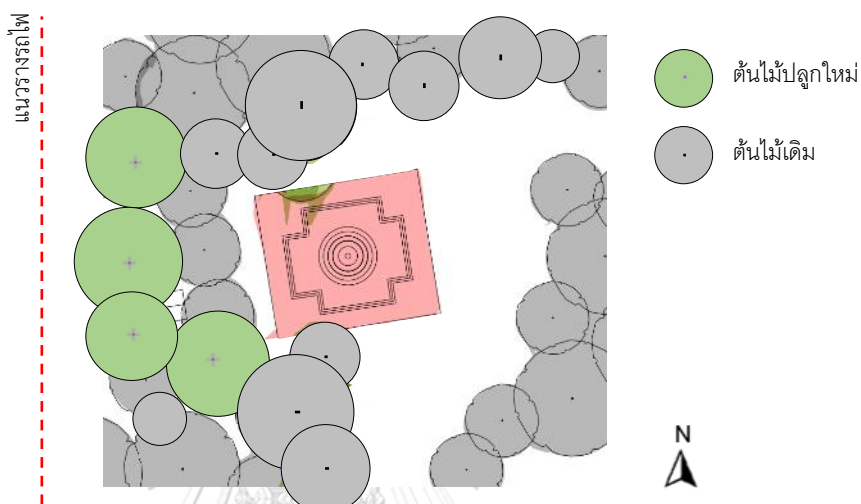
เช่น ต้นไม้ที่มีทรงพุ่มแผ่กว้าง ประมาณ 5 เมตรขึ้นไป ควรปลูกต้นไม้ให้ห่างจากโบราณสถานอย่างน้อย 5 เมตร ขึ้นไป เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากราก หรือ กิ่งไม้ที่จะหล่นลงมาจากต้น โดยเลือกตำแหน่งการปลูกเป็นฉากหลังของโบราณสถานเพื่อบังแนวรางรถไฟ

2) รูปแบบการปลูก การออกแบบภูมิทัศน์ในพื้นที่ที่ช่วยบดบังมุมมองไม่ให้เห็นอาคารสร้างใหม่ สามารถแบ่งแนวทางออกเป็น 2 ระยะ คือ (1) บังระยะใกล้ อาจปลูกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ไม้ใหญ่กับไม้พุ่มในบริเวณที่สามารถมองเห็นสถานีและรางรถไฟในระยะประชิด เนื่องจากเป็นมุมมองที่สามารถมองเห็นตั้งแต่เสาอาคารไปจนถึงระดับหลังคา (2) บังระยะไกล การออกแบบภูมิทัศน์ในพื้นที่โบราณสถานที่อยู่ไกลออกไปแต่ก็ยังพอมองเห็นสถานีและแนวรางรถไฟ ควรปลูกไม้ยืนต้นขนาดใหญ่กระจายตัวตามแนวที่ยังพอมองเห็นสถานีและรางรถไฟ เนื่องจากสามารถมองเห็นอาคารเพียงหลังคาและรางรถไฟเท่านั้น

3) ชนิดและพืชพรรณที่เลือกปลูก พืชพรรณที่นำมาปลูกใหม่ควรพิจารณาสภาพพรรณไม้เดิมของพื้นที่จากการสังเกตสภาพแวดล้อม โดยศึกษาลักษณะทางกายภาพ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ธรณีวิทยา ตลอดจนลักษณะของพืชพรรณเดิมในพื้นที่โดยพิจารณาตั้งแต่ตำแหน่งในการปลูก ขนาด ความสูง และรูปทรง ซึ่งพบว่าพื้นที่ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครหรืออยุธยาอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่วมถึง สภาพอากาศร้อนชื้น ดังนั้นควรเลือกปลูกไม้ยืนต้นไม่ผลัดใบ หรือต้นไม้ที่มีลักษณะทรงพุ่ม แผ่กว้าง ใบหนาที่บิมีความสูงประมาณ 10 เมตรขึ้นไปเป็นไม้ประจำถิ่นหรือไม้ที่สามารถทนแดด ทนฝน และอยู่ในสภาพพื้นที่น้ำท่วมขังได้ดี เช่น ต้นหมัน (*Cordia cochinchinensis* Pierre.) ต้นตะโก (*Diospyros rhodocalyx* Kurz.) ต้นมะพลับ (*Diospyros malabarica* (Desr.) Kostel.) ต้นแคนา (*Dolichandrone serrulata* (DC.) Seem.) ต้นตะเคียน (*Hopea odorata* Roxb.) ต้นพะยอม (*Shorea roxburghii* G.Don.) ต้นพะยุง (*Dalbergia cochinchinensis* Pierre.) ต้นตะแบก (*Lagerstroemia calyculata* Kurz.) ต้นมะม่วงป่า (*Mangifera caloneura* Kurz.) ต้นจามจุรี (*Samanca Saman* (Jacq) Merr.) ต้นพญาสัตบรรณ (*Alstonia scholaris* (L.) R. Br.) ต้นมะค่าโมง (*Afzelia xylocarpa* (Kurz) Craib.T.) ต้นกร่าง (*Ficus benghalensis* L.) ต้นประดู่อังสนา (*Pterocarpus indicus* Willd.) ต้นกันเกรา (*Fagraea fragrans* Roxb.) เป็นต้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการออกแบบภูมิทัศน์และการเลือกใช้พืชพรรณภายในพื้นที่

1) **วัดคูสิดาราม** เป็นโบราณสถานที่ค่อนข้างเงียบสงบ พื้นที่แคบ และมีเจดีย์ตั้งโดดเด่นอยู่กลางพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ได้รับผลกระทบน้อย จึงปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการปลูกไม้ยืนต้น ทรงพุ่มหนา ทึบ ตามแนวขอบพื้นที่ เพื่อให้เป็นฉากต้นไม้สีเขียวที่ช่วยลดผลกระทบทางสายตา เช่น ต้นตะเคียน ต้นตะแบก ต้นมะม่วงป่า เป็นต้น

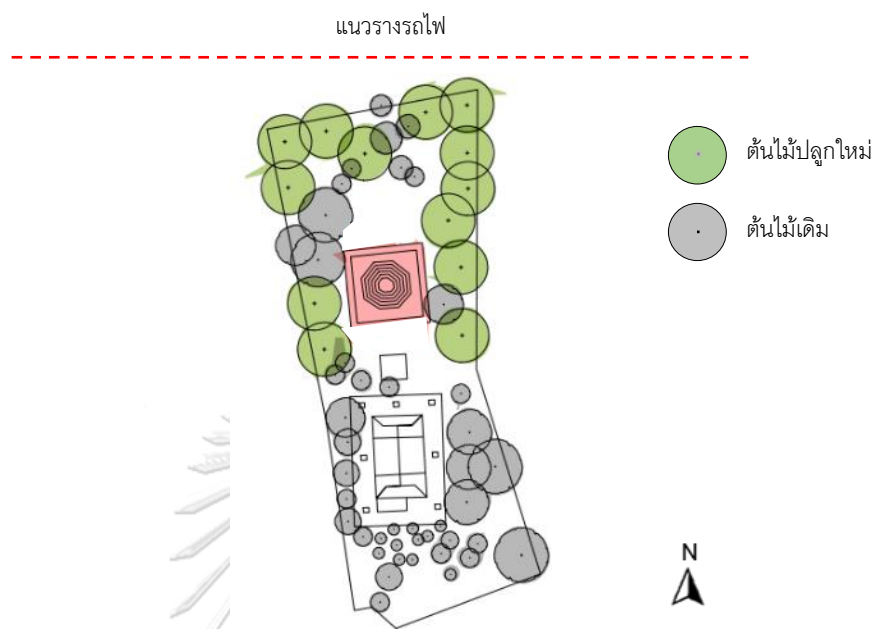
ภาพที่ 166 แพลนวัดคูสิดาราม

ภาพที่ 167 แบบจำลองวัดคูสิดาราม

2) **วัดอโยธยา** เป็นโบราณสถานที่อยู่กลางพื้นที่โล่งทำให้โบราณสถานมีความโดดเด่นแต่ถูกรบกวนสายตาจากรางรถไฟ อีกทั้งพื้นที่ด้านนอกเป็นพื้นที่ชุมชนซึ่งอยู่ติดกับโบราณสถาน ดังนั้นจึงทำการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการปลูกต้นไม้ปิดล้อมแนวขอบเขตโบราณสถาน เพื่อสร้างความ

เป็นส่วนตัวของโบราณสถานออกจากพื้นที่พักอาศัยของชุมชนโดยเลือกใช้ต้นไม้ทรงสูงปลูกตามแนวขอบถนน เช่น ต้นหมัน ต้นมะพลับ เป็นต้น

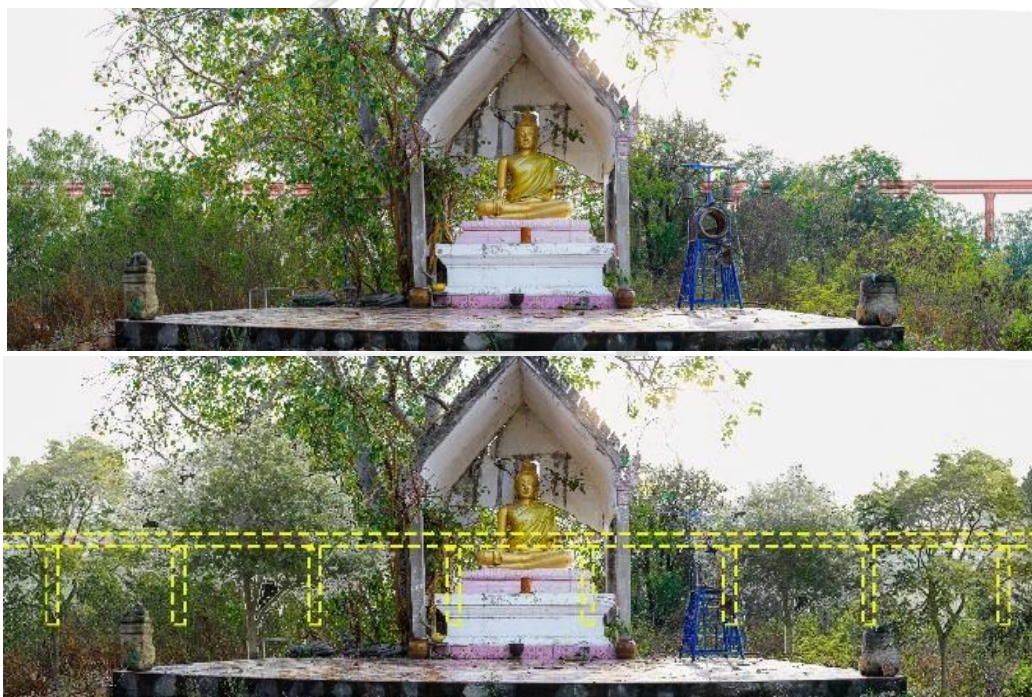
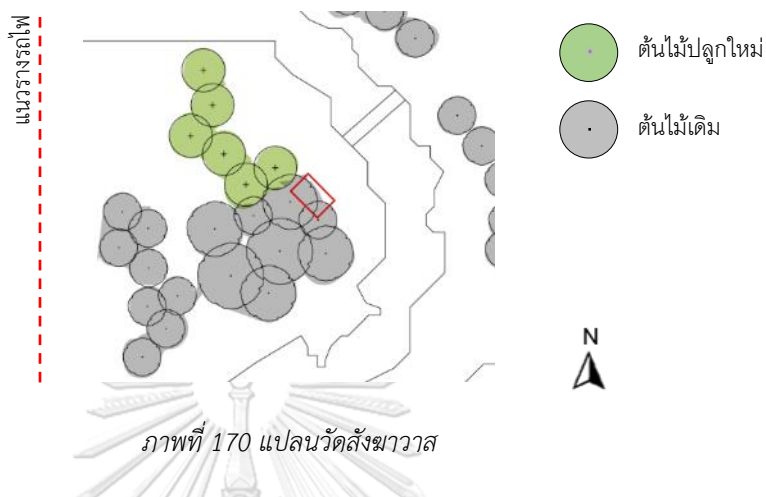

ภาพที่ 168 แปลนวัดอโยธยา

ภาพที่ 169 แบบจำลองวัดอโยธยา

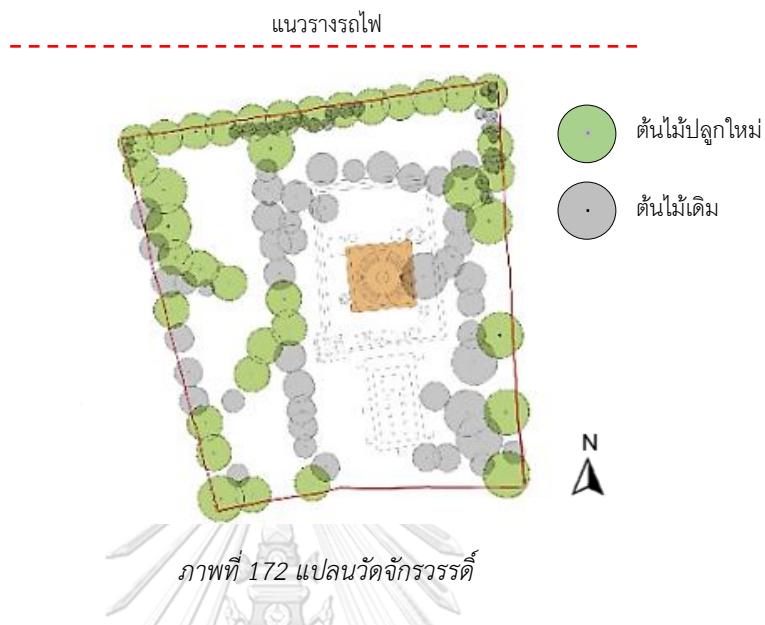
3) วัดสังฆาวาส เป็นโบราณมณีภูมิทัศน์เดิมภายในพื้นที่ค่อนข้างหนาแน่น จึงปรับปรุงภูมิทัศน์โดยเลือกใช้ต้นไม้ท้องถิ่นกระจายตัวตามแนวต้นไม้เดิมเพื่อเพิ่มความหนาแน่นในส่วนที่ยังมองเห็นแนวราง เช่น ต้นพะยุง ต้นมะค่าโมง

ภาพที่ 171 แบบจำลองวัดสังฆาวาส

4) วัดจักรวรรดิ เป็นพื้นที่ที่สามารถมองเห็นแนวรางรถไฟได้อย่างเด่นชัด เนื่องจากพื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่โล่งกว้างและมีภูมิทัศน์ค่อนข้างน้อยทำให้สามารถมองเห็นแนวรางได้ในระยะไกลรวมทั้งโบราณสถานมีคุณค่าสำคัญในด้านการวางผังที่เป็นแนวแกนที่เด่นชัด ดังนั้นการปลูกพืชพรรณเพื่อลดผลกระทบจะไม่วางอยู่ในแนวแกน จึงต้องวางตามแนวขอบเขตของ

โบราณสถาน ดังนั้นจึงปรับปรุงภูมิทัศน์โดยเลือกใช้ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ใบพุ่มหนาทึบ รูปทรงแผ่กว้าง เช่น ต้นจามจุรี ต้นแคนา เป็นต้น

ภาพที่ 173 แบบจำลองวัดจักรวรรดิ

5) ตำนังก้ามะเลี่ยน จากการศึกษาคุณค่าของตำหนักก้ามะเลี่ยน มีความสำคัญในด้านสถาปัตยกรรมที่มีจุดเด่นในเรื่องการออกแบบตำหนัก 2 ชั้น รูปทรงเรียวยาวและมีพื้นโดยรอบโบราณสถานเป็นพื้นที่โล่งกว้างที่คอยเสริมความโดดเด่นให้กับตัวพระตำหนัก ดังนั้นควรเลือกใช้ต้นไม้ใหญ่เป็นไม้ประธานมีลำต้นตรง ทรงพุ่มหนาทึบแผ่ขยาย โดยปลูกในแนวฉากหลังของ

โบราณสถานและเว้นระยะห่างออกจากโบราณสถานให้มากที่สุด เนื่องจากการปลูกต้นไม้ใหญ่ใกล้โบราณสถานจะบดบังความโดดเด่นในเรื่องคุณค่าสถาปัตยกรรมแล้วยังป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากรากต้นไม้อีกด้วย เช่น ต้นจามจุรี ต้นพญาสัตบรรณ เป็นต้น

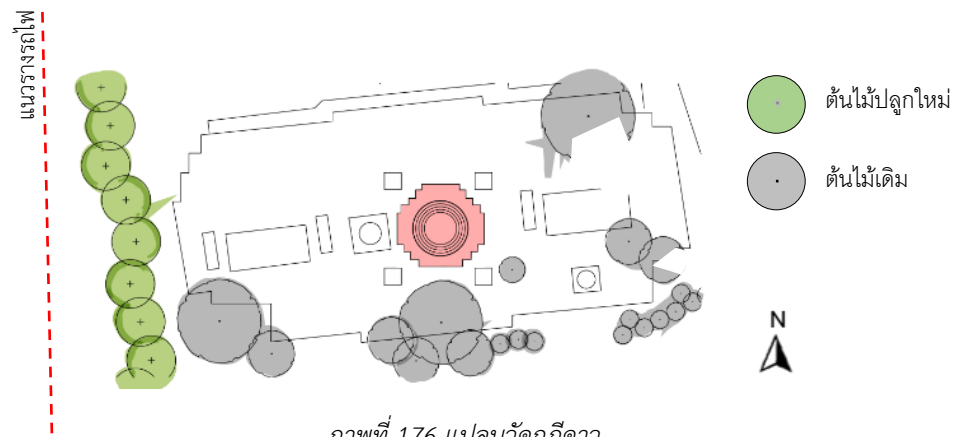

ภาพที่ 174 แพลนตำแหน่งก้ามะเลียน

ภาพที่ 175 แบบจำลองตำแหน่งก้ามะเลียน

6) **วัดกุฎีดาว** เป็นโบราณสถานที่มีผู้คนนิยมเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก แต่โบราณสถานแห่งนี้ได้รับผลกระทบน้อย เนื่องจากองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิมมีสิ่งปลูกสร้างและพืชพรรณค่อนข้างหนาแน่น ดังนั้นจึงปรับปรุงภูมิทัศน์เป็นกลุ่มโดยเลือกใช้ไม้ยืนต้นลำต้นสูงตรงทรงพุ่มหนาที่ใบแพรกว้าง เพื่อสร้างร่มเงาและบรรยากาศในการพักผ่อน รวมทั้งเลือกใช้พันธุ์ไม้ที่สามารถปลูกในระยะใกล้โบราณสถานได้ เช่น ลีลาวดี ต้นรวงผึ้ง เป็นต้น เพื่อป้องกันการมองเห็นผลกระทบในระยะประชิดกับแนวรางรถไฟทางด้านทิศตะวันตกของวัด

ภาพที่ 176 แปลนวัดกุฎีดาว

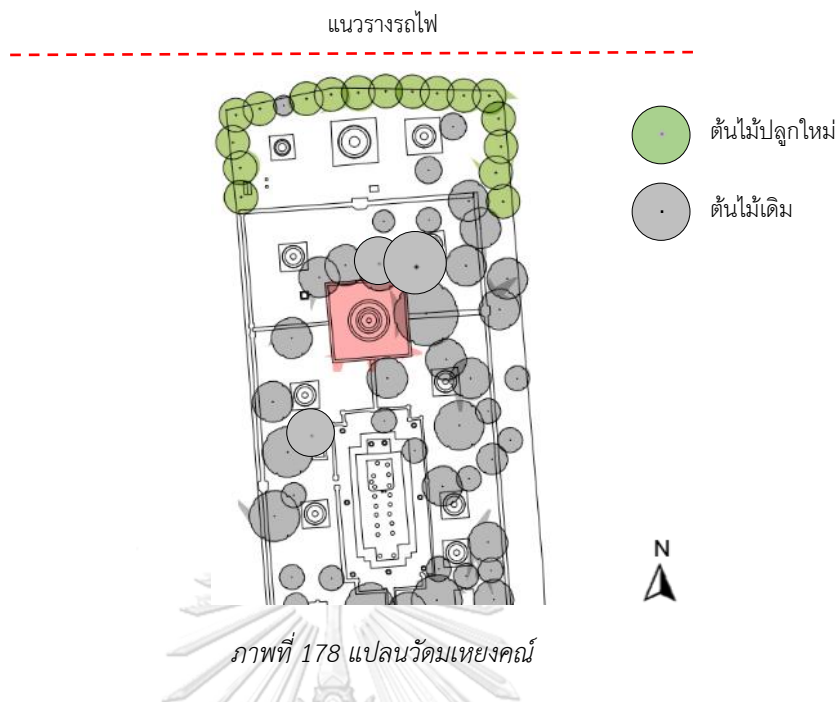

ภาพที่ 177 แบบจำลองวัดกุฎีดาว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

7) **วัดมเหยงคณ์** อยู่ห่างจากสถานีและรางรถไฟค่อนข้างมาก แต่ไม่มีสิ่งที่สามารถค้ำบังสิ่งปลูกสร้างได้ เนื่องจากบริเวณด้านหน้ามีภูมิทัศน์น้อยจึงได้รับผลกระทบทางสายตา ระดับปานกลาง ดังนั้นจึงทำการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการเลือกใช้ไม้ยืนต้นที่ทนแดดปลูกตามแนวขอบถนนมีลำต้นสูงตรง ทรงพุ่มหนาทึบแผ่ขยายเป็นวงกว้าง เช่น ต้นมะม่วงป่า ต้นหมัน ต้นประดู่อังสนา เป็นต้น เพื่อค้ำบังสิ่งปลูกสร้างและเป็นแนวกันเขตโบราณสถาน

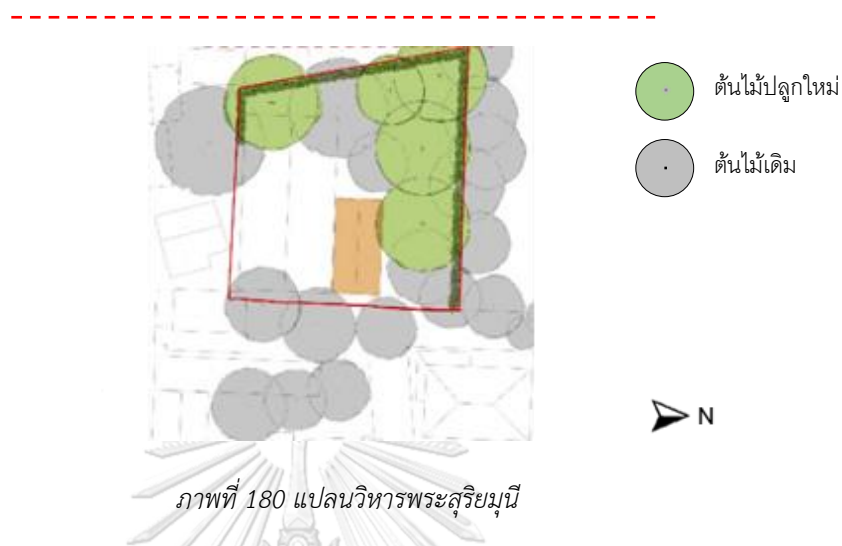

CHULALONGKORN UNIVERSITY
ภาพที่ 179 แบบจำลองวัดผนียงคณ

8) **วิหารพระสุริยมนี** อยู่ติดกับสถานีรถไฟซึ่งทำให้ได้รับผลกระทบทางสายตาสูงมาก รวมทั้งบริเวณโดยรอบโบราณสถานมีภูมิทัศน์ค่อนข้างน้อยไม่สามารถบดบังสิ่งปลูกสร้างได้ เนื่องจากสัดส่วน รูปทรง และความสูงของสถานีและรางรถไฟมีขนาดใหญ่ทำให้รบกวนโบราณสถานเป็นอย่างมาก จากการศึกษา พบว่า วิหารพระสุริยมนีมีความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรอบ เพราะเป็นพื้นที่สำหรับสักการะ บูชา และกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ดังนั้นควรออกแบบโดยการเลือกใช้ไม้ยืนต้น ลำต้นสูง ทรงพุ่มหนาทึบ เช่น ต้นแคนา ต้นตะแบก ต้นพะยุง ต้นมะค่าโมง เป็นต้น เพื่อสามารถบดบังสายตาในระยะประชิดอาคารในแนวมุมเงย เพื่อไม่ให้ถูกโครงสร้างอาคารขนาดใหญ่ข่มโบราณสถานและสร้างขอบเขตโบราณสถานให้ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งเลือกใช้ต้นไม้พุ่มปลูกตาม

แนวขอบที่ดิน เพื่อช่วยบดบังมุมมองระดับสายตามนุษย์ช่วยสร้างร่มเงาและพื้นที่พักผ่อนให้แก่ชุมชน และนักท่องเที่ยวได้

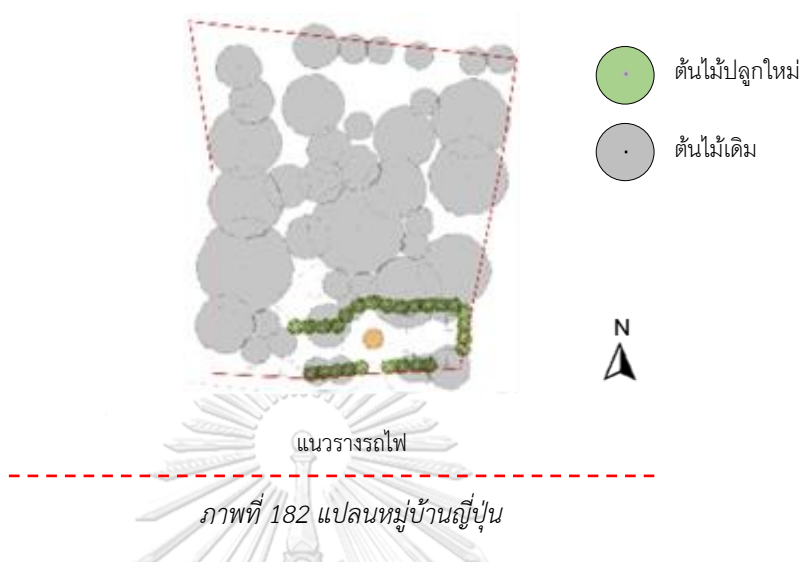
แนววางรถไฟ

ภาพที่ 181 แบบจำลองวิหารพระสุริยมนี

9. หมู่บ้านญี่ปุ่น เป็นโบราณสถานที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน มีการวางผังเป็นกลุ่มอาคารและปลูกต้นไม้แทรกสลับกับอาคารจึงทำให้พื้นที่ด้านในไม่ถูกรบกวน แต่พื้นที่แนวแกนด้านหน้าเป็นพื้นที่โล่งกว้างจึงทำให้มองเห็นวางรถไฟได้อย่างชัดเจนควรทำการปรับปรุงพื้นที่ทางเท้าให้เชื่อมกับพื้นที่จอดรถด้านข้างของแนวแกนทางเข้า จากการศึกษาคุณค่าของหมู่บ้านญี่ปุ่นมีการเลือกพืชพรรณที่ให้ความรู้สึกสงบ เรียบง่าย จำลองความงามของธรรมชาติ ไม่เน้นการตกแต่งฟุ่มเฟือยภายในพื้นที่ ดังนั้นควรเลือกใช้พืชพรรณที่มีความสอดคล้องกับภูมิทัศน์เดิม เพื่อสร้างความกลมกลืนกับองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เดิม และลดผลกระทบทางสายตาจากอาคารสร้างใหม่ โดยเลือกใช้ ต้นสน ต้นตะโก ต้นไทรเกาหลี ลำต้นที่สูงตรงปลูกตลอดแนวทางเท้าจะทำให้ทรงพุ่มมีความ

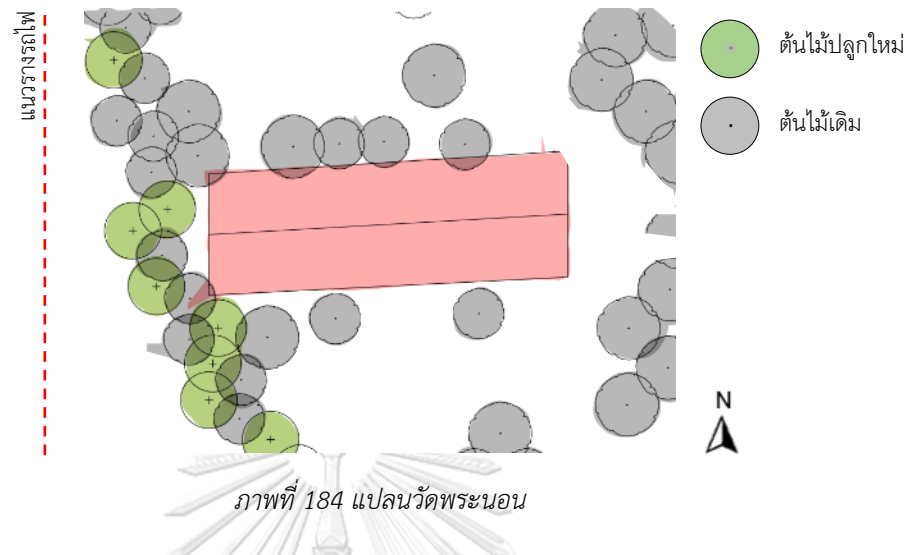
หนาที่บ เพื่อสร้างแนวกำแพงกันขอบเขตหมู่บ้านญี่ปุ่นออกจากพื้นที่จอดรถและวงเวียนด้านหน้า เพื่อ
 เลี่ยงการเดินทางผ่านถนนด้านหน้าที่มองเห็นถึงผลกระทบจากรางรถไฟ

ภาพที่ 183 แบบจำลองหมู่บ้านญี่ปุ่น

10. วัดพระนอน เป็นโบราณสถานเพียงแห่งเดียวที่มีความสำคัญขององค์
 พรพุทธรูปที่มีความเก่าแก่กว่า 600 ปี รวมทั้งพื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่ที่มีต้นไม้เดิมค่อนข้าง
 หนาแน่นมาก จนมองเห็นรางรถไฟเพียงเล็กน้อย เนื่องจากสถานที่แห่งนี้มีผู้คนเข้าถึงน้อย ดังนั้นจึงทำ
 การปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการปลูกไม้ยืนต้นกระจายตัวตามแนวต้นไม้เดิมเพื่อสร้างความกลมกลืนกับ

บริบทภูมิทัศน์เดิม เช่น ต้นหมัน ต้นประดู่อังสนา เป็นต้น เพื่อเพิ่มความหนาแน่นของต้นไม้และกันเขตของโบราณสถานให้ชัดเจนขึ้น เพื่อช่วยลดผลกระทบทางสายตาในฉากหลังอีกด้วย

ภาพที่ 185 แบบจำลองวัดพระนอน

11. **วัดประดู่ทรงธรรม** เป็นวัดที่สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมได้รับความช่วยเหลือจากพระภิกษุสงฆ์จำนวน 8 รูป ให้หลบหนีจากการก่อกบฏของพวกญี่ปุ่นที่จะหมายปลงพระชนชีพ ภูมิทัศน์เดิมมีความหนาแน่นน้อย ซึ่งในบริเวณที่มองเห็นแนวรางรถไฟเป็นพื้นที่เปิดโล่งสามารถมองเห็นรางได้อย่างเด่นชัด ดังนั้นจึงทำการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการปลูกไม้ยืนต้น ลำต้นสูงตรง ทรงพุ่มหนาทึบ เรียงเป็นแนวริมถนนทางเข้า เช่น ต้นหมัน ต้นมะพลับ เป็นต้น ซึ่งเป็นต้นไม้ท้องถิ่นเพื่อช่วยลดผลกระทบทางสายตาในฉากหลังอีกด้วย

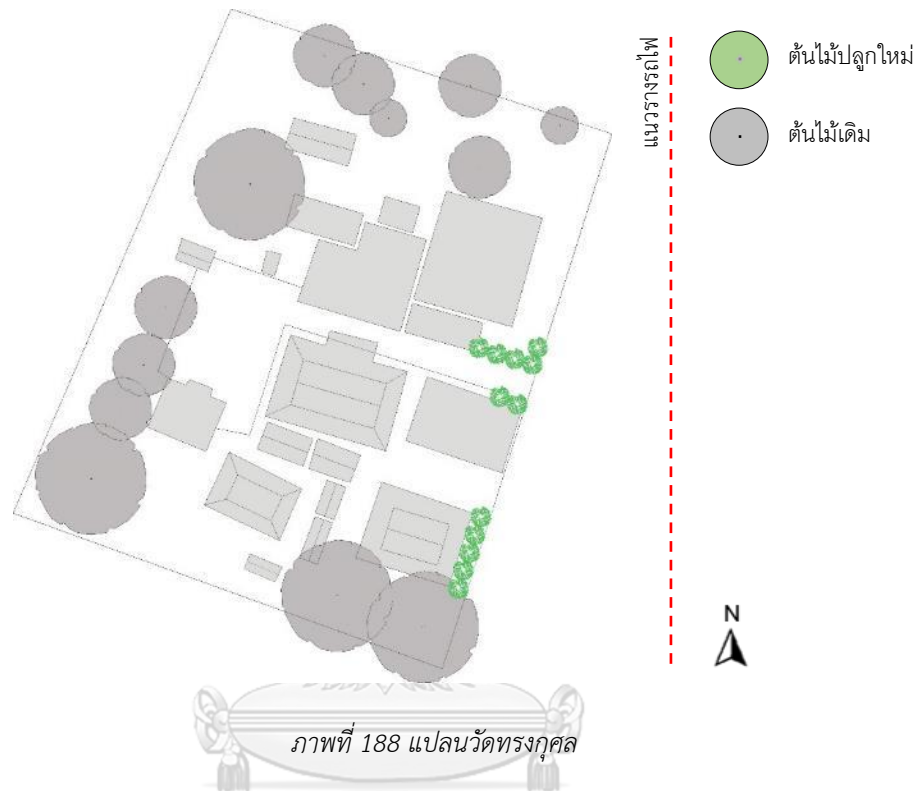

ภาพที่ 186 แพลนวัดประดู่ทรงธรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

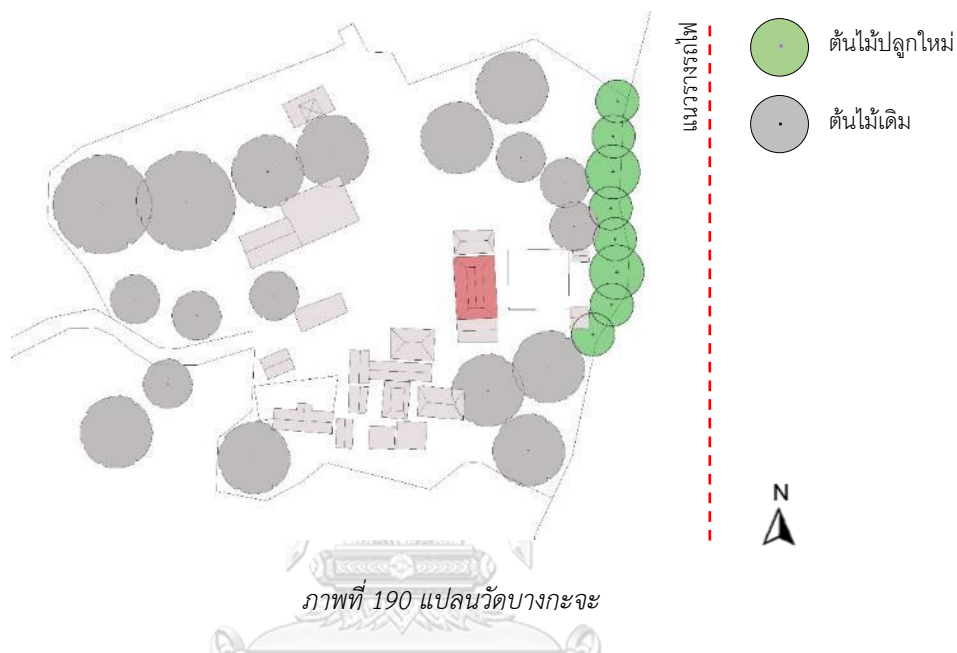
ภาพที่ 187 แบบจำลองวัดประดู่ทรงธรรม

12. วัดทรงกุกสามารถมองเห็นแนวรางรถไฟบริเวณพื้นที่ด้านหน้าของวัดที่ประกอบด้วยซุ้มประตูทางเข้าและองค์พระพุทธรูปตามแนวรั้ว ที่เป็นโบราณสถานสำคัญของพื้นที่บริเวณนั้น จึงออกแบบพืชพรรณโดยเลือกใช้ไม้พุ่มสูง เช่น ต้นไทรเกาหลี เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบทางสายตาตลอดแนวรั้ว

ภาพที่ 189 แบบจำลองวัดทรงกุก

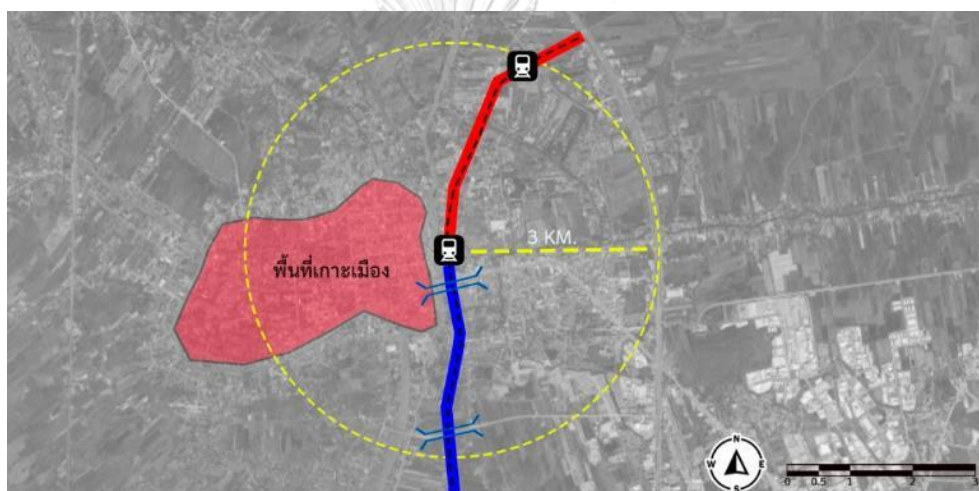
13. วัดบางกะจะภูมิทัศน์ของวัดบางกะจะมีลักษณะเป็นลานโล่ง ต้นไม้ค่อนข้างน้อยในบริเวณริมแม่น้ำ ซึ่งบริเวณนี้จะสามารถเป็นแนวรางรถไฟได้อย่างเด่นชัด ดังนั้นจึงทำการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการปลูกไม้ยืนต้นที่มีลำต้นสูงตรง มีทรงพุ่มหนาทึบ เพื่อให้สามารถเห็นวิวบรรยากาศริมแม่น้ำเจ้าพระยา แต่สามารถบดบังรางรถไฟได้ เช่น ต้นตะแบก ต้นพญาสัตบรรณ เป็นต้น เพื่อช่วยลดผลกระทบทางสายตา

ภาพที่ 191 แบบจำลองวัดบางกะจะ

5.2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการลดระดับความสูงของรางรถไฟความเร็วสูง

จากการวิเคราะห์แนวเส้นทางรางรถไฟพบว่าช่วงสถานีย่อยบ้านโพถึงสถานีอยุธยาที่มีสิ่งกีดขวางค่อนข้างมาก เนื่องจากแนวเส้นทางรางเริ่มเข้าแหล่งชุมชนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่นอาคารที่พักอาศัย สะพานอโยธยา และสะพานปรีดี-ธำรง ทำให้พื้นที่บริเวณนี้จำเป็นต้องยกระดับรางรถไฟ จึงขอเสนอแนวทางลดผลกระทบทางสายตาโดยลดระดับความสูงของรางให้อยู่ระดับเดียวกับแนวรางรถไฟเดิม เฉพาะช่วงสถานีอยุธยาถึงสถานีบ้านม้า เนื่องจากแนวเส้นทางราง เริ่มออกจากแหล่งชุมชน ทำให้มีสิ่งกีดขวางค่อนข้างน้อย อีกทั้งยังสามารถสร้างรางรถไฟความเร็วสูงขนานกับแนวรางรถไฟเดิมได้โดยไม่ต้องเวนคืนที่ดินของชุมชน

ภาพที่ 192 การลดระดับความสูงของรางรถไฟความเร็วสูง

จากข้อเสนอแนะที่ได้กล่าวไปข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการออกแบบพีชพรรณเพื่อลดผลกระทบทางสายตาเป็นวิธีที่สามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วในการบดบังสถานีและรางรถไฟ รวมทั้งยังช่วยสร้างความกลมกลืน และลดทอนความเด่นชัดของมวลอาคารขนาดใหญ่ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้ง และสร้างความรำคาญให้กับผู้คนที่เข้ามาเยี่ยมชม

ดังนั้นการออกแบบพีชพรรณจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยคงสภาพแวดล้อมเดิมในพื้นที่ เพื่อรักษาคุณค่าโบราณสถานสืบต่อไป

บรรณานุกรม

Achintha Madhusanka, B. J. (2016). Design and Development of Adaptive Vision

Attentive Robot Eye for Service Robot in Domestic Environment.

Dreamstale. (2021). *Create Panoramic Photos in Photoshop*.

<https://www.dreamstale.com/create-panoramic-photos-photoshop/>

Landscape Institute Technical Guidance Note. (2021). *Photography and Photomontage in Landscape and Visual Impact Assessment*.

<https://landscapewpstorage01.blob.core.windows.net/www-landscapeinstitute-org/2018/06/draft-tin-2018-XX-photography-photomontage-lvia.p>

Shawn C., S. (2021). *The Lens Every Photographer Should Have and Use*.

<https://www.bhphotovideo.com/explora/photography/buying-guide/the-lens-every-photographer-should-have-and-use-the-35mm>

Smardon, R. C., James F. Plmer and John P. Felleman. (1986). *Foundations for Visual Project Analysis*.

จิตรกร ปันโปธิ. (2563). การประเมินคุณภาพทางสายตาขององค์ประกอบสำคัญ

ของเมืองเก่าเชียงใหม่ โดยการมีส่วนร่วม. 61-62.

ชาลีสา บุญมณี. (2562). การปรับปรุงคุณภาพเชิงทัศนศาสตร์กลางจังหวัดนนทบุรี (หลังเก่า) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. กรุงเทพมหานคร.

บัณฑิต จุลาสัย. (2547). การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม : ทางด้านสุนทรียภาพ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรานอม ต้นสุขานันท์. (2559). การอนุรักษ์ชุมชนเมือง. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุจิโรจน์ อนามบุตร. (2565). การประเมินผลกระทบทางสายตาจากโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงช่วงนครราชสีมาถึงหนองคาย.

รุจิโรจน์ อนามบุตร และวิลาลินี สุขสว่าง. (2555). กระบวนการประเมินผลกระทบทางสายตาจากสิ่งก่อสร้างประเภทอาคาร. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

วิมลญา สงค์อิม. (2557). ผลกระทบทางสายตาของอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยที่มีตอวัดในบริเวณกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศิลปากร]. กรุงเทพมหานคร.

ศูนย์ข้อมูลมรดกโลก. (2550). นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.

http://164.115.22.96/heritage_culture2.aspx

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (2561). แผนแม่บทการพัฒนาโครงข่ายทางรถไฟสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่. กรุงเทพมหานคร: กรมการขนส่งทางราง

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (2562). การจัดทำผังเฉพาะเมืองต้นแบบ TOD ในพื้นที่จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงคมนาคม

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (2563). โครงการศึกษาพัฒนาเมืองกับระบบโครงสร้างพื้นฐานด้าน

คมนาคมขนส่ง. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงคมนาคม

สุพิชฌาย์ เมืองศรี. (2553). แนวทางการปรับปรุงคุณภาพเชิงทัศนบริเวณมุมมองสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว

ประวัติศาสตร์ในเขตเมืองเชียงใหม่ [จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. กรุงเทพมหานคร.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายจาริต อิมอภัย
วัน เดือน ปี เกิด	4 ธันวาคม 2539
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2544-2550 ชั้นประถมศึกษาปีที่1-6 โรงเรียนพระหฤทัยดอนเมือง พ.ศ.2551-2557 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา พ.ศ.2562 สำเร็จการศึกษาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต จากคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	107/1 ม.11 ซ.แจ้งชั้น3 ถ.พหลโยธิน64 ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12130